

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 17 november 2008

§ 5 Interpellation om gratis "uthyrning" av den kommunala fastigheten Strömsborg 1: Ska moderaterna fortsätta med misstaget som socialdemokraterna inlett? (nr 2008:29)

Anförande nr 1

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Y i l d i z K a f k a s (mp): Ordförande, fullmäktige och borgarrådet Kristina Alvendal! Jag tackar borgarrådet för svaret. Ärendet jag vill lyfta fram genom mina frågor är ganska kinkigt och svårt att hantera. Det hela började år 1995 genom att en enskild och högt uppsatt kommunpolitiker på eget bevåg tillät en mellanstatlig demokratiorganisation med det förkortade namnet Idea att få tillträde till en 1 350 kvadratmeter stor lokal i den av Stockholm ägda fastigheten Strömsborg 1.

Syftet var gott. Organisationen skulle bidra till demokratin och stödja fria val i världen. Idea skulle organisatoriskt ligga under FN. Sverige var initiativtagare i det hela. Men borde inte detta demokratiprojekt hanteras mer demokratiskt än vad som har skett i praktiken?

I korthet kan man beskriva bakgrunden till historien som följande. Den 31 januari 1995 erbjuder det dåvarande finansborgarrådet genom ett brev till UD Idea att utnyttja Strömsborg 1 gratis. Stockholms stad tar då på sig en andel kostnader som fastighetsskatt, försäkring, fastighetsskötsel, administration, värme, vatten och avlopp, löpande och periodiskt underhåll med mera. Bara dessa extra kostnader uppskattas till drygt 2,3 miljoner per år. På de drygt 13 år som Idea har utnyttjat lokalen skulle den summan bli minst 29 900 000 kronor. Därutöver tillkommer bortfall av hyra för den 1 350 kvadratmeter stora lokalen, där hyran per kvadratmeter ligger på mellan 3 200 och 4 000 kronor. Lokalhyran plus övriga kostnader uppgår till runtomkring 90–100 miljoner, som Stockholms stad och dess skattebetalare har gått miste om. Detta måste vi givetvis ifrågasätta.

Anförande nr 3

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Yildiz Kafkas! Det som du säger är helt rätt. Jag gör ingen annan bedömning än den som du gör. Den historiebeteckning som du dessutom delger fullmäktige är korrekt. Jag är därför glad att du har ställt den här frågan i fullmäktige.

Visst är det ett otyg när politiker i den här salen som företräder staden gör på det sätt som det tidigare finansborgarrådet Mats Hulth gjorde. Jag är ledsen att jag behöver nämna honom vid namn eftersom han inte är här och kan försvara sig, herr ordförande. Men varje år får Stockholms skattebetalare stå för en nota på ungefär i storleksordningen 4 miljoner kronor – den hyra som vi annars skulle kunna ta ut för

Strömsborg – på grund av att han vid ett tillfälle lovade Idea att hyresfritt få låna lokalerna.

Idea är en organisation som jobbar för att öka mänskliga rättigheter och demokrati i Afrika. Det är naturligtvis inte en kommunal uppgift att ge ett bidrag, som detta faktiskt är, till den här organisationen varje år på 4 miljoner kronor. Staden har dessutom vid ett antal tillfällen försökt lösa detta bland annat genom kontakter med UD. Tidigare har det inte varit möjligt. Vi hade en tidigare socialdemokratisk biståndsminister, som finns i den här salen numera, som inte ville diskutera med staden hur man skulle kunna lösa detta. Just nu pågår diskussioner. Vi hade senast en diskussion med UD i förra veckan om hur vi ska kunna formalisera detta så att UD helt enkelt stöder staden i arbetet.

Men till syvende och sist handlar det om att vi naturligtvis vill ha en dialog också med Idea. Jag måste säga att jag tycker att det är ganska förfärande att en organisation som jobbar för demokratiska rättigheter och spelregler i Afrika så kategoriskt vägrar att formalisera sitt hyresförhållande i ett avtal med staden. Idea vägrar diskutera med staden om dess framtid i Strömsborg. Det hjälper oss inte heller. Vi sitter i ett dilemma som vi tyvärr har ärvt från Socialdemokraterna i det här huset.

Anförande nr 4

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska be att få invända lite mot den historieskrivning som ni har tagit i hand på. Jag jobbade i huset på den tiden, och jag har inte alls minnesbilden att detta var en persons verk. Tvärtom hade vi då, och har haft länge, en samsyn på att det har varit av intresse att ha stora internationella organisationer i Stockholm. Det var till och med så att det fördes en diskussion – en öppen, medial diskussion – om att få FN-verksamhet hit till Stockholm. Sedan blev vi dragna vid näbben, vill jag påstå. Det vi fick var inte alls vad vi hade förespeglats att få.

I övrigt delar jag synen i analysen av att det är mycket tråkigt att vi nu sitter fast i det här kontraktet. Det finns fler fastighetskontrakt som staden sitter fast i; det här är inte det enda med gratis hyra på alltför lång och löpande tid. Men jag skulle vilja avråda från att peka ut en enskild icke närvarande politiker som ansvarig för någonting som man har väldigt vag grund för rent sakligt.

Anförande nr 5

Y i l d i z K a f k a s (mp): Kristina Alvendal! Jag hade bland annat frågat om ifall den summa som UD är beredd att betala som ersättning motsvarar marknadshyran och om staden vid en eventuell överenskommelse med staten accepterar en lägre ersättning än marknadshyran. Då svarade du nej – årshyran är minst 4,3 miljoner. I samma andetag skriver du att UD åtar sig att betala 2,5 miljoner för år 2007. Jag har inte fått klart för mig om staden ska ta emot de 2,5 miljonerna, som bara motsvarar knappt halva marknadshyran. Vi vet inte heller om UD betalar detta som en engångssumma eller så länge som Idea är inhyst i lokalen.

Du svarar också lite märkligt på en annan fråga. Varför återkallar inte fastighetsnämnden ärendet från förvaltningen till nämnden? Du hänvisar till fastighetsnämnd-

ens delegationsordning och skriver att enligt fastighetskontorets delegationsordning ska statsbidrag för löpande verksamhet betraktas som verkställighet och inte beslutsfattande. Det verkar som om vi har läst två olika delegationsordningar. I den som jag senast för tre dagar sedan hämtade in från förvaltningen står det ingenting om Idea under rubriken verkställighet. Dessutom kan man inte betrakta ett ärende som inte är beslutat någonstans som löpande verksamhet och därmed verkställighet. För att förvaltningen ska verkställa någonting måste det finnas ett beslut bakom ärendet. Något sådant har vi ännu inte. Därför kan det inte vara någon verkställighet på det.

Som upplysning vill jag nämna att inte ens de 2,5 miljoner som UD verkar villigt att betala för år 2007 är beslutade om någonstans. Idea nämns kort i regeringens nya budgetproposition, men beslutet kan inte klubbas igenom förrän i december. Hur kan det då vara en verkställighet som ska skötas av förvaltningen? Det här är i högsta grad en politisk fråga som den ansvariga nämnden under förhandlingar med staten borde få insyn i och möjlighet att påverka.

Både du och din företrädare har missat er chans att skapa öppenhet i denna fråga, och det beklagar jag.

Anförande nr 6

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Yildiz Kafkas! Jag tror inte att vi har misslyckats i att försöka skapa en dialog om detta. Det som har misslyckats är den historia vi har i det här ärendet. Det är faktiskt så, Roger Mogert, att den enda kända handling som binder Idea till Strömsborg är Mats Hulths brev till UD den 31 januari 1995. Det är det enda dokument som gör att vi i dag har en situation där Idea inte har ett avtal, Roger Mogert. Vi har inte ens ett hyresavtal med Idea.

Vi har en riksdag som har gett Idea diplomatisk immunitet, vilket gör det omöjligt att kräva en dialog med Idea. Så fort vi tar upp en diskussion med dem hänvisar de till ett brev från Mats Hulth där det står att staden erbjuder sig att upplåta Strömsborg hyresfritt. Det är vad vi i den här salen har att förhålla oss till. Vi kommer inte att sluta försöka ändra på den situationen. Det är svårt när man inte ens har ett avtal som vi kan säga upp. Men vi har några fler saker som vi ska testa om det är möjligt.

När det gäller kontakterna med regeringen är det helt riktigt så som Yildiz Kafkas säger; ersättningen är inte korrekt och den räcker inte för att täcka våra kostnader. Jag kan bara säga att det är bättre än ingenting. Det är bättre än vad det var tidigare eftersom vi inte har fått en enda sekin från regeringen tidigare. Men vi är inte färdiga med våra diskussioner med regeringen än.

Beslutet är dock fattat. Du har lite fel på det sättet. Riksdagen har fattat beslut om att ge Stockholms stad ett årligt bidrag i 20 års tid. Vi har så gott vi har kunnat hittills ändå fått ganska goda garantier från staten om att den kommer att bidra till den här typen av verksamhet.

Jag skulle vilja säga att det stora problemet fortsättningsvis är att vi har en organisation i den här staden som säger sig jobba för demokratiska friheter i Afrika och samtidigt förvägrar sig själva att införa någon typ av diskussion med de aktörer som

helt enkelt står för kostnaderna, det vill säga Stockholms stad. Så visst är det ett väldigt stort problem att Idea betar sig på det sätt som de gör när de vet att detta är en knepig fråga för våra skattebetalare att stå för. Det strider mot kommunallagen att Idea hyr Strömsborg under de förutsättningar som råder. Det är tyvärr ett arv vi har från de socialdemokratiska tidigare ansvariga här i Stadshuset.

Anförande nr 7

Y i l d i z K a f k a s (mp): Kristina Alvendal! Det var inte meningen att göra det här till en pajkastning på varandra. Den här frågan har ingen partifärg. Den kan dyka upp var som helst. Därför är det angeläget även för dig att ta tag i det här. Vi ska inte hålla tyst bara för att en person tillhör vårt eget parti.

Däremot vet jag inte om du har rätt i att beslut redan är fattat av regeringen när det gäller hyran under 20 år. Jag har talat med förvaltningen och fick då uppgiften att bidraget till Idea ska tas upp i budgetpropositionen, som inte antas förrän i december. Det är inte mitt fel i så fall. Jag vill bara påpeka det.

Anförande nr 8

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande! Det känns kanske tråkigt att ägna mer tid åt det här. Men jag har också roddat i praktiken med den här frågan med föreningen, liksom med borgerskapet – om de är bekanta – och Svenska Akademien som båda sitter på spännande löften och icke-avtal på evinnerlig tid.

Det råder ingen delad mening om att detta är besvärliga situationer. Men uppriktigt sagt stör det mig när man pekar ut ett före detta finansborgarråd, som inte här är och som inte kan tala för sig, och låtsas att han är ensam skyldig till det här. Kunskapen måste ju också finnas på er sida om att det rådde en enighet i staden bland alla politiska partier om att det var av stort värde för staden att få hit det man trodde var en stark FN-aktör. Så var det.

Jag delar synen i analysen av att vi blev lurade och att situationen inte är bra som den är. Men det är inte seriöst att peka ut en ensam person och säga att det här är en ensam persons verk, för så var det inte.

Anförande nr 9

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Roger Mogert! Det är möjligt att vi tycker att det är problematiskt i den här salen att försöka komma ur situationen nu. Det är möjligt att vi var eniga här i salen för tio år sedan om att det var viktigt att ha en internationell organisation i Stockholm. Men det rådde inte enighet om att Stockholms skattebetalare varje år skulle bidra med 4 miljoner kronor till den här typen av verksamhet, vilket de facto är läget nu.

Vi har tidigare försökt starta den här dialogen från stadens sida med UD om att få en täckning. Du vet lika väl som jag att den här formen av förtäckt bidrag till en internationell organisation är olaglig. Vi har enligt kommunallagen inte möjlighet att ge ett sådant bidrag, men har ändå tvingats in i en situation där vi gör det. Nu för vi diskussioner med regeringen för att komma ur detta. Vi vill att regering och riksdag

ska bidra till Stockholms stad så att vi kan få täckning i så stor utsträckning som möjligt för de kostnader vi har.

Jag står fast vid att jag tycker att själva situationen som har uppkommit är dels olaglig, dels ohederlig. Det var faktiskt enskilda individer i det här huset som genomförde någonting som de enligt min uppfattning inte hade mandat för. Och nu sitter vi här i en situation som varje år kostar skattebetalarna 4 miljoner kronor. Om man lägger ihop de pengarna från den tiden så länge som Idea har funnits här blir det ganska många miljoner.

Yildiz Kafkas! Det är inte så att jag inte har gjort någonting. Jag försöker snarare bara beskriva för dig allting som vi har gjort till skillnad från den tidigare majoriteten här i Stadshuset som Yildiz Kafkas också tillhörde. Vi förde som sagt var redan då en diskussion från staden om hur vi skulle kunna komma ur den situation som rådde. Den då ansvariga ministern för biståndsfrågor var inte villig att diskutera frågan med staden.

Nu har vi försökt ta tag i frågan. Vi har en bit kvar. Det är min förhoppning – som jag har skrivit i svaret på den sista frågan – att vi ska få en uppgörelse mellan staten och staden för att försöka lösa frågan så att vi inte ska ha den olagliga situation som råder nu. Men det är som sagt fortfarande Idea och en dialog med Idea som behövs. Det är ganska upprörande att en organisation som jobbar för de demokratiska rättigheterna i Afrika inte kan respektera de demokratiska rättigheter vi har i det här landet.

Anförande nr 10

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag kan inte låta bli att tycka att det är snudd på barnsligt att försöka göra partipolitik av den här frågan. Jag skulle kunna ta upp borgarrådets muntliga avtal med Boulton, som vi har diskuterat här förut, om man nu ska prata saker och avtal som man inte har mandat för och som kanske inte riktigt har hänt. Men det kan vi prata om någon annan gång.

Jag slutar med att konstatera att borgarrådet nu har angripit två socialdemokratiska företrädare som inte har möjlighet att yttra sig i den här debatten. Det är kanske något av ett rekord.

§ 6 Interpellation om skolgårdar (nr 2008:26)

Anförande nr 11

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 12

I n g e r S t a r k (v): Ordförande och skolborgarrådet Lotta Edholm! Jag skrev interpellationen när det hade inträffat en händelse på en gymnasieskola inne i stan – IT College of Sweden. Det var en olycklig historia med ett knivslagsmål. Anledningen till att jag skrev interpellationen var kanske inte riktigt denna händelse, utan det faktum att rektorn yttrade sig så här i DN: Vi har ingen skolgård, så allt utanför skolbyggnaden är allmän mark och det som händer där är polisens sak.

Jag tycker att det blir problematiskt om man ser det hela i ett större perspektiv och konstaterar att vi faktiskt har privat drivna skolor i den här staden som saknar skolgård. Det är problematiskt på flera sätt. Jag menar att en skola som ska ha hög kvalitet och vara bra för barn och ungdomar måste ha en skolgård där de kan vistas på rasterna och leka och göra det man bör göra på rasterna. Om en skola saknar skolgård kanske den ligger i anslutning till en park eller något sådant, men då är det alltså allmän mark utanför skolan. Det är inte en skolgård där skolan har ansvaret. Det är naturligtvis en problematisk situation.

När jag läser ditt svar, Lotta, tycker jag att du verkar hålla med mig om det. Du resonerar utifrån att det ska vara lika villkor för kommunala och privata anordnare. Du tycker också att det är viktigt med en bra skolgård. Du tar upp att det inte finns någon lag eller förordning som i detalj reglerar skolgårdar för grundskolor och gymnasieskolor. Det är naturligtvis sant. Du påpekar också att det är Skolverket som beviljar tillstånd för fristående skolor och att det är Skolverket som bedömer om skollokalen kan uppfylla kraven även om den saknar skolgård så att man får starta sin skola.

Jag vill fråga dig, Lotta, hur pass stort du tycker att problemet är med tanke på att det finns privat drivna skolor som inte har skolgårdar. Vad kan man tänkas göra åt det? Är det inte ditt ansvar att trycka på så att man får en lagändring här, kanske?

Anförande nr 13

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande, fullmäktige och Inger Stark! Jag tycker att skolgårdar är viktiga, särskilt i Stockholms innerstad där det annars kan vara svårt för barn och ungdomar att röra sig på egen hand. Naturligtvis är det viktigare ju längre ned i åldrarna man kommer. Däremot skulle jag nog inte säga att det är ett stort problem generellt sett. Det är inte särskilt många, framför allt inte grundskolor, som inte har en skolgård. Sedan kan den naturligtvis vara större eller mindre.

Jag tycker att det viktigaste är att man skapar lika villkor för fristående och kommunala skolor. Såvitt jag kan förstå kommer vi så småningom att få en gemensam skollag

för båda skolformerna. Dock kanske man inte ska vänta sig att skolgårdar kommer att regleras i skollagen, för såvitt jag vet gör de inte det i dag. Men det är klart att det här är en viktig fråga. Jag tror också att föräldrar väger in den frågan när de väljer skola, inte minst när de väljer skola för yngre barn. För större barn är det en helt annan fråga, för då är det ofta de själva som väljer vilken skola de ska gå i.

Anförande nr 14

I n g e r S t a r k (v): Jag håller med dig om det, Lotta. Det är naturligtvis stor skillnad om det är små barn eller gymnasieungdomar som går i en gymnasieskola utan skolgård. Det är säkert inte så speciellt många privat drivna skolor som inte har skolgård. Men jag kan tycka att det är illa nog att det finns en del som har fått tillstånd av Skolverket att bedriva skolverksamhet trots att de inte har någon skolgård.

Skulle man inte kunna tänka sig att det vore en alldeles lysande idé att i den nya skollag som nu är på gång skriva in att det faktiskt fordras skollokaler som är ändamålsenliga, och ändamålsenliga på det sättet att de även har en skolgård? Skulle inte det kunna bli ett krav? Kan man inte ställa högre krav på skollokaler än vad man gör nu och på det sättet också få mer lika villkor?

Anförande nr 15

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Jag ber om ursäkt för min något spruckna stämma. Det beror inte på allmän depression över den här tillställningen utan snarare på en seg förkylning.

I Inger Starks värld är det inte så mycket fråga om att skapa lika villkor mellan fristående och kommunala skolor som att göra det så svårt för fristående skolor att etablera sig som man över huvud taget kan. Går det inte på det ena sättet går det på det andra sättet, verkar ni tycka. Vi kan säkert hitta krav att ställa som vi vet att många fristående skolor har svårt att uppfylla, och på det sättet kan vi bli av med dem vilket i slutändan är vad Inger Stark och hennes parti egentligen vill.

Jag vill understryka det som skolborgarrådet sade, nämligen att detta i praktiken inte är något särskilt stort problem i Stockholm. Det är inte särskilt många skolor som saknar skolgård. De föräldrar som väljer skolor till sina barn och de barn som högre upp i åldrarna själva väljer vilken skola de vill gå i väger rimligen in förekomst eller avsaknad av skolgård i argumenten för eller emot en viss skola. Till skillnad från Inger Stark tror jag nämligen att föräldrar och barn är kapabla att fatta ett hyfsat välinformerat beslut när det gäller skolvalet. När det gäller det faktum att Inger Stark anser att skolor måste ha skolgård delar jag inte den uppfattningen. Dessutom tror jag som sagt att föräldrarna och barnen själva är förmögna att bestämma sig för om de tycker att detta är ett oeftergivligt krav eller inte.

Anförande nr 16

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag tycker inte att det väsentliga är om man bestämmer sig för att skriva in om det ska finnas skolgårdar eller inte i den nya

skollagen. Det väsentliga är att det är lika villkor så att föräldrar och ungdomar kan väga in detta.

Jag reagerade lite mot vad den här rektorn sade, om han nu sade så, i tidningen när han sade att det som hände precis utanför skolans lokaler inte var skolans ansvar. Det hade varit lika mycket eller lika lite skolans ansvar om knivskärningen hade inträffat på själva skolgården eftersom det var elever utifrån som kom och genomförde den. Jag tycker att man som rektor har ett ansvar att diskutera frågan och se om det över huvud taget finns en skolkoppling. Det är inte alls säkert att det finns en sådan. I första hand är ju detta en polisiär fråga alldeles oavsett om man har en skolgård eller inte. En skolgård hade inte löst det här problemet eller gjort sannolikheten för knivslagsmålet mindre, skulle jag tro, om man nu inte vill ha en låst och inhägnad skolgård.

Skolgårdar är viktiga, framför allt för de små barnen. Jag tror att gymnasieelever är fullt kompetenta att väga in frågan om ifall det finns skolgård eller inte i sitt val av gymnasieskola. Det kan till exempel handla om ifall det finns möjligheter att på skolgården spela fotboll eller på annat sätt röra sig fysiskt under rasterna.

Anförande nr 17

I n g e r S t a r k (v): Jag instämmer helt i vad du sade nu, Lotta. Jag reagerade också på vad rektorn sade, men så stod det åtminstone i DN att han uttryckte sig. Jag håller med dig om att det är ett märkligt sätt att uttrycka sig på. Samtidigt är det självklart att om det sker ett knivslagsmål är det i första hand polisens sak. Men det måste också vara skolans ansvar i viss utsträckning. Det jag skrev i interpellationen handlade om att om det nu är så som den här rektorn uttryckte sig så blir det problematiskt om man inte har en skolgård, framför allt för små barn.

Cecilia! Jag tycker att det här är ganska trist – inte för att du är förkyld eller så utan för att man på något sätt nästan kan räkna ut vad du ska säga när jag går upp här och pratar om privat drivna förskolor och skolor. Jag är inte för sådana. Det är ingen hemlighet, så det behöver vi inte hålla på att hymla med. Jag har inte ett dugg lust att hymla med det. Men det kan ju inte vara så att mitt parti inte ska kunna kritisera privat drivna förskolor och skolor och kräva att de till exempel har skolgårdar, ändamålsenliga lokaler med gymnastiksal och allt det som jag tycker att en skola ska ha om den ska vara bra. Det kan inte vara så att jag inte ska kunna kritisera det på grund av att jag är emot friskolor. Det blir väldigt trist och förutsägbart, Cecilia Brinck, när du i princip alltid svarar mig så.

Anförande nr 18

C e c i l i a B r i n c k (m): Inger Stark! Det kan möjligen hänga ihop med att du alltid säger samma sak när det gäller fristående skolor. Åtminstone slutar det du säger alltid med exakt samma slutsats, nämligen att fristående skolor oavsett vilken nivå i skolsystemet de befinner sig på – förskola eller gymnasieskola – är ett problem. De bedriver verksamhet på ojämlika villkor. De får förmåner som de inte borde ha. De bedriver sin verksamhet i icke-ändamålsenliga lokaler. De fifflar med pengarna, vilket vi kommer tillbaka till redan i den interpellation som kommer efter

denna. Över huvud taget är det någonting som vi borde ta bort ur det svenska skolsystemet, menar du.

Jag är glad för att du nu går upp och säger att du inte hymlar med detta. Men jag tycker i så fall att det vore hederligt av dig att självfallet utnyttja den rätt du har att kritisera verksamheten och komma med synpunkter på den men att också tydligt tala om att du inte tycker att den här verksamheten borde få finnas. Det borde du skriva in när du skriver den här typen av interpellationer. Det är ju så det är.

§ 7 Interpellation om inspektion av de privata förskolorna (nr 2008:27)

Anförande nr 19

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 20

I n g e r S t a r k (v): Jag får lov att säga, Cecilia Brinck, att det var en himla tur att jag hade två interpellationer på raken här. Nu kan jag svara dig på det du sade.

Men först till själva interpellationen: Ja, jag tycker att det är ett problem att det inte är obligatoriskt för privata förskolor och även grundskolor att bli inspekterade precis som det är för alla kommunala. Det är ju faktiskt inte obligatoriskt; man kan välja det. De flesta förskolor och grundskolor väljer att bli inspekterade, och det är jättebra. Men alla gör det inte. Jag tycker att det borde vara obligatoriskt.

Cecilia Brinck! Jag har aldrig hymlat med att jag är emot det privat drivna. Jag tycker inte att skattepengar ska användas på det sättet. Det behöver jag inte skriva in i varje interpellation eller motion; det verkar närmast lite löjligt, tycker jag. Däremot är det självklart att jag till exempel driver kravet att det ska vara obligatoriskt med inspektioner.

Jag tycker att det är ett bra svar jag har fått från Lotta. Du skriver om inspektion och om tillsyn och att det är en lagstyrd skyldighet. Det genomförs en tillsyn på alla privat drivna förskolor. Det är bra, men det visar sig ändå att vi har blivit tvungna att dra in tillståndet för tre stycken på grund av allvarliga ekonomiska oegentligheter åtminstone på den ena. Förskolorna har kunna överklaga våra indragna tillstånd på det sättet att de fortfarande får driva sin verksamhet. Det tycker jag är ett stort problem, och det tror jag faktiskt att ni instämmer med mig i.

Då är frågan: Hur ska man kunna få till en tillsyn och en inspektion som gör att man upptäcker sådant här väldigt tidigt så att det inte behöver gå så långt och så att man sedan också kan dra in tillståndet snabbare så att inte vi blir kvar med sådana förskolor?

Anförande nr 21

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande och fullmäktige! Jag tycker att det är fullkomligt självklart att det ska råda lika villkor mellan enskilt drivna verksamheter och kommunala verksamheter. Självfallet ska båda dessa verksamheter följa den lagstiftning som finns. Vi har haft oegentligheter även i kommunala förskolor i den här staden. Det är förskolechefer som har försringrat pengar, till exempel. Det upptäcks då av deras chefer. Men i det här fallet, när det gäller enskilt drivna verksamheter, är det viktigt att utbildningsförvaltningen har en sådan kontroll att man kan upptäcka det.

Jag kan bara konstatera att under de två år som jag har varit skolborgarråd och ansvarig för de här frågorna har vi dragit in tre tillstånd. Ni säger er vara så otroligt

mycket för en skärpning av kontrollen. Men under er tid drog ni inte in några tillstånd. Ni förordade inte heller en skärpning av regelverket på det sätt som vi har gjort.

Jag tror att man kan komma längre, framför allt i den ekonomiska kontrollen av alla verksamheter som bedrivs med skattemedel. Precis på samma sätt som jag tycker att det är självklart att vi ska ha lika villkor för privata och för kommunala verksamheter – lika övertygad är jag om att de enskilt drivna verksamheterna utgör ett bra och viktigt tillskott till barnomsorgen och till förskolan i Stockholm. Föräldrarna är mer nöjda med de enskilt drivna verksamheterna än de är med de kommunala, även om det är enorma toppbetyg inom båda verksamheterna.

Jag anser att det är viktigt att verksamheterna får leva kvar. Jag delar inte den uppfattning som Inger Stark har – att hon vill lägga ned dem. En tredjedel av barnen skulle därmed stå utan förskoleplats i Stockholm, för övrigt. Men det är viktigt att vi blir duktigare när det gäller dessa rutiner.

Vårt stora problem är att länsrätten är långsam. Man skulle mycket väl kunna tänka sig skärpningar genom att man ger länsrätterna mer ekonomiska tillskott så att de kan driva snabbare processer. Men jag anser också att det ska bli svårare att hålla sig undan rättvisan när man blir kallad till rättegång i den här typen av ärenden. En snabbare hantering från länsrättens sida tror jag alltså skulle vara viktig, men jag tror också att de regelförändringar som Stockholms stad faktiskt nu har gjort kommer att göra det lättare att se om det finns problem i verksamheterna.

Till min stora glädje ser jag också att vi har varit helt eniga i de tre ärenden där utbildningsnämnden har fattat beslut om att dra in tillstånden.

Anförande nr 22

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande! Vi har mer än 400 fristående förskoleenheter i Stockholm. Av dem är det nu tre som utbildningsnämnden har dragit in tillståndet för. Jag delar fullständigt Inger Starks och Lotta Edholms bedömning när det gäller den krångliga byråkrati som gör att vi, trots att vi har varit helt eniga i nämnden om att dra in tillstånden, fortsätter att betala ut bidrag till de här verksamheterna eftersom det finns ett beslut som ligger kvar.

Men det är ett faktum att det alltid kan finnas någon som utnyttjar systemet för egen vinnings skull och att det finns sätt att komma runt alla regler. Det finns inget regelverk som vi kan bygga upp som garderar oss helt mot detta vare sig när det gäller fristående verksamheter eller kommunala verksamheter. Som Lotta också sade har det förekommit oegentligheter även i kommunal verksamhet. Jag har dock inte hört någon representant för Inger Starks parti beskärma sig över detta i den här salen eller i utbildningsnämnden och kräva hårdare tag mot kommunalt drivna förskolor när det gäller kontroll av ekonomi. Det är lite tråkigt. I det avseendet är det fullständigt självklart att det ska vara samma villkor för kommunala och fristående verksamheter.

Inger Stark blandar uppenbarligen ihop tillsyn och inspektion på ett sätt som jag tycker att borgarrådet redogör tydligt för i sitt svar. Vi utför en rätt omfattande

inspektions- och tillsynsverksamhet när det gäller de fristående förskolorna och kommer naturligtvis också fortsättningsvis att göra det.

Anförande nr 23

I n g e r S t a r k (v): Cecilia! Jag tycker att det är precis lika bedrövligt med kommunala förskolor där det förekommer ekonomiska oegentligheter. Jag kan här och nu säga att det är självklart att det ska kritiseras på exakt samma sätt.

Vi har varit eniga i de fall där vi har dragit in tillstånden. Vi drog inte in några tillstånd under vår mandatperiod; jag är väl medveten om det, och jag tycker faktiskt också att vi borde ha skärpt regelverken och tillsynen under vår mandatperiod.

När det gäller skillnaden mellan inspektion och tillsyn sade jag just att jag uppskattar Lottas svar. Jag tycker att jag fick ett bra svar just för att hon skrev så tydligt om skillnaden mellan tillsyn och inspektion.

Självfallet kan man inte omedelbart lägga ned alla privat drivna förskolor och grundskolor; det menar jag inte. Men jag förbehåller mig dels rätten att tycka att det åtminstone borde vara mest kommunal verksamhet vi har, dels rätten att kritisera det jag tycker visar sig inte är lika villkor. Det finns flera saker som vi diskuterade i den förra interpellationen, till exempel att privat drivna skolor inte alltid har gymnastiksal och så vidare. Jag anser att det inte är lika villkor. Det finns också andra saker som tydligt visar att villkoren inte är helt lika. Jag tänker fortsätta att driva frågan och peka på det.

Anförande nr 24

Borgarrådet E d h o l m (fp): När det gäller förskolor tror jag inte att det går att hävda att det är olika villkor i Stockholms stad. Så långt det bara går har vi skapat lika villkor i det regelsystem som vi har. Jag tycker att det är viktigt att staden ser till att reglerna efterlevs. Men vi kan också se stora skillnader över staden mellan stadsdelarna på samma sätt som vi kan se stora skillnader mellan enskilt drivna verksamheter. Jag tror också att det är viktigt att det finns skillnader.

Däremot ska det naturligtvis råda rättvisa villkor för de olika formerna. Jag tillhör dem som tycker att de fristående verksamheter vi har i Stockholm i dag är ett bra och viktigt tillskott till vår förskola. Om man tittar historiskt ska man komma ihåg hur de här förskolorna växte fram. De första förskolor som kom på bred front i Stockholm kom för att det rådde en enorm brist på barnomsorg. Föräldrarna var tvungna att skapa föräldrakooperativ för att kunna få barnomsorg till sina barn. Många av dessa föräldrakooperativ har levt vidare. Det beror på att de blev väldigt populära trots att det innebär att föräldrarna får lägga ned en hel del tid och energi för att få det hela att gå runt och fungera.

Jag tycker att vi ska vara glada och tacksamma för att det finns enskilt drivna förskolor i Stockholm. Men jag tycker precis som interpellanten också att det är viktigt att vi inspekterar och att vi har bra tillsyn på verksamheterna. I grund och botten handlar det naturligtvis också om tilltro. Det gör det för alla våra verksamheter oavsett om de drivs i kommunal eller privat regi. Det bygger på ett

förtroende mellan den som hanterar väldigt mycket pengar och oss som i fullmäktige avsätter skattemedel för olika verksamheter. Det går naturligtvis att luras och bedra i alla verksamheter, både i privata och kommunala. Det vi ska göra är att se till att sätta upp regelverk, inspektioner och tillsyn som är så pass bra att vi snabbt och enkelt kan upptäcka detta.

Jag anser också att vi borde skärpa tillsynen inte bara av det som rör ekonomi, utan också till exempel barnsäkerhet. Det var ju ett problem i ett av de fall där vi drog in tillståndet.

Anförande nr 25

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande och fullmäktige! Jag ska börja med att villigt erkänna att jag blev chockad över omfattningen av det fusk som vi stötte på. Jag menar då inte utbredningen av fusk utan hur genomtänkt det var och hur stora summor man tog ut i ett av de ärenden vi har haft uppe på utbildningsnämnden. Det ska jag villigt säga. Det kan säkert förklaras av det som borgarrådet Edholm sade om att det är nu drar vi in tillstånden. Det är nu de här frågorna har dykt upp.

Utifrån det perspektivet är det logiskt att vi nu talar om vad vi kan göra när det gäller att skärpa rutinerna för de fristående förskolorna och inte när det gäller de kommunala skolorna. Det handlar ju om att någonstans möta den absoluta minoritet som är oseriös och som vi har upptäckt att vi har i vår verksamhet. Jag är inte säker på att det egentligen handlar om lika villkor och kanske inte ens om inspektion. Vi inspekterade Bismilahi, och vi såg ingenting. ”Vi” är då i det här fallet kommunen. De som hittade problemet i Bismilahi och hittade de pengar som togs ut var Kommunal. Deras medlemmar fick inte ut några pengar eftersom pengarna hade tagit vägen någon annanstans.

Utifrån detta är det alldeles utmärkt att vi faktiskt har en enighet i den här salen om att vi måste rå på de oseriösa och att vi måste skärpa rutinerna, vad vi än väljer att kalla dem, för att inte acceptera detta svinn av skattepengar.

§ 9 Interpellation om sned resursfördelning till Jobbtorg (nr 2008:35)

Anförande nr 26

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 27

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Vi står inför tuffa tider. Konjunkturen går ned kraftigt. Många kommer att hamna i arbetslöshet. Jobbtorgen ska svälja alltfler. Många av dem som i dag står mycket långt från arbetsmarknaden ska fasas in i jobbtorgen.

Det är helt uppenbart att det i dag är en snedfördelning mellan jobbtorgen. För mig är det självklart att man alltid har en socioekonomisk fördelning av resurserna. Farsta har 2 293 nyinskrivningar, och Södermalm har 677 nyinskrivningar. Vårberg hade i augusti 58 aktuella aspiranter per coach jämfört med 38 på Södermalm. Innerstaden har alltså mer resurser per aspirant jämfört med ytterstaden. Varför ska Södermalm ha så mycket mer personalresurser än de andra jobbtorgen? Finns det en rimlig förklaring till det?

Du har lagt in en väldigt fin graf i ert svar, där du för övrigt tycker att det är helt okej med mer än 20 ärenden fler per coach i Vårberg än på Södermalm. Du tycker att detta är ett normalt läge. Är arbetslösa på Söder extra svåra? Varför behövs mer resurser på Söder än på de andra jobbtorgen? Det svarar inte grafen på. Grafen visar egen försörjning fram till september. Den visar inte dem som går tillbaka till stadsdelarna. Den ger ingen helhetsbild och ingen analys. Varför behövs då så mycket mer resurser på Söder än i de andra stadsdelarna?

Det köps också mycket från olika rekryteringsföretag, som dessutom har visat sig ha svårt att härbärgera medborgare med andra språk än svenska. 1 560 avrop, mycket pengar i omlopp, 112 aspiranter i stadens egen verksamhet – det är uppenbart att man i dagsläget inte kan svara på skillnaden i utfall mellan de upphandlade verksamheterna och den egna.

Jag vill ställa några frågor till dig, Sten. Varför behöver Södermalm så många fler handläggare än exempelvis Vårberg? Och varför är den upphandlade verksamheten så otroligt mycket större än den egna verksamheten? Utfallet kan ju inte spåras.

Anförande nr 28

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Låt mig först säga att det är oerhört viktigt att vi nu under 2008 har byggt upp och bygger upp jobbtorgens verksamhet. På det sättet kan vi stå rustade med en fungerande organisation när vi har anledning att frukta att det blir ännu fler personer i Stockholm som behöver hjälp just från jobbtorgen för att komma tillbaka till arbete eller till relevant utbildning för att senare kunna få arbete.

Fördelningen av resurser mellan jobbtorgen bygger på flera bedömningar. Karin Rågsjö tog upp den generella socioekonomiska faktorn i det område där jobbtorget finns. Men det handlar också om bedömningar av de personer som är aktuella vid jobbtorgen. Hur pass långt från arbetsmarknaden står de? Med andra ord: Vilka typer av resurser och hur mycket resurser behöver man?

Detta är naturligtvis någonting som man hela tiden måste följa när det gäller jobbtorgens resursfördelning och resultat. Jag kan i den här grafen peka på till exempel jobbtorget i Kista och filialen i Rinkeby som arbetar med ungdomar och har ett gott resultat. Vid den senaste mätningen var det över 50 procent som hade kommit till arbete eller utbildning där.

Det finns olika resultat mellan jobbtorgen. Bakgrunden är naturligtvis att man ska ha relevanta resurser för att kunna hjälpa alla de personer som kommer till jobbtorget. Den bedömningen gör man som sagt på lite fler grunder än den generella socioekonomiska bedömningen av hela området, Karin Rågsjö.

Anförande nr 29

K a r i n R å g s j ö (v): Då blir det ändå intressant. Om man tittar på Södermalm och jämför med exempelvis Farsta och Vårberg måste de 677 inskrivna personerna på Södermalm vara exempellöst svåra i jämförelse med dem på de andra jobbtorgen eftersom resurserna som ges till Södermalm är så mycket större än dem som ges till Vårberg, Farsta och de andra jobbtorgen. Om man tittar på strukturen i Farsta med omnejd – där jag själv är uppvuxen, i Gubbängen – och jämför med Södermalm, där jag har bott, tycker jag att det är lite märkligt att Södermalm har fått så mycket mer resurser än Farsta.

Du tar upp det här med Rinkeby och ungdomar. Det är klart att det är lättare att få in pigga ungdomar från Rinkeby på arbetsmarknaden än människor som har varit ifrån arbetsmarknaden länge. Det är min erfarenhet när man jobbar med arbetslöshet.

Du svarade inte alls på frågan om era avrop och att det är så otroligt mycket upphandling. Det har flutit ut vansinnigt mycket pengar till olika rekryteringsföretag. I dag har ni inte riktigt koll på hur mycket detta har gett tillbaka till staden. Min fråga är också: Är det en ramupphandling vi har gjort, eller kan vi ändra upphandlingarna snabbt om det visar sig att företagen inte kan härbärgera de personer de ska ta hand om? Det har ju visat sig nu att en del av företagen har svårt att ta hand om svenskar med annan bakgrund än just från Sverige. Företagen har inte kulturkompetens eller språkkompetens, utan det hela går ganska dåligt. Det funkar inte riktigt så bra. Hur tänker ni göra med det?

Anförande nr 30

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! När det gäller rekryteringsföretagen och dem som är upphandlade för att samarbeta med jobbtorgen handlar det naturligtvis om att vi måste utvärdera det hela. Det är alldeles för tidigt att göra det nu. För många av dem som nu är aktuella hos företagen arbetar man nu med matchning. Man är precis inne i den processen, och den kan ta olika lång tid. Att bara efter några månader avbryta samarbetet och avbryta upphandlingen tycker jag med förlov sagt,

herr ordförande, inte vore riktigt seriöst. Självfallet måste man se till resultatet när det har gått en längre tid än vad det har gjort nu, efter bara några månader.

Vad vi kan se, herr ordförande, när det gäller jobbtorgsorganisationen är att en ny organisation har satt sig väldigt väl. Den kan visa upp goda resultat under året. Jag tycker att det är värdefullt att vi har startat och byggt upp den här organisationen. Men det är självklart att detta inte är något som är hugget i sten. Det behöver inte se ut precis så här och vi behöver inte fördela resurserna precis så här. Vi kommer att fortlöpande utvärdera det hela när det gäller jobbtorgens resultat, vilka resurser de får och vilka resurser jobbtorgen i framtiden bör ha. Det kan säkert förändra sig över tid när det handlar om en ny organisation. Jag känner mig inte orolig för att man inte skulle kunna följa detta. Om så behövs kan man rätta till eventuella felaktigheter. Läget kan ju också över tid förändra sig för olika jobbtorg beroende på vilka de arbetar med.

Det Karin Rågsjö nu försöker slå ned på när det gäller Södermalm tycker jag är en alldeles för liten enskildhet efter för kort tid för att man ska kunna säga att det har blivit fel resursfördelningssystem. Jag tycker att man måste låta det gå mer tid, herr ordförande, innan man kan avgöra den saken.

Anförande nr 31

K a r i n R å g s j ö (v): Tack Sten, för alla svar! Jag är ändå fascinerad av att innerstaden får så mycket mer resurser än ytterstaden. Jag tycker fortfarande att det är väldigt märkligt. Jag läste i Svenska Dagbladet att vi står inför en arbetslöshet på 9 procent under de kommande åren. Det är oerhört oroväckande. Då gäller det att från början ha koll på dessa stora verksamheter som ni har väldigt stor tilltro till. Nu kan vi se att försörjningsstödet börjar öka i staden. Jobbtorgen kan inte härbärgera alla de personer som man får in i sin verksamhet utan de går tillbaka till stadsdelarna.

Jag tycker också att det är oerhört viktigt att ni har full koll på de rekryteringsföretag som ni har upphandlat, så att ni också har möjlighet att snabbt droppa de företag som inte kan stå upp för det vi har begärt av dem, det vill säga att de ska kunna härbärgera de arbetslösa. Det ser inte ut så, Sten.

Anförande nr 32

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Fördelen när man har upphandlat, Karin Rågsjö, är två saker. Vi kan föra in breddad och ytterligare kompetens, fler händer om Karin Rågsjö så vill, till det arbete som vi har att utföra när det gäller att hjälpa människor tillbaka till arbete eller utbildning. En annan fördel med upphandling är förstås att om man inte levererar kan man säga tack och hej. Det är vi självfallet beredda att göra inom alla verksamheter där vi har upphandling. Vi utvärderar självfallet väldigt noggrant vilket resultat man levererar.

Herr ordförande! Låt mig också säga att om man tittar på jobbtorgens resultat över staden kan man se att det varierar en del, men det visar ändå att hela organisationen har kommit i gång väldigt väl. Det gäller såväl på Södermalm som i många andra stadsdelar eller kretsar av stadsdelar. Det visar att de resurser som vi har givit jobbtorgen och den fördelning av resurser som vi har gjort har varit riktigt som

grund. Men, som jag sade i mitt tidigare inlägg, det är självklart så att man måste följa verksamheten. Man måste följa vilka som aktuella hos jobbtorgen och utifrån det bedöma vilka resurser som det enskilda jobbtorget behöver för framtiden.

*§ 11 Muntlig frågestund**Fråga nr 1. Felaktigheter vid bostadsrättsombildningar*

Anförande nr 33

T o m a s R u d i n (s): Den här frågan rör det som avslöjades i tv-programmet *Uppdrag granskning* häromdagen om ombildningar till bostadsrättsföreningar i Östbergahöjden. Där framkom det att vid föreningsmötena, när hyresgästerna röstade om man skulle bilda bostadsrättsföreningar och köpa fastigheterna eller inte, hade det antecknats i protokollet att dessa möten enhälligt hade beslutat att ansöka om att få bilda bostadsrättsförening och ta över fastigheten trots att så inte var fallet. Det framkom väldigt tydligt i programmet att det var flera som hade reserverat sig vid de här mötena, men de hade inte förts upp som röstande nej. Det var till och med så att man bedrägligt hade fört upp flera av dem som röstande ja.

Min fråga till Kristina Alvendal är: Kände du till det här? Vid vilken tidpunkt fick du reda på detta för första gången?

Anförande nr 34

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande och Tomas Rudin! Jag ska be att få hänvisa till det ansvariga borgarrådet för de här frågorna, och det är borgarrådet Joakim Larsson. Du kan ställa den frågan till honom, och han kommer att redovisa svaret på den.

Anförande nr 35

T o m a s R u d i n (s): Frågan var om du kände till detta under din tid som borgarråd med ansvar för de här frågorna. Det kan ju inte Joakim svara på. Det måste du svara på. Eller vill du att Joakim ska svara på om du kände till det eller inte? Det är okej för min del också. Om någon av er kände till det här vore det bra om det kommer fram. Det är det frågan gäller. Vill du svara, Joakim? Kände du till det här?

Min fråga är: Kan Joakim svara på om någon kände till det som framkom i *Uppdrag granskning*, nämligen att det inte gick rätt till vid omröstningsförfarande i Östbergahöjden. Det skulle vara väldigt bra att veta vem denne någon är och vid vilken tidpunkt man fick reda på detta.

Anförande nr 36

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Till att börja med vill jag säga att jag tycker att det är en något märklig hantering från din sida, Tomas Rudin. Du försöker på något sätt få detta till en allmän diskussion om när och hur Kristina Alvendal har fått reda på någonting. Du känner säkerligen också till den här historien.

I det här programmet har man tagit upp frågeställningar kring en viss ombildning. Låt mig börja med att säga att det har skett drygt 200 köpestämmor i den här staden som har fungerat alldeles utmärkt. När det gäller det enskilda tillfälle som du nämner

står ord mot ord. Det har kommit fram uppgifter om att man inte har tagit upp de nejroster som har lämnats på stämman, och så ska det naturligtvis inte gå till. Men det är någonting som har framkommit i efterhand. Jag tycker att det är märkligt att hänvisa till att någon ska ha fått reda på det här vid någon viss tidpunkt.

De personer som har tagit upp den här frågan har också ställt frågan till den bolagsstyrelse som är inblandad, nämligen Svenska Bostäder. De har också informerat om detta utifrån sin egen iakttagelse av vad som har skett. Man har försökt att reda ut det här. Inskrivningsmyndigheten har konstaterat att det har varit rätt i protokollet. Man har också konstaterat att det har varit en så pass bred majoritet för den här ombildningen på den här köpestämman. Det faktum att ord står mot ord har gjort att man inte har kunnat gå vidare i den delen.

Anförande nr 37

T o m a s R u d i n (s): Det är ganska relevant att få veta när ni fick reda på detta. Det avgör om man hade möjlighet att göra någonting åt det hela eller inte. Som ansvariga för bostadsomvandlingen och dessutom pådrivande i den processen är det oerhört intressant om ni visste om detta vid den tidpunkt då det skedde eller om ni helt enkelt inte visste om det. Nu när det så tydligt har framkommit, via *Uppdrag granskning*s uppgifter, att det är ett närmast bedrägligt förfarande som ligger bakom omröstningen vid det här tillfället blir det oerhört intressant att veta om ni lät bli att vidta åtgärder vid det tillfället eller inte. Därför upprepar jag frågan: När fick ni reda på att de här oegentligheterna hade skett vid bostadsrättsomvandlingen i Östberga?

Anförande nr 38

Borgarrådet L a r s s o n (m): Låt mig återigen upprepa att på de över 200 köpestämmor i olika bostadsrättsföreningar som har genomförts i den här staden och som vid olika tillfällen har redovisats för de olika bolagsstyrelserna och för koncernledningen har vi konstaterat att det vid några tillfällen har förekommit tveksamheter. I några fall har det inte genomförts några köp av det skälet.

Jag har förstått att det i det här aktuella fallet har framkommit uppgifter där ord står mot ord. Det finns de som har påstått att det har gått till på ett visst sätt innan klubban föll, och det finns de som påstår att det har gått till på ett visst sätt efter att klubban föll. I detta enskilda ärende kan man konstatera en sak, och det är att det var en mycket stark majoritet för. Det krävs två tredjedels majoritet för att genomföra den här typen av köp. I det enskilda fallet var det långt över vad som krävdes för detta. Jag kan bara konstatera att mötesregler ska hållas, men i det fallet står ord mot ord.

Fråga nr 2. Måltidsproblem på förskola

Anförande nr 39

E i v o r K a r l s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Det har uppstått problem med de pedagogiska måltiderna på Södermalm. Förskollärare och barnskötare betalade fram till den 1 september 5 kronor om dagen för den pedagogiska måltiden.

Nu tvingas de betala 40 kronor om dagen. Det är i praktiken en lönesänkning för en redan lågavlönad, men av barn och föräldrar uppskattad, personalgrupp.

Luncherna på förskolan är ett arbetsredskap. De ingår i verksamheten är inte liktydiga med en lunch. Ska maten kosta har personalen också rätt att äta lugn och ro utan att ständigt arbeta. Det går som bekant inte om det ska vara pedagogiska måltider.

Anser du att det generellt i kommunen är rätt mot förskolepersonalen och barnen att personalen måste betala mer än 5 kronor för de pedagogiska måltiderna?

Anförande nr 40

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Det här är olika i olika stadsdelar, och det är stadsdelarna tillsammans med facket som bestämmer vilka regler man ska ha kring detta. Såvitt jag förstår pågår det just nu förhandlingar på Södermalm mellan facket och stadsdelen. Bakgrunden är att den ena stadsdelen hade det på ett sätt och den andra stadsdelen på ett annat sätt. Det är min förhoppning att man löser frågan.

Anförande nr 41

E i v o r K a r l s s o n (mp): Det handlar inte bara om pengar, utan det är en principfråga för personalen. Barnen spiller och nyser i maten, telefonen ringer och blöjor ska bytas. Personalens luncher ser inte ut som en vanlig måltid. Det är en del av deras arbete, och för det ska de då betala. Föräldrarna vill naturligtvis att förskollärarna ska äta tillsammans med barnen av flera skäl. Det lär barnen bordsskick och att äta rätt. Många matbeteenden grundläggs tidigt, till exempel ätstörningar. Det är inte bra att förskollärarna, som ska vara ett föredöme, inte har mat på sin tallrik eller om tallriken helt saknas medan barnen äter. Barnen kan tro att förskollärare inte äter mat. En pedagogisk måltid är en del av barnens utveckling. Det är ett sätt att lära sig att äta med kniv och gaffel, att vänta på sin tur och att maten går laget runt. Det är ett sätt att se till att alla barn får i sig mat och i övrigt lär sig bordsskick och samvaron runt ett bord.

Anförande nr 42

Borgarrådet E d h o l m (fp): Fru ordförande! Jag tycker att det här inlägget illustrerar Eivor Karlssons och Miljöpartiets problem. Å ena sidan vill man att stadsdelsnämnderna ska vara ansvariga för en hel del av stadens verksamhet, och å andra sidan vill att man den här församlingen ska reglera det när man själv identifierar ett problem. Miljöpartiet tycker att det här är sak som ska regleras centralt å ena sidan, och å andra sidan tycker Miljöpartiet att det här helt okej att man tar förskolans pengar, som den här församlingen har avsatt, och ger till exempel till snöröjning.

Jag tycker att Miljöpartiet måste bestämma sig. Antingen tycker man att förskolan först och främst är en fråga för stadsdelsnämnderna eller också får man reglera alla typer av verksamheter som gäller förskolan i den här församlingen. Nu var vi i fullmäktige i Stockholm valt att lägga över ansvaret för förskolan på stadsdelsnämnderna. Jag tycker att det är ett riktigt beslut. Jag är helt förvissad om

att Södermalms stadsdelsförvaltning tillsammans med facket kommer att lösa den här frågan.

Anförande nr 43

E i v o r K a r l s s o n (mp): Det är stor skillnad mellan snöröjning och pedagogiska måltider. Det är en stor skillnad vilken majoritet som styr. Det har varit många namnunderskrifter. Det är inte bara förskollärarna som protesterar, utan många föräldrar gör det också. Förskollärarna har redan låg lön. Jag tycker att det är en dålig gest mot personalen att införa detta.

Vanligtvis ska lunch ätas på lunchtid och inte på arbetstid, men för förskolorna är det annorlunda. På en förskola bör personal och barn äta tillsammans just för att det ska bli en pedagogisk måltid. Förmedlingen av bra matvanor till barnen ses som allt väsentligare för deras hälsa och allmänna välbefinnande. Enligt Lärarförbundet ingår pedagogiska måltider i en lärares dagliga uppdrag. Det är lite skillnad mot snöröjning. Det handlar om att fostra eleven genom att vara goda förebilder i vardagliga situationer. Måltiden ses som en betydelsefull inläringssituation då lärarna genom att äta tillsammans med barnen kan förmedla goda vanor, bidra till en rofylld måltid och samtala med barnen.

Anförande nr 44

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag delar helt Eivor Karlssons synpunkter i den här frågan, men förskolan är och förblir en fråga för stadsdelsnämnderna. Stadsdelsnämnden på Södermalm får tillsammans med de fackliga organisationerna på Södermalm finna ett sätt att lösa det här problemet. Jag kan bara konstatera att Miljöpartiet tycker att förskolan ska vara en fråga för stadsdelsnämnderna. Ni tycker att man ska kunna ta pengar som den här församlingen har avsatt till förskolan och dela ut till andra verksamheter, precis såsom skedde under den förra mandatperioden. Nu inför vi förskolepeng i Stockholms stad. Det innebär att pengarna till förskolan kommer att gå direkt ut till förskolorna, men till syvende och sist är det ändå stadsdelsnämnderna som är ansvariga för den här typen av problem, och ska också vara det.

Fråga nr 3. Mälarhöjden – en nazisthärd? SMR – bildat en grupp i Mälarhöjden

Anförande nr 45

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Sten, det har kommit till min kännedom att Mälarhöjden har blivit en plats där SMR frodas. Det är alltså Svensk motståndsrörelse som är en nazistorganisation. Det finns en starkt fäste för SMR i Mälarhöjden. De rekryterar ungdomar från området. Det handlar i första hand om medelklassungdom. Enligt min information får ungdomarna ett litet kit från SMR. Det här lilla kittet består av knivar och lite andra redskap som kan användas i deras vidriga kamp.

Det finns starka motsättningar mellan ungdomar i Bredäng och ungdomar i Mälarhöjden. Ungdomsgården i Mälarhöjden har enligt mina sagesmän blivit ett

ställe där enbart barn från Mälarhöjden går. Inga barn från Bredäng vågar sig dit över huvud taget. Det finns inga som helst planer på att försöka sig på lite integration mellan olika ungdomsgrupper i området. Det finns alltså en uppbar risk för en upptrappning av motsättningar mellan de här ungdomsgrupperna.

Min fråga till dig, Sten, är: Vad tänker du göra åt att det växer fram en nynazistisk organisation i Mälarhöjden och att ungdomarna i Bredäng känner sig hotade av dessa ungdomar som är medlemmar i en nazistisk organisation?

Anförande nr 46

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Vi vill självfallet inte i någon del av staden ha en framväxt av olika former av odemokratiska och totalitära rörelser som dessutom uppmanar ungdomar eller andra till våld. Det är en självklarhet.

Jag har inte detaljkunskap om vad som har hänt i Mälarhöjden eller vilka åtgärder olika berörda myndigheter har vidtagit, men den kunskapen ska jag skaffa mig. Ett sådant läge som Karin Rågsjö beskriver innebär att ett antal olika myndigheter måste samverka. Det är grundläggande att polisen måste agera. Om uppgiften att man delar ut kit med knivar stämmer är det självfallet en polisiär uppgift. Men sedan är det naturligtvis också en fråga för stadsdelsnämnden och aktuella skolor att arbeta med de här frågorna.

Sådant här inträffar tyvärr då och då även i vår stad. Även om vi jämfört med en del andra kommuner i landet inte har det lika mycket så har vi det tyvärr hos oss också. Det handlar om en samverkan mellan olika delar av myndighetssfären. Jag tycker att det är väldigt viktigt med en sådan samverkan, för vi vill självfallet inte ha en sådan här situation.

Anförande nr 47

K a r i n R å g s j ö (v): Det här är väldigt allvarligt, speciellt för de ungdomar från Bredäng som känner sig hotade. Man har alltså delat in området i två delar. Det låter som Bronx på den gamla hemska tiden. De här ungdomarna från Bredäng har nästan inte tillträde till ungdomsgården. Det ska också sägas att den har privatiserats. Enligt de uppgifter som jag har fått har det inte gjorts så mycket åt den här situationen i stadsdelen, vilket är lite märkligt, kan jag tycka, eftersom SMR är en rörelse som är oerhört aggressiv.

Jag förväntar mig att det blir väldigt snabba insatser i området. Den här typen av organisation som rekryterar ganska många ungdomar från ett område som är relativt välbeställt är en väldigt farlig trend. Den kan också snabbt växa till andra stadsdelar. Jag förväntar mig väldigt snabba åtgärder.

Anförande nr 48

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag har väldigt svårt att tro att stadsdelsnämnden skulle sitta passiv i den mån man har information om den här typen av verksamheter. Det är självklart så att man, inte minst tillsammans med skolan, måste vidta åtgärder. Det är också en självklarhet att de ungdomsgårdar som

staden finansierar, oavsett vem som driver ungdomsgården i fråga, ska vara öppna för alla. Det är vad som gäller. Det åligger ansvarig förvaltning att se till att så också sker. Dessutom handlar det om samverkan med polisen för att se till att man undanröjer all brottslig verksamhet.

Anförande nr 49

K a r i n R å g s j ö (v): Den här ungdomsgården, som är någon slags samlingspunkt för de här ungdomarna från Svensk motståndsrörelse, är privatägd, och där är det ibland svårt att få insyn. Det är tyvärr så. När man privatiserar eller knoppar av i Stockholm tappar politiker ibland kollen lite grann eftersom insyn försvåras. Jag hoppas nu att stadsdelsnämnden i det här området agerar snabbt, tar ett samtal med den här ungdomsgården och ser till att också skolan agerar och gör något kraftfullt i området. Jag är oerhört orolig, kanske främst för att de ungdomar som bor i Bredäng känner sig hotade och trakasserade av dessa ungdomar som har gått med i en nazistorganisation och bor i Mälarhöjden. Det krävs snabba åtgärder.

Anförande nr 50

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag tycker att det finns anledning med omsorg om alla ungdomar, och i högst grad omsorg om ungdomarna i Bredäng som känner sig hotade. Men det behövs också omsorg om ungdomar som är vilseledda. Ungdomar är ungdomar, Karin Rågsjö, oavsett i vilken stadsdel man bor. Är det ungdomar som är utsatta för påverkan av samvetslösa vuxna eller unga vuxna som lyckas locka dem är det väldigt allvarligt. Där har vi alla ett stort ansvar. Jag tror att vi har en värdegemenskap därvidlag.

Men jag vill markera mot de antydningar som Karin Rågsjö gör att privat, enskilt drivna fritidsgårdar skulle vara något problem i sammanhanget. Jag har svårt att tro att det finns något belägg för det över staden. Det här handlar väl om att i ett område där sådant här uppstår kan de här ungdomarna mer eller mindre dominera och ta över verksamheten under en period. Där har vuxenvärlden ett stort ansvar att reagera kraftfullt.

Fråga nr 4. Ombildningsprocessen

Anförande nr 51

A b d o G o r i y a (s): Fru ordförande! Jag måste reagera på det du sade nyss, Joakim Larsson. Du sade att det har ägt rum ytterligare 200 ombildningar i den här staden. *Uppdrag granskning* har granskat en enda, och de har hittat alla de här felen som vi såg förra veckan. Menar du att man ska granska alla andra ombildningar som har skett.

Men det var inte min fråga. Det framgick klart och tydligt att omröstningen inte har skett på ett riktigt sätt. Min fråga är: Kan du säkerställa att vi inte upplever något sådant i framtiden?

Anförande nr 52

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag antar att det var den sista frågan som jag skulle svara på eftersom den förra frågan ställdes tidigare i samma sammanhang. Jag tycker att det är väldigt viktigt att konstatera en sak, och det är att vi har ett antal ombildningar som kräver köpestämmor som i sin tur kräver en väldigt speciell hantering när det gäller majoritetsprincipen. Majoritetsprincipen är normalt 51 procent. Här krävs det att det är en absolut majoritet som aktivt röstar ja på en stämma. Det är en möjlighet i lagstiftningen att verkligen säkerställa att det är en absolut majoritet av hyresgästerna som vill köpa sin fastighet.

Det är till och med beskaffat på det sättet att de som vill rösta nej inte ens behöver gå dit. De behöver inte ens vara salen. De räknas ändå. Du som hyresgäst behöver inte ens vara på stämman för att få din röst betraktad som ett nej, men vill du aktivt köpa din fastighet tillsammans med dina grannar måste du gå på stämman. Det har varit en del bekymmer med detta, för det är inte alltid man hittar som passar alla. Men detta har i alla fall resulterat i att lite drygt 200 köpestämmor har genomförts.

I de fall det har varit en del tveksamheter har detta garanterat kommit fram under resans gång, och det är inte så konstigt eftersom det alltid finns några som röstar nej som är med i den här processen och har synpunkter. Det finns i stort sett alltid någon från Hyresgästföreningen närvarande och även andra närvarande vid de här stämmorna. De ger uttryck för vad de tycker om de inte tycker att en stämma har skötts på ett regelmässigt sätt. Jag tror att det är jätteviktigt att stämmor sköts regelmässigt. Vi ska självfallet ha bra principer för detta. Ansvaret ligger alltid på den bostadsrättsförening som genomför köpestämman. Sköts det inte kommer det fram, och det ser vi ju.

Anförande nr 53

A b d o G o r i y a (s): Det finns en hel del människor som är emot ombildningar. För mig är det en självklarhet att de ska ha rätt att närvara och säga sitt. De ska ha rätt att få sin talan införd i protokollet, och det verkar som om det inte har skett i det här fallet. Hur kommer ni att följa upp detta så att allting går rätt till i framtiden?

Anförande nr 54

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det är helt riktigt att det ofta finns olika uppfattningar representerade på stämmorna. Det är inte ovanligt när det är väldigt stora stämmor. Om det är små föreningar har man kanske olika typer av samtal under resans gång. Men det är återigen de som vill rösta ja som aktivt måste gå på stämman. Det är den viktiga signalen. Är du inte där blir det automatiskt en nej-röst. Visst är det bra att man argumenterar in i det sista om man så önskar. Det är inte ovanligt att Hyresgästföreningen har en representant på de här stämmorna.

Det är viktigt att man följer det regelverk som finns. När det har skett tveksamheter under processens gång kommer det fram. I sådana fall kan Inskrivningsmyndigheten låta bli att godkänna ett sådant protokoll.

Anförande nr 55

A b d o G o r i y a (s): Det finns fortfarande en del människor som vill yttra sig och säga vad de tycker. I det här fallet har det inte tagits till protokollet. Min fråga är återigen: Hur kommer ni att följa upp att sådana händelser inte inträffar i framtiden?

Anförande nr 56

Borgarrådet L a r s s o n (m): Om jag får en signal om att det inte har gått rätt till på en stämma vill jag gärna få reda på vad som har hänt. Jag vill gärna få en beskrivning av vad det är som har inträffat. Det gäller alla inblandade. Om det här kommer fram till Inskrivningsmyndigheten, till det enskilda bolaget eller till styrelsen är det klart att man vill ta reda på vad som har inträffat. Det tror jag är centralt för alla ombildningar och andra affärer i den här staden.

Fråga nr 5. Byggbilagor i Dagens Nyheter

Anförande nr 57

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det har nu vid tre tillfällen bifogats en bilaga till en av våra dagstidningar. Jag tror att bilagan heter Stockholm bygger. Innehållet är en blandning av reklam och journalistiskt material. Stadsbyggnadskontoret deltar, och vissa politiska partier har varit företrädare i de här bilagorna. Till och med jag som är verksam i kommunfullmäktige och stadsbyggnadsnämnden har svårt att veta om innehållet i de här bilagorna ska ses som reklam, som politisk propaganda eller som samhällsinformation. Det är väldigt många medborgare som tror att det som går ut har beslutats, att det är sanning och så här kommer det exakt att bli. De vet inte vad det är för information man får i handen. Jag tycker att den här sammanblandningen av olika typer av information är lite obehaglig.

Hur anser borgarrådet att allmänheten ska se på den här bilagan? Tycker borgarrådet att denna form av information är bra?

Anförande nr 58

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige och Cecilia Obermüller! Jag tycker att stockholmarna ska kunna ta del av vad som händer i Stockholm med stor entusiasm. Det händer så otroligt mycket. Oavsett om det är borgerligt eller socialdemokratiskt styre med hjälp av Miljöpartiet och Vänsterpartiet i Stadshuset är vi glada att vi kan berätta för stockholmarna vad vi gör. Jag tycker att det är jätteväiktig demokratisk uppgift att kunna göra det.

Det finns en väldigt stor finess med många av de här bilagorna. Ofta kan man undra själv vid frukostbordet hur många som egentligen läser bilagorna, men det visar sig, som du var inne på, att det är väldigt många som läser, som tar intryck och som hör av sig med frågorna, så uppenbarligen fyller de sin funktion när det gäller information. Men finessen är att i och med att det finns andra aktörer som marknadsför sig i bilagorna och som är med och annonserar är det ur stadens och skattebetalarnas

perspektiv en väldigt bra metod att använda sig av. Den kostar inte så mycket eftersom det bland annat finns annonsörer med.

Jag tycker att man ska ta det med entusiasm och därmed också kunna ge sig in i debatten om Stockholms framtid, hur vi ska bygga, var vi ska bygga och hur det ska se ut. Jag tror också att det är uppskattat därför att man faktiskt får information som man annars skulle bli utan.

Anförande nr 59

Cecilia Obermüller (mp): Jag ser inte riktigt finessen i det här, Kristina. Är det inte bättre att försöka skilja på det som är ren samhällsinformation, det som är Moderaternas partipropaganda och det som är reklam från byggbranschen. Jag tycker att det är svårt med den här formen där man blandar ihop de här olika sakerna. Det var bara företrädare för ett parti som syntes i det näst sista numret. Jag tycker att det känns olustigt. Det är inte en heltäckande bild av det som sker i staden. Jag tycker inte om det här.

Anförande nr 60

Borgarrådet Alvena (m): Det finns olika typer av bilagor som staden jobbar med. Det är ingalunda så att vi bara talar om för stockholmarna det som handlar om byggandet. Vi talar gärna om för stockholmarna hur man kan välja en utbildning. För eleverna i skolan berättar utbildningsförvaltningen tillsammans med det borgarråd som är ansvarigt för utbildningsfrågor hur Stockholms skolor ser ut och hur arbetet där ser ut tillsammans med olika aktörer på utbildningsområdet. Det finns också bilagor om miljön. Där berättar vi för stockholmarna hur vi jobbar med miljön och liknande. Staden brukar arbeta på det sättet. Det är ingenting unikt för att vi har en borgerlig regim i Stadshuset nu. Vi har använt det här som ett väldigt bra och effektivt sätt att inte bara i valrörelserna gå ut och berätta för väljarna och stockholmarna vad vi åstadkommer och vill åstadkomma. Det här är en konsumentupplysning som ska ske hela tiden, och den är jätteviktig för stockholmarna.

Anförande nr 61

Cecilia Obermüller (mp): Jag tycker att det är mer reklam och propaganda sammanblandat som också på något sätt legaliseras genom att stadsbyggnadskontoret deltar i detta. Det blir en väldigt underlig form av information till medborgarna. Det har inte stått någonstans att vi arbetar med översiktsplanen och att den nu går ut för allmän diskussion och synpunkter. Det står det ingenting om i den här bilagan. Folk uppfattar det här som information från staden.

Jag tycker att det vore bättre om man satsade på renodlade former. Om Moderaterna vill göra reklam för sig själva får ni betala det själva. Om byggbranschen vill berätta om olika bra byggprojekt får de göra det själva. Vår samhällsinformation som är riktad till medborgarna ska vara offentlig och gå ut på ett bra sätt eller ligga på hemsidorna. Man ska hellre gå ut med en av staden bekostad bilaga där vi säger att nu är det dags att besluta om översiktsplanen. Engagera dig! Det ska inte vara den här konstiga mischmaschen av information.

Anförande nr 62

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Jag delar inte Cecilia Obermüllers åsikt att vi inte ska gå ut och informera stockholmarna. Jag tycker tvärtom att det är väldigt bra att vi har den här informationen. Jag tycker dessutom att det är väldigt bra att vi inte behöver lägga skattebetalarnas pengar på det utan att det faktiskt finns flera aktörer i Stockholm som vill informera stockholmarna om att de är delaktiga i väldigt mycket av det som händer i staden, Cecilia Obermüller. Jag tycker att det är jättebra att vi har duktiga byggherrar eller duktiga utbildningsanordnare som också vill berätta för stockholmarna vilken typ av verksamhet som de bedriver. Det är bra för Stockholm och för stockholmarna.

Sedan är det en jättebra idé att inför nästa bilaga ta med och diskutera översiktsplanen, promenadstaden och hur vi vill utveckla Stockholm framöver för att på så sätt se till att dialogen med stockholmarna blir ännu bättre. Jag delar inte din uppfattning att detta inte är ett bra sätt att sprida information.

Fråga nr 6. Tveksamma köpestämmor vid ombildningar av allmännyttan

Anförande nr 63

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige! Alla som sitter i den här salen har via medier och kontakter med hyresgäster bevittnat att köpestämmor inte alltid går rätt till. Det förekommer brister, hot, utpressningar, trakasserier med mera. När Joakim Larsson svarade föregående frågeställare kom han inte med några konkreta idéer när det gäller vilka åtgärder han ämnar vidta för att hindra att sådana tveksamheter och oegentligheter uppstår.

Min fråga till Joakim Larsson är: När ska du vidta åtgärder så att vi slipper bevittna det som händer i dag vid köpestämmorna?

Anförande nr 64

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Det verkar som om det skulle bli en del upprepningar i dag. Den risken finns. Låt mig säga även till dig, Mehdi, att med den här speciella lagstiftningen som rör regelverket kring bostadsrättsombildningar har man försökt att ta höjd för att undvika det som du beskriver. Normalt sett hänvisar vi alla till majoritetsprincipen på 51 procent. I det här fallet är det 67 av 100 hushåll som aktivt måste rösta ja och aktivt måste gå på en stämman. Det är ungefär så det går till på en stämman. Det är som regel de som röstar ja som går dit. Det är sällan så att alla som röstar nej vill gå på stämman, utan de håller sig hemma av det enkla skälet att de vet att de inte behöver gå på stämman. Deras röst räknas som nej i alla fall. Det är lite unikt. Tänk dig själv, Mehdi, om du satt här salen och visste att varje gång du skulle rösta nej behövde du inte sitta här i salen. Det vore ganska fantastiskt att ha ett sådant uppdrag där man inte behöver vara salen, men så tråkigt det skulle bli.

Jag konstaterar att lagstiftningen är mycket speciell i det här sammanhanget. Kanske är det därför, fru ordförande, som vi ser att det absoluta flertalet går så bra som de ändå gör. Men vid en del tillfällen har människor gått över gränser, och det gynnar

ingen. Det gynnar ingen i processen att man går över gränser. Det gynnar ingen i processen att man försöker med än det ena än det andra, som har antytts i olika sammanhang. Om det finns tveksamheter har det också hänt att man har undvikit att pröva frågan på nytt.

Anförande nr 65

M e h d i O g u z s o y (v): Joakim Larsson, jag känner inte till en enda köpestämma där man har ogiltigförklarat omvandlingen på grund av att det har förekommit oegentligheter i förfarandet. Jag vill påpeka att det är självklart att det uppstår konstigheter när konsulter som jobbar med omvandlingar får arvode betalt om de lyckas genomdriva omvandlingen. Tycker inte du att det är konstigt att det inte finns en neutral observatör som övervakar och ser till att allt går korrekt till?

Anförande nr 66

Borgarrådet L a r s s o n (m): Det kan mycket väl vara en metod, men jag vet inte om jag tycker så synd om ombildningskonsulterna. Du kanske tycker att de ska ha betalt i förtid. Det tycker inte jag. Jag tycker att det är en ganska bra modell att man får betalt om det blir en affär. Det är möjligen då som motivet finns för bostadsrättsföreningens medlemmar att också betala. Det är ingen idé att lägga sig i det.

Du säger att du inte känner till något fall där det har gått fel till. Det kanske tyder på att det faktiskt inte dyker upp så värst många tillfällen där det är stora bekymmer på de här köpestämmorna. När det har skett någonting kommer det fram till oss genom att det på de här stämmorna ofta finns en representant för Hyresgästföreningen och andra närvarande som i de enskilda fallen har lyft upp eventuella problem. Jag tror att det finns 5 fall på drygt 200 stämmor.

Anförande nr 67

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige och Joakim Larsson! Jag har blivit kontaktad av åtskilliga hyresgäster som upplever att det är väldigt obehagligt. De upplever att det en väldigt hotfull atmosfär kring de här ombildningarna. Jag känner till många stämmor där allt inte sker i en demokratisk anda. Däremot känner jag inte till några ombildningsförfaranden där Inskrivningsmyndigheten har påtalat brister och därför har ogiltigförklarat eller inte godkänt de här omvandlingarna.

Tycker inte du att det är konstigt att när till exempel Svenska Bostäder säljer lägenheter saknas det en representation från ägaren, det vill säga Svenska Bostäder, som övervakar och ser till att allting går rätt till? I en skrivelse har vi föreslagit att ägaren, i det här fallet Svenska Bostäder, ska närvara vid köpestemman. Tycker inte du att det är vettigt åtgärd för att eliminera det här problemet?

Anförande nr 68

Borgarrådet L a r s s o n (m): Fru ordförande! Jag tycker att det är ganska tydligt att man inte alltid känner till hur den här processen går till. Först handlar det om ett erbjudande som styrelsen har lämnat till den enskilda bostadsrättsföreningen. De har en viss betänketid, och sedan kan de genomföra en stämma där de ska anta det är

erbjudandet eller inte. Det är normalt en period på sex månader, och den har vi nu förlängt på grund av den finansiella oron. Under den här perioden har det kommit fram uppgifter om att människor är ganska otrevliga mot varandra på båda sidorna. Man använder alla möjliga tillmälen mot varandra. Det har till och med varit något handgemäng vid något tillfälle. Så ska det naturligtvis inte gå till, men det har skett från båda sidor. Man har bett sig illa från båda sidor, och det är bara att beklaga. Jag hoppas få se en bättre process i framtiden där människor beter sig enligt de regelverk som finns.

Fråga nr 7. Stadens övergripande ansvar vid bostadsrättsombildningar

Anförande nr 69

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är värt att fortsätta på den här sedelärande historien som uppdagades av *Uppdrag granskning* i onsdags kväll. Som finansborgarråd kan inte Sten Nordin ha varit helt omedveten om att det har funnits något som vi kallar för lite oegentligheter. Vi har ställt frågan i kväll om när ni fick reda på detta. Dåvarande ansvarigt borgarråd vill inte svara på den, och det nya kan inte svara. Jag kan utläsa här att den 9 oktober 2007 har Teres Lindberg lämnat en skrivelse i Stadshus AB angående den här frågan. Svaret kom några månader senare när Inskrivningsmyndigheten, som i dag skyller på Svenska Bostäder och Stadshus AB, svarade att detta har godkänts. Vi såg protokollet, och allting var okej, och det är klart att man har trott på det.

Min fråga är: Hur har staden, efter att den här skrivelsen har lämnats, arbetat för att garantera att ombildningsprocessen sköts korrekt?

Anförande nr 70

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! *Uppdrag granskning* får väl skicka en faktura till det socialdemokratiska partiet som använder programmet så flitigt för sin opinionsbildning här i salen. Det kan väl inte vara så att programmet på något sätt var vinklat åt något håll, utan det var väl ett för public service sedvanligt sakligt och allsidigt program, eller hur?

Fru ordförande! Jag tycker att borgarrådet Larsson har lämnat en bra redovisning av de händelser som man tar upp. Till mig ställer man en fråga om stadens generella ansvar. Oavsett vilka försäljningar vi gör vill vi naturligtvis ha försäljningar till seriösa köpare. Det är grunden. Om en bostadsrättsförening är en seriös köpare har man följt alla de lagkrav som ställs. I lagens andemening måste ingå att det är vars och ens fria att vilja att fatta beslut om man vill säga ja eller nej till ett köp av sin bostad. Det är där som stadens ansvar ligger. Framkommer det till oss före försäljning att det har begåtts oegentligheter och att man har betett sig på ett sätt mot grannar som självfallet inte är acceptabelt säljer vi inte. Så enkelt är det. Det här handlar om ett erbjudande till människor. Det handlar inte om att vi till varje pris vill att olika hus ska ombildas till bostadsrättsföreningar. Det här handlar om ett erbjudande till människor att, om de vill, ombilda till bostadsrätt och den vägen få inflytande över sitt boende.

Fru ordförande! Det skulle vara intressant att vi något annat tillfälle få höra socialdemokratins syn på det här. Är det partiets linje att man för all framtid ska säga nej till alla ombildningar även i områden där det finns väldigt få bostadsrätter, till exempel i ytterstaden som vi har diskuterat? Ibland har jag tolkat signaler från socialdemokratin så att man är beredd att ombilda. Hur skulle man då vilja säkerställa den här ombildningsprocessen?

Anförande nr 71

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det här är inte borgarrådets frågestund. Det är oppositionens möjlighet att fråga borgarråden. Jag tror att vi får ta den politiska diskussionen flera gånger om.

Min poäng med frågan är att det som framgår i programmet, och som faktiskt också har framgått i kontakter med en del hyresgäster under ett års tid, är att en utbildningskonsult har suttit ordförande på en stämma och förmodligen nekat också voteringsrätt för sådana människor som har närvarat på stämman. Det är det jag frågar om. Du är ytterst ansvarig. Jag har en inte ställt den fråga som du svarade på, Sten. Försök nu att svara korrekt!

Anförande nr 72

Borgarrådet N o r d i n (m): Jo, det är precis vad du har gjort, Mirja. Du har frågat vad som är stadens övergripande ansvar. Sedan tar du upp ett enskilt fall och ställer krav på mig att jag ska svara om det enskilda fallet. Det kan jag inte göra. Joakim Larsson har redovisat de omdiskuterade fallen. Det har ju varit en och annan fråga om detta.

Jag tror nog att Mirja överlever att jag ställer en motfråga ibland. Jag begär inte svar nu. Jag säger bara att vi måste återkomma till detta i den politiska diskussionen. Jag tycker att det är intressant med den hållning ni uppvisar här i kväll.

Frågan handlade om stadens övergripande ansvar, som jag uppfattar det. Där gäller det att vi bara säljer till seriösa köpare. Framkommer det om någon köpare, oavsett vad det handlar om, att man inte är seriös säljer vi inte. Så enkelt är det.

Anförande nr 73

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är fullständigt klart. Seriösa köpare får köpa, och samtidigt får oseriösa utbildningskonsulter fortsätta sitt värv i den här staden.

Det finns ett annat exempel med Högkintens bostadsrättsförening i Traneberg som erbjuder tre månaders fri avgift och ombyggnation av balkonger mot att man röstar ja på stämman. Tycker du verkligen att det är rätt metoder för att ombilda till bostadsrätter och nå det som är syftet med det som majoriteten pratar om, nämligen integration?

Anförande nr 74

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Det finns bara en godkänd metod, och det handlar om att var och en av fri vilja röstar ja eller nej, att var och en behandlar varandra med respekt, oavsett om man vill rösta ja eller nej. Det är den enda godkända metoden för att ombilda till bostadsrätt. De som betar sig på annat sätt har inget som helst stöd från den allians som tycker att det är värdefullt att erbjuda människor att ombilda till bostadsrätt. Om det är några som verkligen ogillar oseriöst beteende är det vi. Det helt självklart att det här ska bottna i att en tillräcklig majoritet i huset är överens om att man vill ombilda till bostadsrätt. Det är riktlinjerna för arbetet.

Fråga nr 8. Mötesteknik vid ombildningar

Anförande nr 75

Borgarrådet M o g e r t (s): Jag är ledsen, borgarrådet Larsson, men det blir ännu en tråkig fråga om ombildning och formalia. Du har ju varit på tv i den här frågan, och det är ju trevligt. På tv kan man bli klippt, och därför vill jag ställa några frågor om detta.

I detta program hävdar en konsult som arbetat med ombildningen, och vars lön är knuten till att ombildningen blir av, att den personen på det här mötet som situationen handlar om inte vet hur svensk mötesteknik fungerar. Nu sitter den här personen i Stockholms stadsfullmäktige. Jag kan i och för sig medge att det inte är en garanti för att man vet hur svensk mötesteknik fungerar, men en viss insikt får man väl ändå. I det här programmet framstår det som om du står bakom konsulten i det här påståendet.

Mina frågor är: Står du bakom konsultens påstående? Tror du att formuleringen ”svensk mötesteknik” skulle ha använts mot dig, mig eller andra svenskfödda ledamöter av den här församlingen? Är du beredd att be Arhe Hamednaca om ursäkt? Han har nämligen tagit ganska illa vid sig av påståendet att han efter tio–femton års engagemang i svenskt föreningsliv och svensk fackföreningsrörelse inte har begripit svensk mötesteknik.

Anförande nr 76

Borgarrådet L a r s s o n (m): Till att börja med kan jag säga att jag självfallet ställer upp på svensk mötesteknik och de krav som ställs på diverse olika typer av föreningsstämmor och i kommunala sammanhang. Däremot tycker jag inte att den aktuella frågan är riktigt snyggt skött av Roger Mogert. Det sänds en repris på det här programmet i kväll. Du pratar om att man blir klippt. Titta på replisen och konstatera att jag inte finns med i den delen. Programmet är uppdelat i två delar. Jag har inte alls varit utfrågad om den fråga som du beskriver. Jag har diskuterat den generella delen av bostadspolitik och utbildningsfrågor med Uppdrag granskning. Det du beskriver är en enskild händelse som kommer i program två. Jag tycker att det är lite märkligt att du angriper mig för någonting som jag inte ens har deltagit i en diskussion om.

Dessutom tycker jag att det är centralt att man ägnar sig åt de regelverk och demokratiska värderingar som finns för stämmor. Jag tror att vi alla i den här salen ställer upp på det. Jag är tacksam om du inte avkräver mig en ursäkt för någonting som jag faktiskt aldrig har sagt.

Anförande nr 77

Borgarrådet M o g e r t (s): Eftersom du inte svarade på flera av frågorna får jag tolka dig fritt. Jag anser att du säger att du inte står bakom konsultens påstående att själva problemet har varit en bristande förståelse av svensk mötesteknik. Är det rätt uppfattat? Du säger att du är nöjd med formulering ”svensk mötesteknik”. Jag upprepar frågan: Tror du att man hade använt den formuleringen om dig eller mig?

Anförande nr 78

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag blev antagligen så upprörd över att du anklagar mig för ett antal saker som jag inte står för. Låt mig en gång för alla säga att det är ett väldigt märkligt påstående. Jag känner den aktuella fullmäktigeledamoten och vet att han har tagit väldigt illa vid sig i den process som har redovisats. Det tycker jag är väldigt beklagligt. Jag står självfallet inte bakom den typen av formuleringar. Jag tror faktiskt att alla i den här salen har ungefär samma värderingar när det gäller den här typen av frågor. Svaret på din fråga blir naturligtvis att jag inte ställer upp på den typen av värderingsformuleringar. Trodde du det, Roger Mogert?

Anförande nr 79

Borgarrådet M o g e r t (s): Nej, jag hoppades att det inte var så. Det var därför jag ställde det som en öppen fråga. Jag började med att konstatera att man kan bli klippt och missförstådd, och uppenbart även av mig. Till sist måste jag ändå fråga: Tycker du inte att detta är ett problem? Du har flera gånger pratat om den här frågan som du säger att du inte har haft anledning att ta ställning till. På flera punkter har du sagt att det bästa sättet om man vill rösta nej är att inte gå dit. Är det ändå inte ett problem att om man går dit riskerar man att bli registrerad som ja-röstare?

Anförande nr 80

Borgarrådet L a r s s o n (m): Jag har sagt att det är en ganska intressant del av lagstiftningen. Man behöver inte gå dit, Roger Mogert, för att rösta nej. Man kan stanna hemma. Det skiljer sig från normala regler om mötesteknik och annat som vi har diskuterat. Det krävs inte ett aktivt deltagande, vilket är unikt. Därmed inte sagt att man ska stanna hemma. Har man någonting ytterligare att anföra för att försöka påverka sina grannar är detta ett ypperligt sista tillfälle att faktiskt göra det. Då bör man snarare gå dit. Jag har inte rekommenderat något att inte gå på en stämma. Tvärtom tycker jag att det är viktigt att man säger sin mening i den här typen av processer, men det är inte ovanligt att det är de som tänker rösta ja på en stämma går på den aktuella stämman. De som stannar hemma vet att deras röst räknas som en nej-röst.

§ 22 Uppföljning av budget 2008 – Tertiärrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2008

Kommunstyrelsen; Uppföljningsrapport om Jobbtorg Stockholm

Kommunstyrelsen; Uppdrag att ytterligare utreda ansvaret för mindre verksamheter inom socialtjänsten

Kommunstyrelsen; Avrapportering av uppdrag från kommunfullmäktige i Strategi för Agenda 21-arbetet i Stockholms stad

Motion (2006:29) av Billy Östh och Mats G Nilsson (båda m) om nya fotbollsarenor för Stockholms stora fotbollsklubbar

Skrivelse av Ann-Margarethe Livh (v) om uppföljning av det sammanvägda resultatet av stadens nya resursfördelningssystem

Skrivelse av Carin Jämtin (s) om redovisning av kostnader för arbetet med Järvalyftet

Socialtjänstnämnden; Fördelning av bidrag för hiv/aids/STI-preventiva insatser i Stockholmsregionen för 2008

Socialtjänstnämnden; Fryshuset – inriktningsärende angående upphandling/fortsatt verksamhetsstöd

Socialtjänstnämnden; Framställan från Stiftelsen Hotellhem om 650 tkr för inrättande av en tjänst som skuldrådgivare

Socialtjänstnämnden; Investering i kompetensutveckling för förebyggande insatser och metodutveckling i stadens hemlöshetsarbete – ett inriktningsärende

Miljö- och hälsoskyddsnämnden; Uppföljning av Stockholms handlingsprogram mot växthusgaser 2000-2005

Miljö- och hälsoskyddsnämnden; Miljöbokslut 2002-2006 Uppföljning av Stockholms miljöprogram

Trafik- och renhållningsnämnden; Ljusevenemang runt Riddarfjärden i samband med Nobelfesten (utl. 2008:188)

Anförande nr 81

Borgarrådet N o r d i n (m): Ordförande! Jag har vid flera tillfällen i den här salen och i andra sammanhang sagt två saker om Stockholms ekonomi under dessa på världsmarknaden så turbulenta och allvarliga veckor.

Det första är att Stockholms stads ekonomi står stark. Det lägger en stabil grund för att möta svårare tider. Nämndernas strävsamma vardagsarbete för att klara kvaliteten

i välfärden och de mål som just kommunfullmäktige har satt upp lägger tillsammans med en ansvarskännande budgethållning en stabil grund för att vi under 2009 ska kunna värna de välfärdsområden vi har ansvar för. Äldreomsorgen, skolan, de funktionshindrade, förskolan etcetera har alla redskapen för att klara sitt viktiga uppdrag.

Det andra, herr ordförande, är att Stockholms näringsliv och hela arbetsmarknaden har uppvisat god tillväxt och konkurrenskraft. Arbetslösheten har kommit ned till mycket låga nivåer. Det har lagt grunden för ett växande välstånd men det skapar också en stabil plattform för att klara de sämre tider som ohjälpligt nu drabbar även Stockholm.

Finansministern har i dag redovisat regeringens reviderade tillväxtprognos med anledning av krisen på världens finansmarknader. Det är en kris som följs av lågkonjunktur orsakad av minskad export och minskad efterfrågan från hushållen. Arbetslösheten i hela landet förväntas stiga 2009 till mellan 7 och 7,8 procent och 2010 till mellan 7,7 och 9,2 procent enligt regeringens prognos. Hur arbetslösheten blir för Stockholms del vet vi i dag inte exakt. Men i oktober varslades drygt 2 800 personer i Stockholms län, vilket är en kraftig höjning som kräver handling.

När vi diskuterar tertialrapporten och stadens ekonomi finns det anledning att erinra om att vi i denna situation måste formulera och hålla en tydlig linje i staden som ger stabilitet såväl internt som gentemot externa aktörer i regionen. Jag ser stadens målsättning och uppdrag i denna situation enligt följande.

Vi ska värna välfärdsområdena och se till att vi genom våra viktiga ansvarsområden upprätthåller kvalitet och personalstyrka. Sett till läget på arbetsmarknaden kommer förstås utbildningsfrågorna i särskilt fokus. Vi ska fortsätta det arbete som vi under högkonjunkturen har byggt upp med att aktivt stödja dem som står längst ifrån arbetsmarknaden. Vi ska upprätthålla stadens egna investeringar inte minst i bostadsbyggande och förbättringar av infrastrukturen. Vi ska vara aktiva i arbetet med de statliga investeringarna i infrastrukturen. Det handlar om stadens redan gjorda åtaganden som medfinansiär men också att vi genom planarbete etcetera ser till att investeringarna kommer i gång. Jag vill särskilt peka på den närtidssatsning som sker de kritiska åren 2009 och 2010 och som regeringen redan tidigare har presenterat. Vi ska vidta åtgärder för att främja ett bostadsbyggande även av privata aktörer även i lågkonjunktur. Här kommer jag att återkomma till kommunfullmäktige och berörda nämnder med förslag.

Herr ordförande! Avslutningsvis vill jag säga att vi genom arbetet med Stockholm Business Region och samverkan med andra kommuner ska främja att det kommer investeringar till vår region. Staden måste verkligen stå på tå för att göra det enkelt för dem som vill satsa på Stockholm.

Herr ordförande! Det känns mot denna bakgrund bra att kunna förelägga kommunfullmäktige denna tertialrapport och prognos för helåret 2008. Staden kommer med stor sannolikhet att kunna visa upp ett resultat för 2008 som med god marginal klarar såväl våra kvalitetsambitioner som kravet på ekonomisk balans. Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Sten! Ni har inte något socialborgarråd nu på något annat sätt än att du också fungerar som socialborgarråd. Jag skulle vilja att du förklarar lite grann för mig vad det innebär att Lugna Gatan, som är en verksamhet på Fryshuset, ska konkurrensutsättas. Det står i kommunstyrelsens förslag till beslut på s. 15, punkt 11, att alla frågor som gäller Fryshuset besvaras med vad som anförs i Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Jag kan inte hitta någonting om konkurrensutsättningen av delar av Fryshuset, som ju redan är en stor väl fungerande privat verksamhet. Kan du klargöra för mig hur ni kan konkurrensutsätta Lugna Gatan?

Anförande nr 83

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är inte så att vi konkurrensutsätter Lugna Gatan. I enlighet med en revisionsrapport som kommunfullmäktige fick del av i våras visar man att det finns vissa verksamheter som Fryshuset har åtagande för. Där har man för sin del använt Lugna Gatan för något som även andra i andra delar av staden kan utföra. Därför har man beslutat att en viss del av det bidrag som staden har gett till Fryshuset nu i stället kommer att upphandlas. Om jag nu erinrar mig rätt är bidraget totalt 15 miljoner kronor, och 3 miljoner kommer att upphandlas.

Det är alltså inte en generell upphandling av Lugna Gatan, utan det handlar om vissa tjänster och viss verksamhet som de utför som möjligen andra kan utföra men som mycket väl förstås också Lugna Gatan om de vill kan satsa på, och vinna upphandlingen. Det sistnämnda vill jag understryka, herr ordförande. Detta är vad det handlar om.

Anförande nr 84

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande och stadens fullmäktige! Jag börjar med att yrka bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen så att jag hinner med det.

I vanliga fall brukar jag betrakta den här typen av ärenden som något vi lägger till handlingarna. Men så kom jag till det avsnitt som handlar om svaret på Carin Jämtins skrivelse i kommunstyrelsen om Järvalyftet. Det tyckte jag var intressant läsning. Jag kommer ihåg den kväll då vi pratade om Järvalyftets 200 miljoner i den sociala delen. Det är för drygt ett år sedan. Då jämförde vi Socialdemokraternas satsningar med de nya långsiktiga moderata satsningarna. Hör och häpna – när jag läser detta ärende hittar jag inte någon långsiktighet! Den gången var vi rätt så hårda mot varandra i ärendet.

När jag nu läser svaret på skrivelsen får jag egentligen inte läsa om någonting annat än om kortsiktiga projekt. Det här skulle ju inte vara projekt, kära vänner! Pengar har gått till utökade sommaraktiviteter för barn och unga, till samarbete med idrottsföreningar och till Järvas unga muslimer för ett religionsprojekt. Det är säkert väldigt väl använda pengar, men det är inte långsiktigt använda pengar – inte den här gången heller.

Jag kan bara jämföra. Denna typ av satsningar och projekt hade vi i Storstadssatsningen. Vi hade dem också i stadsdelsförnyelsen. Skillnaden var att det fanns demokratisk insyn när vi gjorde dessa satsningar. Det finns inte i dag. Stadens tjänstemän har nu detta i en oerhört hög delegation. Som medborgare vet man därför inte riktigt vad som händer i de här stadsdelarna. Det är skillnaden.

Skillnaden är också att viktig kommunal service har försvunnit från de här stadsdelarna, framför allt där den behövs mest som i Husby och Rinkeby. Det gäller barnavårdscentralen och mödravårdscentralen – allt det som vi har tjatat om tidigare. Vi kan alltså konstatera att det inte var någon satsning. Den var inte heller långsiktig. Det var ingenting annat än ett projekt och ytterligare en moderat stor bluff.

Anförande nr 85

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Jag tror att till exempel de ungdomar i Tensta stadsdelsnämnd som fick sommarjobb genom pengarna från Järvalyftet med viss förvåning skulle lyssna på Socialdemokraternas retorik nu. Man talar om bluff, att det tydligen är meningslösa projekt och så vidare. Om vi nu tar det paket som vi lade fram till sommaren och som bland annat innehöll sommarjobb var det ett uttryck för önskemål som hade kommit från boende i området, från stadsdelarna och så vidare om vad som det var viktigt att anslå pengar till.

Herr ordförande! Jag måste säga att jag tycker att det är väldigt tråkigt att Socialdemokraterna svartmålar den här typen av viktiga insatser och säger att det är bluff och meningslösheter när insatserna har inneburit så mycket som är bra, inte minst när det gäller sommarjobb.

Anförande nr 86

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Herr ordförande, fullmäktige och Sten Nordin! Jag sade inte en enda gång att det var meningslöst. Vad jag sade var att det är väl använda pengar, men att det inte finns någon skillnad i sättet att använda pengar jämfört med de tidigare satsningarna i området. Det är fortfarande projekt. Detta är pengar som tar slut när mandatperioden tar slut, precis som det var med pengarna från stadsdelsförnyelsen och Storstadssatsningen. Det är detta jag vill understryka.

Det är inte långsiktigt. Det är projekt som pågår under fyra år, och det är ungefär likadana projekt som pågick under vår tid. Men jag sade aldrig att det var meningslöst, Sten Nordin. Försök inte lägga ord i min mun!

Anförande nr 87

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande och fullmäktige! Nu har det gått åtta månader. Vi från Vänstern har försökt göra en utvärdering av hur den snåla budgeten har slagit ur barnperspektiv. Där finns det mycket att säga.

Ett mål som ni tyvärr har uppnått är införandet av vårdnadsbidrag. I det välmående Älvsjö har 16 personer fått vårdnadsbidrag. I Kista-Rinkeby är det 71. Det betyder att i det välmående Älvsjö kommer barnen att gå till en pedagogisk förskola. I

Rinkeby och Kista stannar barnen hemma. Om ni tycker att det är en bra utveckling får ni gärna förklara för mig vad det är som är bra.

Av de lägenheter ni har påbörjat under det här året är bara 10 procent hyresrätter – 10 procent av alla påbörjade lägenheter är hyresrätter! Det betyder att barn i fattiga familjer, till exempel flyktingfamiljer, får svårare att hitta en bostad. Det gäller att välja rätt föräldrar, ordförande och fullmäktige! Det gäller att välja föräldrar som har råd att köpa en bostadsrätt.

Ett mål som ni säger att ni har uppnått men som vi verkligen inte håller med om att ni har nått är målet om ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv i Stockholm. Avgifterna i kulturskolan har höjts och inträdesavgiften till simhallarna har höjts. De fattiga barnen kommer inte att gå i kulturskolan och de kommer inte att ha råd att gå till simhallarna. Kulturskolan har försvunnit från skolan. Den kommer inte att nå alla barn. Ett annat misslyckande är förstås storleken på barngrupperna. Det kommer också att missgynna de barn som bäst behöver förskolan.

Sammanfattningsvis, ordförande och fullmäktige, tycker vi att det här är ett förlorat år för Stockholms barn. Säkerligen kommer ni att nå ett mål – en budget i balans. Men vilka mål kommer ni att uppnå för barnen? Det tycker jag att du ska förklara, Sten Nordin.

Anförande nr 88

A n d e r s B r o b e r g (kd): Du verkar aldrig förstå att det är bra att föräldrar själva kan få avgöra hur de vill ha det den första tiden med sina barn. När du har styrt är det bara de med tjock plånbok – de som har råd att först betala skatt och sedan har pengar kvar över – som kan välja att göra någonting annat än att välja alternativet dagis.

Detta är en tro på föräldrarna. De vet bättre än vad du vet vad som passar bäst för barnen i det här fallet.

Anförande nr 89

Borgarrådet L i v h (v): Anders Broberg! Står du här i Stockholms stads kommunfullmäktige och menar att 3 000 spänn i månaden är valfrihet? Vilken förälder kan välja när man har 3 000 kronor att spela med? Förklara det för mig!

Anförande nr 90

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jag vill bara kolla med dig om du tycker att lokalernas beskaffenhet och personalens utbildning och arbetssätt har någon betydelse för barngruppernas storlek och kvaliteten på förskolan. Tycker du att barngruppernas storlek är viktigare än de andra kriterier jag har räknat upp? Det är min första fråga till dig.

Du ojar dig mycket över det lilla antal familjer som har ansökt om vårdnadsbidrag. Min fråga till dig, Ann-Margarethe, är: Tycker du att du har större rätt och större

kompetens när det gäller att välja vilken typ av barnomsorg någon annan ska ha till sitt eget barn? Tycker du att du har större kompetens än föräldrarna själva?

Anförande nr 91

Borgarrådet L i v h (v): När det gäller förskolan är det klart att kvalitet, lokaler och personal hänger ihop. Problemet är nu att ni inte har uppnått målet om antalet utbildade förskollärare. Ni har fler barn. Ni har prioriterat garantin, vilket jag kan förstå att man gör, men ni har prioriterat den före kvaliteten.

Återigen: Hur kan ni stå och prata om valfrihet? Hur vågar ni stå och prata om valfrihet när det handlar om 3 000 kronor i månaden? De som kan välja den lösningen är de som har hög inkomst och kan få 3 000 spänn i extrapengar – fickpengar – eller de som är så fattiga att de inte har något annat val. I Norge var det exakt de kvinnorna, företrädesvis kvinnor med invandrarbakgrund, som valde de 3 000 kronorna och kom ännu längre bort från arbetsmarknaden. Deras barn kom inte in i förskolan. Det är inte valfrihet.

Anförande nr 92

Borgarrådet J ä m t i n (s): Herr ordförande! Precis som finansborgarrådet underströk står vi här och diskuterar uppföljningen av åtta månaders verksamhet i en ekonomisk tid som är mycket besvärlig. Det är det minsta man kan säga. Sveriges finansminister har i dag skrivit ned prognoserna från en tillväxt nästa år på i bästa fall 0,1 procent och i sämsta fall på minus 1 procent ungefär.

Det är en tid som är besvärlig, och det är en tid i vilken det lämpar sig att vi diskuterar vad den här T 2:an eller tertialuppföljningen betyder för resten av året och för att bygga inför nästa år. Det är också en tid som visar att vi verkligen har lämnat den högkonjunktur bakom oss som vi har befunnit oss i under ett antal år. Många stockholmare har fått jobb och många stockholmare har kunnat utbilda sig. Den perioden har pågått i tre fyra, kanske fem år.

Finansborgarrådet strök under några områden som är extra viktiga just nu. Jag kan inte annat än att säga att jag håller med om områdena. Det är därför jag blir lite orolig. Vi måste värna välfärdsområdena. Vi måste aktivt stödja dem som står längst från arbetsmarknaden. Vi måste trycka på bostadsbyggandet, och vi måste göra en massa annat. Därför är det oroande att den här tertialrapporten visar att vi har stora brister i kvaliteten i välfärden i vår stad. Barngrupperna både på förskolorna och i fritidshemmen har ökat. Resultaten i skolan försämras. Bostadsbyggnadstakten minskar. Det mål om ekonomiskt bistånd som staden har satt upp har inte heller nåtts, utan överskridits – och det redan innan vi hade kommit in i den lågkonjunktur vi nu är i.

Det som oroar mig allra mest i den situationen är inte bristen på insikt, för jag tror faktiskt att insikten finns. Det är bristen på handling från den borgerliga sidan. Vi behöver handling inte bara i ord utan också i konkret handling. Vi behöver snabba investeringar i byggande av både bostäder och infrastruktur. Det räcker inte med fina ord från regeringen. I regeringens närtidsproposition nämndes knappt Stockholm när det gäller infrastrukturen. Vi behöver stötta småföretagare på olika sätt. De kommer

att drabbas hårdast i lågkonjunkturen. Vi vill därför att staden ska ta initiativ till branschsamtal med de branscher som drabbas hårdast av lågkonjunkturen.

För att upprätthålla kvaliteten i våra välfärdssektorer måste vi ha en god ekonomi i hela staden. Fler stockholmare måste få jobb – inte färre. För det krävs en aktiv politik.

Bifall den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 93

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det är verkligen en bit på väg om vi kan vara eniga om vilka områden som är viktiga för åtgärder. Jag har tidigare tillsammans med Lotta Edholm och Ewa Samuelsson aviserat att vi kommer att komma med konkreta förslag när det gäller bostadsbyggandet. Det måste till åtgärder för att försöka se till att hålla uppe bostadsbyggandet. Vi har en del som vi förfogar över med våra egna bostadsbolag som fortsätter enligt plan. Men vi vill även att andra ska bygga; det behöver vi. Vi kommer att återkomma med konkreta förslag på det området.

Socialdemokraterna säger att vi är passiva. Jag tycker att vi uppvisar precis det motsatta. Vi uppvisar också vad som är väldigt viktigt, nämligen en solid ekonomi. Det är det som gör att både Stockholms stad och Sverige som nation har en god grund att stå på för att klara sig och för att klara det förtroende som man måste bygga upp hos medborgarna och omvärlden när man går in i den här typen av finanskris. Jag tycker inte att Socialdemokraterna riktigt har redovisat det.

Anförande nr 94

Borgarrådet J ä m t i n (s): Jag håller med finansborgarrådet om att det är bra att vi är överens om områdena. Det är som sagt därför jag är orolig. Allmännyttan har inte hittills legat enligt plan. Stadens egna prognoser säger att om takten fortsätter som nu kommer man att bygga 5 000 lägenheter, och inte 6 000 som man borde bygga under mandatperioden. Om byggandet blir ännu långsammare blir det färre ändå.

Man kan diskutera vad stabil ekonomi är. När min företrädare Annika Billström tog över 2002 låg verksamheten ute i stadsdelsnämnderna med ett stort underskott som man släpade på från den borgerliga tiden. Ni har nu ätit på det kapital som vi höll på att bygga upp under några år och prioriterat skattesänkningar i stället för att spara i skattkistorna till hårdare tider. Vi riskerar att hamna i samma situation vid nästa val. Vi kommer att ta hand om ekonomin då också; det lovar jag dig, Sten Nordin.

Däremot hoppas jag att vi innan dess ser ett större ansvarstagande från det nuvarande styret i den här staden. Bifall den socialdemokratiska reservationen!

Anförande nr 95

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Carin Jämtin! Ert tjat om att barngruppernas storlek ökar under 2008 är bara rent nys, och det vet du egentligen. Sex av sju småbarnsgrupper klarar fullmäktiges mål om max fjorton barn. Det är exakt samma

andel 2008 som det var 2007. De kanske är spridda över fler stadsdelar, men de är inte fler. Detta är jätteviktigt. När det gäller grupperna för de äldre barnen uppfyller fyra av fem grupper målet om max arton barn.

Detta är någonting som ni fortsätter att tjata om, men vi klarar garantin. Det gjorde inte ni under er tid. Vi fortsätter utbyggnaden. Men fortsatt inte att säga att barngruppernas storlek ökar, för det är inte sant!

Anförande nr 96

Borgarrådet J ä m t i n (s): Det är i dag 16,6 barn i skolbarnomsorgen per anställd. Det var 14,2 barn för ett år sedan. I elva av fjorton stadsdelsnämnder når man inte målen om barngruppernas storlek. Det är sanningen, och det vet du också, Ann-Katrin Åslund.

Jag tycker att det är tråkigt att man inte kan prioritera barnomsorgen. Till nästa år kommer förskolan att få ett ökat anslag på 1,8 procentenheter trots att man även där får rättmätiga löneökningar och trots att inflationen kommer att äta upp det hela även där. Det gör att vi riskerar att få ännu större barngrupper. Ni är del av en majoritet som prioriterar skattesänkningar före kvalitet i välfärden, och detta blir konsekvensen.

Anförande nr 97

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det går fortsatt bra för Stockholm. Inom alliansen fortsätter vi att göra det som vi har lovat stockholmarna. Det här lämnar uppenbarligen inte oppositionen någon ro. Det man kan notera är dock att de tre oppositionspartierna har tre helt olika sätt att förhålla sig till detta faktum. Av dagens ärende framgår att man på sex, tre respektive sex sidor är emot – enkelt uttryckt. Man är dock emot på olika sätt. Man är mot fastighetsförsäljningar, mot Järvalyftet, mot jobbtorgen, mot Vision 2030 och mot fler fotbollsarenor. Man är kort sagt emot. Frågan är då – vilket en och annan väljare kan vara intresserad av – vad man är för. Och vad är man möjligen högst eventuellt överens om av detta som man är för?

Ordförande! Precis som under budgetdebatten för en månad sedan är oppositionen både svag och splittrad. Oppositionen har fortfarande inte lämnat det stadium man var i våren 2007, då man kom överens om att åka ut och krama brandstationer – om ni minns det. Men hallå, nu är det andra halvan av mandatperioden! Om ni vill något mer än att krama brandstationer är det dags att släppa flaggan och komma in i matchen. Det är dags att börja ge besked.

Det behovet blev inte direkt mindre av det bisarra förslaget från Socialdemokraterna om att riva upp 2007 års bokslut för att slippa avsätta 2,7 miljarder till infrastruktur. Det var en uppenbar flirt med miljöpartismen. Det visar därmed att eftergifterna nu ska påbörjas. Man kan ändå notera att det är ärligare den här gången än 2002, för då kom eftergifterna först efter valet.

Frågan är väl ändå vad ni gemensamt vill fram emot 2010, så där. Det här ärendet hade behövt ge en del svar på de frågorna så att vi kommer bortom brandstationerna.

Men, ordförande och fullmäktige, ärendet har snarast väckt fler frågor. Det är ett närmast övertydligt bevis på att vi har en svag och splittrad opposition, mina damer och herrar, som uppenbarligen har fastnats i sin rollsökningsfas och som uppenbarligen bara kan vara överens om att vara emot. Vi noterar de beskedena – tack!

Anförande nr 98

T e r e s L i n d b e r g (s): Det är en fantastisk inledning du har när du säger att det går bra för Stockholm och att vi är emot Järvalyftet, bostäder och förskolor. Det är inte det som det handlar om, Rolf. Vi är inte emot Järvalyftet. Det är ingen här som ens har påtalat det. Vi är emot den nedmontering av välfärden som vi nu ser. Vi är emot det faktum att ni inte tar till vara de erfarenheter som finns av alla de satsningar som har pågått i den här staden i snart 30 års tid. Vi är emot att färre flyktingar lämnar flyktingintroduktionen utan att vara självförsörjande. Det är en nedåtgående trend som har skett under din mandatperiod. Under förra mandatperioden ökade det under hela tiden.

Ni borde vara mer upptagna med att diskutera hur det ska gå bra för Stockholm och hur vi ska utveckla välfärden i stället för att bara montera ned den.

Anförande nr 99

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande! Jag tackar Teres Lindberg för det närmast övertydliga beskedet att det uppenbarligen inte lämnar oppositionen någon ro att det går bra för Stockholm.

Min lilla ”emotkatalog”, som förvisso hade kunnat göras längre, var en bruttolista där jag något tillät mig att plocka från de tre olika texterna. Jag sade inte att ni var emot Järvalyftet, Teres Lindberg. Däremot står det, vilket Ann-Margarethe Livh strax kommer att bekräfta, att Vänsterpartiet är emot det. Jag tror mig veta att ni den här veckan från socialdemokratisk sida är för Järvalyftet, eller i varje fall något mindre emot. Där har vi ytterligare en punkt där ni uppenbarligen behöver bestämma er. Är ni, i betydelsen ni på den sidan, för eller emot Järvalyftet den här veckan och nästa? De sakerna känner jag att du, Teres, skulle behöva prata med Ann-Margarethe Livh om.

Anförande nr 100

Borgarrådet L i v h (v): Just nu pratar jag med Rolf Könberg om det. Och jag kan lova er att Teres och jag pratar rätt mycket om det. När vi säger att man ska lägga ned Järvalyftet är det för att det är ett fullständigt misslyckat projekt. Däremot är både v, mp och s överens om de långsiktiga satsningar som bör göras på Järvalyftet. Det kan man kalla vad man vill, men Järvalyftet är ett totalt misslyckats projekt. Det har ju tidigare här i dag redogjorts för alla kortsiktiga mystiska satsningar som ni har gjort inom ramen för det.

Rolf! Det är klart att vi är emot en stad som så fruktansvärt missgynnar barn, speciellt de fattiga barnen. Det är klart att jag tycker att det är jättedåligt att ni bygger 10 procent hyresrätter. Av alla lägenheter i staden är det bara 10 procent som är hyresrätter. Självfallet tycker jag att det är dåligt. Det var väl inte det ni lovade i

valrörelsen. Jag tyckte att jag hörde helt andra saker på gator och torg när jag var ute och pratade, i alla fall.

Jag hörde också helt andra saker om människors rätt till arbete än att de skulle sitta på dessa jobbtorg och bli hänvisade till icke relevanta utbildningar.

Anförande nr 101

R o l f K ö n b e r g (m): Jag hade inte haft någonting emot att Ann-Margarethe hade pratat en stund till. Det är alltid kul att lyssna. Ni är överens om de långsiktiga målen, säger Ann-Margarethe Livh. Varför framgår det då inte på sex plus tre plus sex sidor? Det är femton sidor text. De femton sidorna verkar inte ens ha varit föremål för de minst omfattande handläggningar och samordningar på biträdande-borgarrådssekreterar-nivå, om jag får recensera dem. Än mindre finns det någon sorts långsiktig politisk inriktning som för er samman. Ni är överens om att vara emot, vilket så här långt komna i diskussionen ni med era olika inlägg illustrerar på ett rätt charmigt sätt.

Med detta sagt, herr ordförande, måste vi ändå konstatera att man måste undra om det finns eller inte finns ett alternativ till oss på den här sidan, som förverkligar vår politik, som ser till att det går bra för Stockholm och som söker väljarnas förtroende 2010. Finns det eller finns det inte ett alternativ?

Anförande nr 102

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Jag tänker ta upp tre olika frågor där det går sämre i Stockholm. Det första är välfärden, som drabbas av att man inte kompenserar för priser och löner och gör satsningar. Det andra är bosituationen, som har förvärrats med Moderaternas politik. Det tredje är nedmonteringen av miljö- och klimatarbetet i Stockholm.

När det gäller priser och löner är det fortfarande en skam att ni inte lägger in dem och inte redovisar dem. Låt oss kolla på förskolan som ett exempel. Grupperna inom skolbarnsomsorgen har ökat. Grupperna inom all barnomsorg har ökat. Det går åt fel håll. För att kunna ha råd med de skattesänkningar som Moderaterna genomför får nu förskollärare och barnskötare betala 40 eller 35 kronor sin för lunch fast lunchen är en del av arbetet. Det är inte en vanlig lunch.

Bostadssituationen i Stockholm har försämrats oerhört mycket för unga människor, för nya svenskar och för dem som har drabbats av en livskris, kanske en skilsmässa, och behöver en lägenhet. I och med ombildningarna till bostadsrätter har hyresrätterna minskat. Man har satsat väldigt lite på detta, och politiken i Stockholm har gjort att man bygger färre hyresrätter. Det här gör att det ställs krav på inkomstnivåer och på typ av anställningsform när man söker bostad. Det avgör om man över huvud taget kan få en bostad i Stockholm. Det utesluter de unga, de nya och dem som har drabbats av en livskris. Det är inte okej.

Ni har inte haft någon hållbar politik för bostadssituationen. Ni behöver satsa mycket mer. Jag tycker inte att Sten Nordins svar här är tillräckligt. Det är nu man ska säga

till allmännyttan att satsa mer på att bygga hyresrätter. Man ska göra det mer möjligt att bygga hyresrätter i Stockholm. I denna finanskris krävs en aktiv politik.

Miljöpolitiken är nedmonterad. Vi har ingen miljöredovisning för 2007 och vi har ingen i år heller eftersom miljöarbetet inte står högt på Moderaternas agenda. Miljömålen är någonting som har nedmonterats, och de som finns redovisas inte ens kontinuerligt. Man har inte råd med det. Ni tar inte ansvar för att ny teknik, spetsteknik, utvecklas så att vi får till exempel båttransporter med biogas och nya klimatlösningar. Ni tar inte ansvar för marksanering och sjörestaureringar. Miljöpolitiken i Stockholm går bakåt.

Ni tar inte ansvar för klimatfrågan när det gäller konsumtion hos våra invånare. Ett projekt som Miljöpartiet startade i Stockholm med stockholmare som innefattar hur man lever klimatvänligt visar tydligt att fyra femtedelar av stockholmarnas klimatutsläpp handlar om konsumtion. Men ni har lagt ned konsumentarbetet. Det är en skam.

Anförande nr 103

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Yvonne Ruwaida! En lögn blir inte mer trovärdig för att man fortsätter att upprepa den. Barngruppernas storlek i förskolan har inte ökat.

Du säger att personalen ska betala 40 kronor för lunchen. Du vet mycket väl att det här handlar om *en* stadsdel, där man håller på att diskutera frågan tillsammans med facket. Jag tycker att det är mycket intressant att Miljöpartiet tycker att det är alldeles för många frågor som förs från stadsdelarna, men här tar ni upp att stadsdelarna inte ska få komma överens med facket i respektive stadsdel så att de kan få göra som de vill. I många stadsdelar har man faktiskt bestämt sig för att inte ta ut någon avgift alls. Det är stor skillnad på det här. Det låter som om detta är något som gäller hela staden, men det handlar om en frihet som måste finnas i varje stadsdel. Man kommer överens tillsammans med facket om hur man vill göra. Låt inte som om detta är en del av T 2:an, för det är det inte!

Anförande nr 104

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Vill du verkligen säga att ökade priser och löner inom förskolans verksamheter inte drabbar förskolan vare sig i år eller nästa år när ni inte kompenserar för det?

Jag har själv barn på dagis, och jag vet genom samtal med förskolläraren hur mycket mindre resurser man har i dag när det gäller maten. Man får spara på maten. Dessutom kan man inte längre göra den typ av aktiviteter som man tidigare kunde göra därför att pengarna per barn har blivit mycket mindre. I förskolan kämpar man i dag, medan ni har valt politiskt att inte ersätta ökade priser och löner.

Inom skolbarnsomsorgen har antalet vuxna människor som jobbar per elev minskat. Så är det. Detta är fakta, och det är ingenting du kan springa bort ifrån genom att försöka påstå att det inte stämmer.

Anförande nr 105

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! När det gäller bostadsbyggandet finns det skäl att erinra om att det sedan oktober 2006 har påbörjats 9 000 bostäder i staden fram till dess att finanskrisen slog till och gjorde det hela mycket mer besvärligt. Jag vill också påminna om att vi har aviserat förslag till att stimulera byggandet, inte minst när det gäller hyresrätter. Där tror jag att vi dessutom kan se en ökande efterfrågan utöver den som har funnits hela tiden.

Jag skulle vilja ha en pakt med Yvonne Ruwaida – en pakt som säger att Miljöpartiet inte håller på och bromsar, säger nej, bordlägger och återremitterar. Ni har till och med velat bordlägga och försena ett projekt med 100 ungdomsbostäder som Stockholmshem skulle bygga i samarbete med jagvillhabostad.nu. Inte ens det projektet kunde undgå er vilja att bordlägga. Jag vill ha en pakt, Yvonne Ruwaida! Jag föreslår åtgärder för fler hyresrätter, och du sätter stopp för bordläggningarna och krånglet.

Anförande nr 106

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Du vill ha stopp på den politiska processen. Du vet mycket väl, Sten Nordin, att dagens situation när det gäller hyresrätter inte beror på att Miljöpartiet ibland väljer att bordlägga ett ärende till nästkommande möte.

När det gäller de bostäder som Stockholmshem bygger vet vi att det är oerhört knepigt. Dessa hyresrätter kommer att bli mycket dyrare, och vet ni varför? Jo, därför att ni tvingar på 100 lägenheter för ungdomar 0,7 parkeringsplats per lägenhet fastän ungdomar i dag i Stockholm inte ens har någon bil. Men detta ska de här ungdomarna betala på hyresrätten eftersom ni vägrar att gå med på något annat. Jagvillhabostad.nu har bett om att det ska räcka med kanske bara tio parkeringsplatser eller inga alls. Lägenheterna ligger ju bara 100 meter från en tunnelbanestation. Men ni har en princip där bilen går före allt annat i den här staden.

Anförande nr 107

D a n i e l V a l i o l l a h i (m): Herr ordförande! Jag blir lite ledsen när Yvonne Ruwaida säger att vi har lagt ned miljöarbetet och gett upp. Jag tycker att vi har ett ambitiöst miljöprogram här i Stockholm. Jag tror att det finns åtminstone 27 delmål, som är tuffa men realistiska. Vi har mätbara mål så att vi kan mäta var det behövs sättas in extra resurser och så att vi kan följa upp det hela.

Miljöarbetet genomsyrar nu hela stadens verksamhet och inte bara vissa, särskilda projekt. Inför nästa år kommer miljöprogrammet att komma upp här i KF så att vi kan följa upp hur det hela har gått. Även i nämnderna kommer miljömålen att tas upp i verksamhetsplanerna. Det är indikatorer som man har satt upp själva och de prioriterade områdena från KF. Även dessa kommer att följas upp i nämnderna.

Jag tycker att vi i Stockholm kan vara stolta över att vi har ett miljöarbete som är ambitiöst och realistiskt.

Anförande nr 108

Borgarrådet R u w a i d a (mp): Moderaterna påstår här att miljöarbetet genomsyrar hela stadens verksamhet. Jag önskar verkligen att det vore så. Tyvärr är sanningen den att flera förvaltningar inte ens har påbörjat det arbete med miljömålen som du pratar om. De miljömål som ni antog innebär en försämring jämfört med de miljömål som fanns tidigare. Till exempel är det inte lika höga krav när det gäller att köpa in ekologisk mat i staden. Man sänkte också kravet för att samla in matavfall från stadens hushåll. Tyvärr är alltså miljömålen sämre i dag.

Miljöarbetet har nedrustats. Man har inte mätt någonting på miljöområdet vare sig i år eller förra året. Det är faktiskt någonting som inte är bra. Miljöpartiet anser att Stockholms stad skulle kunna göra oerhört mycket mer på miljöområdet. Du kan inte stå här och påstå att en halvering av pengarna till miljöarbetet i miljöförvaltningen på något sätt skulle kunna innebära en förbättring av miljöarbetet. Miljöarbete kostar pengar, och de pengarna lönar sig i framtiden.

Anförande nr 109

M a t t i a s E r i c s o n (v): Herr ordförande! Tertialrapport 2, T 2 – inte så upplyftande läsning! Den är snarare nedslående på många sätt. Den har inte alls samma dramaturgiska lyft som sin filmiska namne T 2 – *Terminator 2*. Ni minns väl den despotiska filmen med Arnold Schwarzenegger, som kom från framtiden som en livsfarlig och oförstörbar robot. Man visste inte riktigt om han var god eller ond. Ni minns den, eller hur? Det är viktigt att veta det för min fortsättning av anförandet.

Det är inte ofta man får jämföra Sten Nordin med Arnold Schwarzenegger. Men det finns viss tydliga paralleller i hans svar. Det handlar inte om när han flexar muskler och skjuter oskyldiga – Arnold alltså – men när pojken i filmen skäller på roboten för att han har skjutit i folk i knäna är Stens uppenbart cyniska ord om att Stockholms ekonomi är god trots ökade klyftor, ökad barnfattigdom och underfinansierade stadsnämnder snarlika Arnolds iskalla kommentar: *They'll live*.

Det är inte heller ofta man får jämföra Sten med Linda Hamilton, som ägnade flera år åt att komma i form för rollen som Sarah Connor. Men likheterna finns också här, fast kanske mer när det gäller Joakim Larsson. Sarah Connor sitter på sinnessjukhus. Hur illa jag än tycker om borgerlig politik är det inte hispan som är liknelsen här. Hon sitter på sinnessjukhus därför att hennes beskrivning av verkligheten går stick i stäv med alla kända fakta om världen och framtiden, precis som majoritetens syn på miljön och utförsäljningens integrerande effekter. Den går stick i stäv med all känd forskning – i och för sig med skillnaden att Sarah Connor hade rätt.

Jag ville hitta en liknelse för Kristina Alvendal också, men där hittade jag bara *Star Wars* Han Solo. Det är alldeles för internt, så det kan jag inte ta upp här.

Terminator 2 som film är betydligt mer spännande än vår T 2 – om än med sin spegling av borgerlig politik nästan lika obehaglig. Den är precis som *Terminator 2* en föraning om hur mörk framtiden kan se ut. Men förhoppningsvis kan väljarna i nästa val få inspiration av Arnolds kanske mest kända citat, titta borgerligheten i ögat och säga: *Hasta la vista, baby!*

Anförande nr 110

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Socialpolitiken har tagit stryk av högeralliansens spariver. De som drabbas är de som behöver samhällets stöd och hjälp, och självfallet de som arbetar med sociala frågor i stadsdelarna.

Man kan fråga sig varför stadsdelarna efterfrågar ett mindre antal skyddade boenden för barn och ungdom. Varför har placeringar av ungdomar så kraftigt minskat från september till oktober och över hela året? Varför ökar antalet kvinnor och män som söker härbärgen så konstant månad efter månad? Varför efterfrågar stadsdelarna färre och färre placeringar för vuxna missbrukare? Och varför efterfrågar stadsdelarna färre omvårdnads- och stödboenden? Det tycker jag är intressanta frågor. Har ni svar på dem? Mår folk så himla mycket bättre, eller vad är det som händer därute?

När Farsta ska se över sina placeringar av barn och unga för att få ned underskottet på 7 miljoner undrar jag vilka som ska offras. Eller finns det en speciell metod i Farsta som gör att det kommer att gå så himla bra att spara in de här sju miljonerna?

Prognosen för ekonomiskt bistånd visar på 36,7 miljoner kronor. Det handlar om att jobbtorgen inte kan ta vara på all typ av arbetslöshet. Det är inte den enda lösningen, som vi ser det. De som har försörjningsstöd under en lång tid utgör i dag en lika stor andel som tidigare. Det är förstås ett misslyckande för majoriteten. Organisations- och föreningsutskottet har ett underskott på närmare 3 miljoner. Vilka organisationer ska få mindre bidrag? Det var ju ni som under valrörelsen pratade just om hur ni skulle stärka organisationerna.

Men det som oroar mig mest är att beläggningen på stadens härbärgen har varit högre än någonsin under det här året. Det saknas nämligen en långsiktig strategi för att lösa hemlöshetsproblemet. När antalet försöks- och träningslägenheter inte heller faller väl ut befinner vi oss i en mycket farlig situation. Hemlösa som kommer direkt från härbärgen och in i lågtröskelboenden behöver förstärkta insatser; det är självklart. Det är det som det handlar om när enheten för hemlösa ligger back med 20 miljoner kronor. Det finns inget *quick fix* för sjuka, missbrukande och hemlösa som har levt på härbärgen i årtal. Det kostar att få människor på fötter. Det går inte att spara bort hemlösheten.

Det är helt tydligt vem som får betala era skattesänkningar – nämligen barn, ungdomar och vuxna som behöver samhällets omsorg och stöd allra mest. Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 111

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande och fullmäktige! Nu har jag lyssnat på en massa domedagspredikningar från den andra sidan. Jag konstaterar ändå att T2:an visar att vi är på rätt väg. Vi går mot tuffare tider, men vi är rustade. Vi kommer att få jobba hårt, men jag tror att vi kommer att klara det här bra tillsammans. Det gäller att hålla kvaliteten i våra verksamheter, och det kommer vi att göra.

Jobbtorgen är riggade. Visst finns det stor risk att det är fler som kommer att behöva gå till jobbtorgen, men därför är det bra att organisationen nu börjar sätta sig. Men

den måste förstås fortsätta att utvecklas, för det är en organisation som fortfarande är nystartad, och utvecklingen ska ske tillsammans med stadsdelsnämnderna.

Samtliga stadsdelsnämnder håller barnomsorgsgarantin. Det skedde inte under förra mandatperioden. Vi fortsätter utbyggnaden. Det föds fler barn, men vi bygger fler förskoleavdelningar i en väldigt snabb takt. Det vet ni också. Tuffare tider betyder inte att valfriheten minskar. Den ökar. Det är någonting som är väldigt viktigt.

Jag kommer nu till Järvalyftet. Ni talar om kortsiktiga satsningar. Det finns en vision som man jobbar med. Där har många engagerat sig – allt från föreningar till enskilda individer. Remisstiden håller på att gå ut nu, och sedan kommer en sammanställning att ske. Därefter träffar vi medborgarna. Det är konstigt att det kallas för mystiska satsningar när man tillsammans med ungdomar kommer överens om hur man ska göra för att öka trygghet och trivsel i stadsdelarna runt Järva.

Placeringarna minskar, säger Karin Rågsjö. Hon säger att det är ett tecken på att pengarna inte räcker. Det är bara därför de minskar, menar hon. Det är ungefär som att ju fler placeringar man har, desto bättre socialtjänst har man. Men både Karin och jag och många andra vet att det inte är så. Placeringar är inte alltid det allra bästa för många individer.

Jag vill avsluta med att säga att det är konstigt med anklagelser om att vi skjuter folk i knäna. Det är det vi gör, tydligen. Vi skjuter folk i knäna. Det är väl konstigt att de människor som släpar sig fram med skjutna knäskålar i Stockholm ändå till huvuddelen fortfarande är för en borgerlig regim i staden, tycker jag.

Anförande nr 112

K a r i n R å g s j ö (v): Man begär de repliker man kan, eftersom ni svarar så dåligt på den där sidan.

Det är en mängd saker som sammanfaller när det gäller vad som har hänt inom det sociala området. Det är självklart att man inte alltid behöver placera människor; det behöver inte alltid vara det bästa. Men när man på samtliga områden ser att placeringarna har minskat är det någonting som är knasigt ute i stadsdelarna. Det handlar om för lite pengar och en för liten social budget. Det handlar om att man minskar på de skyddade boendena för barn och unga. Det handlar om att man inte placerar ungdomar som är i kraftigt behov av stöd. Det handlar om att antalet ungdomar på Sergels torg, på Plattan, har ökat med 1 000 under sommaren. De står där och hänger och får oerhört illa. Det finns inte en tanke på hur man ska nå de ungdomarna. Det handlar om att stadsdelarna har efterfrågat allt färre placeringar för vuxna missbrukare.

Menar du att ni under två år har uppfunnit fantastiska metoder för att härbärgera alla sociala problem? Det här handlar om direkta nedskärningar. Man kan spåra det i vartenda dokument som trillar ut från stadsdelarna och från socialtjänstnämnden. Ni håller på att fullständigt rycka undan mattan för socialt arbete.

Anförande nr 113

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Det låter som om det var en socialtjänst fylld av guld under förra mandatperioden. Det låter som om det inte fanns några problem med socialtjänsten under förra mandatperioden. Det var mycket som såg precis likadant ut då och som inte har blivit sämre på ett enda sätt sedan dess, skulle jag vilja säga. Jag tycker att man måste se detta.

Man får inte heller glömma att placeringar inte är det enda saliggörande. Att skicka bort människor är inte lösningen på alla problem. Stockholmare kanske vill vara i Stockholm även om de har problem.

Anförande nr 114

I n g e r S t a r k (v): Ann-Katrin! På grund av skattesänkningar och en stram budget ökar antalet barn i barngrupperna. Fler stadsdelsnämnder än förut har nu svårt att hålla barnomsorgsgarantin. Det är ett faktum. Det kan vi se. Vi kan också tydligt se att med den budget som kommer nu blir det ännu svårare. För att hålla budgeten inom förskolan måste man nämligen öka barngrupperna. Det finns inget annat sätt. I Skarpnäck är det definitivt så.

Det är också ett faktum att antalet barn per anställd inom skolbarnsomsorgen har ökat från 14,6 till 16,6. Då kan man ändå säga att 14,6 barn per anställd är en mycket hög siffra, och inte alls bra. Men med 16,6 blir det väldigt dålig kvalitet på skolbarnsomsorgen. Det är också ett faktum. Det är för stora barngrupper. Det är inte bra för barnen.

Anförande nr 115

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Vad det handlar om när det gäller förskolan är att antalet grupper som har fler barn inte är fler än vad det var förra året. Det är bara att gå in och titta på rapporten. Det är bara att ta kontakt med Stadsledningskontoret så kan ni kontrollera det. Så ser det ut.

När det handlar om pengar inför vi förskolepeng under nästa år; det vet du också. Nu kommer de pengar som vi anslår till förskolan också att gå till förskolan. Det gjorde de inte på er tid.

Anförande nr 116

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det verkar som om oppositionen inte tror att jag läser de ärenden som skickas till mig med posten. Ni vränger alltid till allting, eller så är det så att jag verkligen inte läser. Järva Vision 2030 är någonting som fullmäktige kommer att fatta beslut om så småningom. Den är på remiss. Det vet vi. Jag har läst den. Den innehåller också delvis samma saker som den sista Science City-visionen som fullmäktige fattade beslut om år 2000. Den var mycket innehållsrik med mycket infrastruktur och många fysiska åtgärder. Det är bra. Det behövs. Men det jag pratar om är Järvalyftets 200 miljoner, som vi fattade beslut om. De pengarna används fortfarande till projekt och inte till långsiktiga satsningar. Det jag egentligen gör nu är att jag upprepar era argument från den förra mandatperioden. Det är samma argument som ni använde mot stadsdelsförnyelsen.

Exakt samma sak sade ni då om våra miljoner som jag säger om era miljoner. Det är bra saker men inte långsiktigt.

Anförande nr 117

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Men när det gäller Järvalyftet, Mirja, har du missat en bärande del. De saker som har genomförts nu när det gäller Järvalyftet och som du kallar kortsiktiga har bara genomförts om det har funnits någon annan som också har velat ta sitt ansvar och lämnat stöd. Under den förra mandatperioden handlade det om att söka och få något slags presentpengar som skulle räcka för en viss tid. Här får man bara pengar om stadsdelsnämnden ställer upp samtidigt eller om det finns någon annan som också ställer upp. Det är det som är det intressanta. Det ska vara långsiktigt och bärande.

Anförande nr 118

A n n M a r i e E n g e l (v): Fru ordförande, fullmäktige! Jag tänkte faktiskt inte prata om prognosen för underskott. Jag tror att det kommer att uppstå stora underskott, inte minst när det gäller bostäder och välfärd. Jag tänkte i stället prata om ett skamligt överskott som redovisas i den här rapporten. Det gäller posten kultur och föreningsverksamhet, som såvitt jag förstår också måste innefatta barn, fritidsgårdar, parklekar och kollo. Där har man en prognos på ett överskott på 16,7 miljoner. Jag tror inte att barnen i stadsdelarna tycker att de har fått ett överskott av kulturverksamhet och föreningsverksamhet, av parklekar och fritidsgårdar så att det är rimligt att staden för tillbaka de här pengarna.

Vi vet att det tvärtom har varit en stor nedgång i stadsdelarna. Vi såg redan i rapporten från 2007 en stor nedgång när det gäller kulturen i stadsdelarna, och den har fortsatt. Det beror på flera saker. Det beror bland annat på att man har rustad ned kultursekreterarna. Det finns tre stycken kvar. Det beror på att man har flyttat bort skolan från stadsdelarna så att det inte finns någon naturlig kommunikation för kultur i skolan. Det beror också på att man har en ökande andel friskolor som inte alls har några lokaler för kultur, bibliotek eller satsar på kultur. Det beror på Kulturskolan där man har dubblerade avgifter och en inriktning som innebär att man inte längre är ute i skolorna och når alla barn.

Jag tycker att det är beklagligt att ni inte lyssnar på fakta och forskning om vad era åtgärder leder till. Jag kan inte låta bli att ta ett annat exempel ur rapporten på att ni inte lyssnar på era egna. När stadsdelarna säger att de inte kommer att uppnå målet när det gäller försörjningsstödet säger ni bara att stadsledningskontoret inte delar stadsdelsnämndernas bedömning utan bedömer att de kommer att nå målet, och det ska man göra genom att de ska uppmana stadsdelsnämnderna att se över sina arbetssätt. Med det resonemanget kan man uppnå alla sina mål om man inte tittar på verkligheten utan bara tittar på vad man själv skriver. Klyftan mellan er retorik och er politik är väldigt stor. Det hjälper inte att man skriver att målet för kulturverksamheten uppnås helt och att man har antagit en plan för barn- och ungdomskultur. Den var för övrigt fördröjd i flera år alldeles i onödan.

Under den förra perioden brukade ni säga att man inte kan bo i en markanvisning. Nej, och man kan inte få en upplevelse av en plan. I praktiken har ni slagit sönder

hela den kulturella infrastrukturen, särskilt i förorten. Konsekvensen är att ni sviker barn och ungdom även på det här området. Det borde faktiskt bekymra er i stället för att ni skryter med att ni får pengar över på detta viktiga område.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 119

Catharina Tarras-Wahlberg (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte återigen ta upp verksamheten på Fryshuset. Jag fick svar från finansborgarrådet att det är i bidraget till Fryshuset som man gör förändringar. Det skulle inte handla om någon konkurrensutsättning av Lugna Gatan. Jag kan inte förstå att Lugna Gatan inte skulle bli förändrad och påverkad om de själva ska kunna lägga ett anbud på den del som drabbar dem. En liten del finns förmodligen kvar till Lugna Gatan, och sedan ska de lägga ett anbud på resten. Jag förstår inte riktigt den typen av konkurrensutsättning. Det är helt klart att Lugna Gatan drabbas om man ändrar inriktning för bidragsgivningen till Fryshuset. Jag kan inte förstå varför kommunstyrelsen för egen del fattar ett beslut om socialtjänstnämndens verksamhet när det gäller ett inriktningsärende som gäller Fryshuset. Det måste man ju se som en enhet när det gäller verksamhetsstöd från staden. Det tycker jag är en fullmäktigefråga. Jag tror att det här skulle behöva diskuteras noggrant. Vad gör Lugna Gatan för fel eftersom de ska konkurrensutsättas? Jag tror att det är väldigt viktigt att inte ta bort den möjlighet som finns att få en verksamhet, särskilt en inriktning av en verksamhet och bidragsgivning, diskuterad i fullmäktige.

När det gäller Fryshuset och Lugna Gatan undrar jag om detta är en början på att försöka konkurrensutsätta andra privata verksamheter eller delar av dem genom att ta bort en del av bidraget och säga att man ska erbjuda andra att ansöka om detta. Finns det någon annan som har den verksamhet som Lugna Gatan bedriver. Är de som köper tjänster av Lugna Gatan och bidrar till finansieringen medvetna om den här ändrade inriktningen på bidraget till Fryshuset som innebär att delar av Lugna Gatan kommer att konkurrensutsättas? Borde det inte i anständighetens namn vara så att man säger att Lugna Gatan är inte bra, men pengarna finns så vi konkurrensätter den verksamhet som tidigare bedrevs av Lugna Gatan så att någon annan kan ta över den? Vem nu det ska vara?

Anförande nr 120

Borgarrådet Nordin (m): Catharina Tarras-Wahlberg, jag klandrar dig inte. Man kan inte komma ihåg allt som behandlas i fullmäktige. Beslutet om detta fattades av kommunfullmäktige den 17 mars i våras. Då fattade man beslutet om att en del av bidraget till Fryshuset skulle föras över, och det var totalt 8 miljoner. Sedan har socialtjänstnämnden sagt att deras bedömning är att det är 5 miljoner man bör upphandla. Resten, 3 miljoner, återförs till förenings- och bidragsutskottet. Det är det som vi behandlar i det här ärendet. Vi förändrar i det beslut som kommunfullmäktige fattade i mars. Det är en mindre del som ska upphandlas än vad kommunfullmäktige beslutade i mars. Det gör vi i det här beslutet.

Det är en förändring, men själva grundbeslutet och hela den diskussionen om upphandlingen skedde väl i mars. Då var jag inte med här, men jag förmodar att

bland annat pekade på nödvändigheten av att ha en bättre kontroll, till exempel i vilka stadsdelar och exakt var de här resurserna skulle sättas in. Därför ville man ha en upphandling. Det är alltså bakgrunden att det här finns med i detta ärende.

Anförande nr 121

C a t h a r i n a T a r r a s - W a h l b e r g (s): Det var något mer klagande, men då tycker jag att det är egendomligt att kommunstyrelsen för egen del beslutar att ändra i ett inriktningsärende som ska ha antagits i fullmäktige, särskilt som man i beslutet hänvisar till att besvara med vad som anförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Jag ser ingenting om något svar när det gäller just den här inriktningen på Fryshuset.

Låt mig ställa en fråga till borgarrådet. Finns det någon annan verksamhet som skulle sköta den här verksamheten bättre? Finns det inte en annan möjlighet att kartlägga hur stadsdelarna till exempel använder sig av tjänster från Lugna Gatan? Det är inte bara Stockholms stad det gäller. Det finns andra än Stockholms stad som också använder sig av Lugna Gatan.

Anförande nr 122

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! En tertialrapport är till för att vi ska ha en viss uppföljning av budgeten för innevarande år, som några har sagt här. Vi från vårt håll var ju ganska pessimistiska när det gällde den här budgeten, inte minst när det gäller miljösidan som närmast var ett skräckexempel på hur man kan gå från att vara ett ganska gott alternativ i Sverige till att göra ganska mycket färre saker.

Ett problem som jag trodde att majoriteten skulle lyckas lösa gällde ledning, styrning och sådana saker. Under den förra mandatperioden diskuterade vi mycket över partigränserna hur vi ska få en bättre styrning av miljöprogrammet. Vi enades bland annat om tydligare indikatorer och sådana saker. Det var någonting som förvaltningarna förhandlade fram. Men trots detta arbete och trots att ni sköt på miljöprogrammet ett helt år – vi hade inget miljöprogram alls under 2007 – finns det ingen uppföljning när vi nu har ett miljöprogram på plats 2008. Det saknas fortfarande indikatorer på flera av områdena. Man har inte lyckats få ett samlat arbete kring de här indikatorerna utan hävdar konsekvent att enbart uppföljningen i det befintliga ILS är tillfyllest. Jag förstår att ni tycker det, eftersom det betyder att ni inte har någon brådska. Det här är sådant som kanske faller ut någon gång 2010 eller 2011. Då har vi kanske fått ordning på detta när man låter saker och ting ha sin vanliga gång och inte är mån om att få siffror levererade.

Men tänk er själva, om vi hade stått där i en debatt, hur mycket man försvårar möjligheten att faktiskt uppfylla detta. Om ni tycker att ert miljöarbete är så himla bra, skulle jag tycka att det var mer rakt av er att komma med tydliga indikatorer på hur mycket bättre arbete man bedriver och hur mycket bättre miljön i Stockholm blir. Sanningen är att ni inte har några sådana siffror att komma med. Ni har inte ens lyckats prestera de siffrorna. Jag kan ta ett exempel. I den budget för nästa år som vi diskuterade här för någon månad sedan finns det fortfarande förslag på indikatorer när det gäller dubbdäck för stadens egna bilar. Det var en indikator som gällde stadens bilar. Ni förstår att det är ganska få av alla bilar i hela Stockholmstrafiken

och har en ganska liten betydelse för luftkvaliteten tyvärr. Men man kunde ju tycka att det var ett bra steg. Polisen, ambulanser, Stockholm taxi och andra bolag pratar ju om att man kan ta bort detta och köra odubbatt. Men Stockholms stad skulle under hela 2009 utreda hur mycket dubbdäck man använde och hur stor andel man hade. Till 2010 skulle man kanske ha en indikator på plats där man sade att man kunde visa att man minskade detta.

Det är ett oerhört trögt system som ni verkar få någon som helst kontroll på utan styrning. Vi saknar i dag alldeles för många indikatorer. Jag tycker att det är en skam att komma till en sådan här debatt utan att kunna redovisa vad som har blivit bättre i miljöpolitiken, vilket ni ändå hävdar. Vi hävdar ivrigt motsatsen, och kommer att fortsätta att göra det.

Anförande nr 123

D a n i e l V a l i o l l a h i (m): Herr ordförande! Vi kanske inte har det snabbaste miljöprogrammet, men jag tycker i alla fall att vi har ett väldigt bra miljöprogram. Jag hade en diskussion med din partikollega tidigare. De nämnder och styrelser som inte har satt upp sina indikatorer måste självfallet göra det. Jag är fullt övertygad om att när vi mäter målet inför nästa år, 2009, kommer vi att få se att Stockholms stad har ett väldigt bra miljöarbete. Vi kommer att kunna vara stolta över det. Vi har ett miljöarbete med bra indikatorer och med bra mål som vi kan mäta och följa upp.

Anförande nr 124

Å s a R o m s o n (mp): Vi är naturligtvis tacksamma för att vi har ett miljöprogram, även om vi tycker att det är alldeles för lamt eftersom ni, som Yvonne Ruwaida också var inne på, minskade flera av miljömålen. Ni har helt tagit bort miljömålen på de två kanske svåraste miljöområdena i hela Stockholms stad som har betydelse för framtida stockholmarnas miljömedvetenhet. Det handlar om trafiken, som är den största utsläppskällan, där ni fullständigt sticker huvudet i sanden och bara fokuserar på mer framkomlighet för bilar och inte tar tag i partikelproblemen över huvud taget.

Den kanske svåraste frågan handlar om hur man bevarar grönmark inom en tät stadsstruktur. Vi hade många diskussioner under den förra mandatperioden om hur vi bygger tätt så att alla som bor där också har tillgång till en viss grönyta. Hur bevarar vi grönyta samtidigt som vi bygger? Den diskussionen har fullständigt dött. Ni har slaktat alla idéer om att göra naturreservat och ta fram planer där man kvalitetssäkrar grönytor. Därför tar ni inte det miljöansvar som man kan kräva av en sittande borgerlig regering.

Anförande nr 125

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Det här är en ekonomisk rapport över hur det har gått. Därför är det glädjande att konstatera att ekonomin är god över lag. Staden gör det kommunfullmäktige har beslutat om. När man har lyssnat på den här debatten hittills och läst reservationerna får man lätt intrycket att det är en minibudgetdebatt som återkommer. Jag tror att det är lätt att det blir så.

Man kan konstatera att allt inte är perfekt. Det finns saker som kunde vara bättre, och det gäller både nämnder och olika verksamhetsområden. Här är det väldigt viktigt att man studerar och följer detta kontinuerligt för att se vad som behöver göras ganska snart och vad som behöver göras längre fram. Det finns strukturella saker man bör åtgärda. De här rapporterna är bra för att få koll på detta så att man inte sitter med allting när året är slut.

Konjunkturläget är också lite sämre. Därför är det faktiskt ganska glädjande att vi bor en kommun och i region där det generellt sett är ganska bra tillväxt och har varit det. Tjänstesektorn är stor här, och det är där jobben skapas. Ett viktigt skäl till att sköta sin så kallade kärnverksamhet är att stötta tillväxten. Det gäller att se till att vi har bra kvalitet och service i förskola och skola, att det finns kultur- och fritidsutbud och liknande. Det gör det mycket lättare för företag att rekrytera de medarbetare man behöver.

Sammantaget kan man konstatera att staden har god ekonomi, bra service och bra kvalitet, och vi befinner oss i en region där det oftast är bra tillväxt. Vi kommer trots allt att ligga mycket bättre till än vad många andra kommuner gör. Det känns bra i stundande konjunkturläge.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 126

Stefan Nilsson (mp): Fullmäktige, åhörare! Jag skulle vilja ta upp två saker som gör oss i Miljöpartiet oroliga. Det handlar om jobbtorgen och förskolan.

Det finns mycket som borde vara annorlunda när det gäller jobbtorgen. Det mest anmärkningsvärda är att så många människor blir återremitterade från jobbtorgen. Enligt den moderatledda majoriteten skulle alla som har försörjningsstöd och är arbetslösa erbjudas coachning för att komma vidare. Jobbtorg skulle leda till arbete, studier eller rehabilitering för alla som skrivs in, men så är det alltså inte. Arbete, studier, rehabilitering eller tillbaka till stadsdelen är det som gäller. I stadsdelarna är verksamheterna för arbetssökande avvecklade till förmån för jobbtorgen. Vad händer med alla de människor som återremitteras? Vi tror att de kommer ännu längre från arbetsmarknaden än vad de redan är. Den moderatledda majoriteten har inte skjutit till de resurser som behövs för att på allvar verkligen hjälpa dem som har behov av rehabilitering eller utbildning. Som i så många andra fall är beskrivningarna av den egna politikens förträfflighet från den borgerliga sidan långt ifrån den bistra verkligheten.

Vi tycker att det är väldigt illa att barngrupperna har blivit större i förskolan under de här två åren som Moderaterna har styrt Stockholm. Det är ingen nyhet. En moderat arbetsgrupp på riksnivå föreslog nyligen att småbarnsgrupper inte skulle bestå av fler än tolv barn, vilket är vad vi i Miljöpartiet och den övriga oppositionen tycker. Men den moderatledda majoriteten i Stockholm, som ligger långt till höger om den borgerliga regeringen, delar inte den uppfattningen. Flera av stadsdelsnämnderna uppnår inte ens majoritetens egna mål när det gäller antal barn per grupp. Även här hör vi majoriteten tala om hur förträfflig den egna politiken är, trots att verkligheten ser helt annorlunda ut.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiets förslag till beslut.

Anförande nr 127

A b d o G o r i y a (s): Ordförande, fullmäktige! Nu har tyvärr Sten Nordin lämnat salen. Jag skulle också vilja ta upp Fryshuset. När han svarade Catharina Tarras-Wahlberg sade han att det inte handlar om Lugna Gatan. Det stämmer absolut inte. Jag läser innantill vad som står i socialtjänstnämndens ärende som vi kommer att behandla nu på torsdag. Så har det också stått tidigare när vi tog upp det i den här salen. Välkommen in, Sten! Jag läser innantill vad som står: Stadens stöd till Fryshusets sociala verksamheter i övrigt har i första hand avsett Lugna Gatan.

Det står tydligt och klart att det är Lugna Gatan det handlar om. De tjänsterna som det pratas om är: Trygghetsvärdar och kamratstödande insatser. De här tjänsterna finns i just i Lugna Gatan. De övriga 3 miljoner kronor som du nämnde kommer att gå till föreningsutskottet på grund av det underskott som har funnits i det här utskottet under hela det här året. Det var exakt 3 miljoner kronor.

Jag måste vara lite elak. Läs på, Sten Nordin! Tänk på betyget du får av Lotta Edholm!

Anförande nr 128

Borgarrådet N o r d i n (m): För det första kan jag lugna Abdo Goriya med att jag hör dig även när jag utanför dörren. För det andra undrar jag vem det är som inte har läst på eller som har dåligt minne. Jag förmodar att ni debatterade den här frågan livligt, hett, intensivt och vilt den 17 mars. Då fattade fullmäktige beslut. Jag gissar att Abdo Goriya reserverade sig.

Det handlar om Lugna Gatan. Det sade jag också i diskussionen med Catharina Tarras-Wahlberg. Det handlar om viss verksamhet, nu bedömd till 5 miljoner kronor, som Lugna Gatan utför, och som Lugna Gatan mycket väl kan komma utföra även i framtiden. Det var ett litet missförstånd. Catharina Tarras-Wahlberg sade generellt att vi upphandlar Lugna Gatan, men det handlar inte om hela verksamheten. Man har bedömt att det handlar om 5 miljoner kronor, och där kan Lugna Gatan vara med. Jag har läst på, Abdo Goriya. Jag kan försäkra dig om det. Vi har säkert olika uppfattning om hur det här borde hanteras. Det är en annan sak, men jag vet vad vi har gjort. Jag vet även vad ni beslutade den 17 mars även om jag inte var i salen då.

Anförande nr 129

A b d o G o r i y a (s): Totalt handlar det om 15 miljoner kronor, Sten, som Fryshuset har fått nästan varje år. 7 miljoner kronor går till stöd till verksamheter, men dessa 5 miljoner har varit internt öronmärkta just för Lugna Gatan och just för de tjänster som du antydde inte var Lugna Gatan. Alla de här tjänsterna som ska konkurrensutsättas finns just i Lugna Gatan.

Min andra fråga är: Om du tycker att Fryshuset och Lugna Gatan har gjort ett bra arbete, varför ska du konkurrensutsätta det just nu? Är det konkurrensutsättningen som är målet för er? Eller är det något annat?

Anförande nr 130

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Det är tur att man hinner före fem vänsterpartister här. Det kanske finns anledning att återkomma till det. Jag skulle något vilja kommentera revisorernas utlåtande om det här ärendet. Det första och mest uppenbara är väl att det finns anledning att notera att revisorerna är nöjda i alla sina tre bedömningar.

Delårsrapporten är i allt väsentligt upprättad enligt god redovisningssed i enlighet med den kommunala redovisningslagen. Det är en bra början. Fyra av fullmäktiges finansiella mål kan mätas i delårsrapporten. Vi delar kommunstyrelsens uppfattning att dessa fyra mål har uppnåtts och även kommer att uppnås vid årets slut. Det fortsätter bra. Vår samlade bedömning är att förutsättningarna är goda för att fullmäktiges inriktningsmål i allt väsentligt kommer att uppfyllas under verksamhetsåret 2008. Det lät också rätt bra.

Sedan skulle jag vilja fästa fullmäktiges uppmärksamhet på att dagens ärende faktiskt är ett komplett delårsbokslut. Det är en utveckling av ärendet sedan i fjol. Det innehåller bland annat en mer innehållsrik redovisning, och det är, väl att notera, i enlighet med revisorernas rekommendationer från tidigare år. Dock är det vår bedömning att det här inte är möjligt att göra snabbare, vilket revisorerna har önskemål om, om det här ärendet ska beredas på ett demokratiskt anständigt sätt, vilket vi råkar tycka är angeläget. Förvaltningar och bolag måste bereda sina ärenden, nämnder och styrelser måste hinna besluta om dem och stadsledningskontoret, vilket inte är minst viktigt, måste hinna sammanställa och bedöma ärendet inför kommunstyrelsens behandling.

Vi har i alla väsentliga avseenden noterat, inte utan helt utan viss glädje, att revisorerna är nöjda, men vi står faktiskt på oss i att den tidsplan som vi numera arbetar med för ett komplett delårsbokslut är den korrekta och demokratiskt möjliga.

Anförande nr 131

Borgarrådet L i v h (v): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle också vilja ta upp några frågor som rör den i mitt tycke visionslösa personalpolitiken vars främsta mål tycks vara att anställda ska sluta. En avknoppad en anställd är en bra anställd. Antalet helårsarbetare i den här staden har minskat med 2 100 personer jämfört med samma tid förra året. Målet att den här staden ska vara en attraktiv arbetsgivare är väldigt långt borta. Jag tycker att ni majoriteten borde vara väldigt oroadade över den höga sjukfrånvaro som finns speciellt bland stadens kvinnliga medarbetare.

Jag tycker också att ni skulle vara oroliga när ni för en politik som i så stor utsträckning går emot de anställdas önskemål. Kommunal skickade ut en enkät bland sina medlemmar, speciellt på Södermalm, om man ville konkurrensutsätta de verksamheter de arbetade i. Över 90 procent av Kommunals medlemmar sade nej. Och ändå genomför ni med full kraft alla dessa konkurrensutsättningar.

En sak som jag tycker bör redovisas i tertialrapporter och kontinuerligt i det här staden är kostnaderna för konkurrensutsättningarna. Vad kostar alla upphandlingar? Vad kostar alla konsulter? Vad kostar alla kontroller av de här verksamheterna som privatiseras? Det skulle jag vilja ha en redogörelse för i den här salen.

Anförande nr 132

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Du påstår att man på Södermalm har skickat ut en enkät till dem som anslutna till Kommunal, och de har sagt nej till konkurrensutsättning. Nu är det fullmäktige som anger politiken i den här staden och inte fackföreningarna.

Jag skulle vilja fråga dig om du vet hur många av den personal som har jobbat i före detta kommunala verksamheter på just Södermalm som har valt att följa med över till de här nya entreprenörerna. Är det 90, 95 eller bara 25 procent? Har du något hum om hur många det kan vara?

Anförande nr 133

Borgarrådet L i v h (v): Jag tycker att detta är väldigt viktigt, Margareta. Enligt enkäterna från Kommunal, och även enligt andra kommunalare som jag har pratat med, har inte de anställda så mycket val. Ju mer ni privatiserar, desto färre arbetsplatser finns det kvar i kommunen att arbeta i. De anställda känner sig tvingade att följa med till de avknoppade verksamheterna. Däremot har man när jag har varit ute och besökt olika stadsdelsnämnder varit oerhört oroliga över att flera människor kommer tillbaka till kommunerna. Man får ju sex månaders prøvotid. Man har märkt en tendens att personalen kommer tillbaka till kommunen när den är slut. Det betyder att vi i Stockholms stad kommer att få stora problem med människor som är sjuka eller behöver rehabiliteras, alltså människor som inte vågar stanna kvar i de här privata verksamheterna. Det här är väldigt allvarligt, Margareta Björk.

Anförande nr 134

Borgarrådet M o g e r t (s): Herr ordförande! Finansborgarrådet sade inledningsvis att han är nöjd med det här dokumentet därför att det visar att man når stadens mål. Jag måste ärligt talat säga att det gör mig lite förbryllad. Man kan läsa dokument på olika sätt, men för mig blir detta något som ligger ganska nära ett manifest över missade möjligheter. Vi har haft två år med goda ekonomiska förutsättningar. Tyvärr visar det här dokumentet också att vi har haft två år med försuttna chanser, två år där ingenting har gjorts för att stärka välfärden och två år med en tämligen riktninglös popcornpolitik.

Men, säger finansborgarrådet likafullt, målen nås. Samtidigt sjunker resultaten i skolan. Hur man än väljer att räkna på det ökar antalet barn i barngrupperna i förskolan. När Skolverket för några månader sedan granskade förskolegarantin var Stockholm en av bara 14 kommuner där man väljer att slå ned och säga: Ni klarar inte garantin.

I skolbarnsomsorgen är det två barn fler per anställd. Och det är nu det här händer. Det är nu kurvorna pekar nedåt, medan molnen samlas på himlen. *The foundations of our economy are sound*, hörde jag nyligen från vår egen lilla Maverick. Han tror till och med att det är det som gör oss i oppositionen oroliga. Han gör det, lustigt nog, inte samma dag som börserna faller men samma dag som hans partis finansminister räknar med att arbetslösheten kan stiga till över 9 procent. Sanningen är att läget är ganska bekymmersamt. Utvecklingen går åt fel håll. Den går åt fel håll redan i nu, i dag, i Stockholm. Nu hopas problemen, och ni väljer fortfarande att inte prioritera att

vända trenden utan att låtsas som om allt går bra, att målen nås och att det här isberget för över egentligen bara är en liten isbit som ni har beställt in till fredagswhiskyn.

Anförande nr 135

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! En osanning blir inte mer sann för att den upprepas. Stockholms stad uppfyller barnomsorgsgarantin. Skolverket frågade i maj samtliga stadsdelar om de trodde att de skulle uppfylla barnomsorgsgarantin i september. Det är en svår fråga att svara på. Man kan aldrig riktigt veta hur många barn som flyttar in. Därför var det mycket seriöst av Södermalms stadsdelsförvaltning att svara att det visst man inte. Det tolkades av Skolverket så att Stockholms stad inte uppfyllde barnomsorgsgarantin. När september sedan kom uppfyllde man barnomsorgsgarantin. Man kan ha många synpunkter på detta. Jag tycker att de viktigaste synpunkterna man kan ha är att Skolverket borde mäta det som går att mäta och inte försöka säga att det man mäter speglar någonting helt annat, nämligen vad tjänstemän ute i våra kommuner faktiskt tror. Naturligtvis är det svårt att uppfylla barnomsorgsgarantin, för det föds väldigt många barn. Det är jätteroligt. Och Stockholms stad uppfyller den faktiskt.

Anförande nr 136

Borgarrådet M o g e r t (s): Det är tur att man inte jobbar på Skolverket. Därom kan säkert du och jag vara eniga. När de tar fram siffror attackerar ni dem och säger att dessa siffror är fel. De här siffrorna kan vi inte ha. När de inte tar fram siffror säger ni att de måste mäta någonting som går att mäta. Det är en problematisk situation. Sanningen är ju att det inte är så som ni säger att Stockholms hela tiden uppfyller barnomsorgsgarantin.

Anförande nr 137

R o l f K ö n b e r g (m): Ordförande, fullmäktige! Jag vill ge en eloge till Roger Mogert för en elegant indirekt apostrofering. Jag misstänkte ändå att det var mig du menade. Du tittade i alla fall på det sättet. Som det här ärendet visar med väldigt stor tydlighet har vi en stark ekonomi. Vi har en starkare ekonomi än på mycket länge, och vi har framför allt en mycket starkare ekonomi än när styrde. Det är ingen tvekan om att vi går mot delvis tuffare tider, och då gäller det att dra rätt slutsatser av detta. Enligt vår uppfattning är det lättare att möta problem av vilken typ de än vara må om ekonomin är stark.

Vi stod ju här för en månad sedan, Roger Mogert, och hade en budgetdebatt när ni bland annat tog de tuffare tiderna till intäkt för att nu måste vi beskatta stockholmarna hårdare, nu måste vi höja skatten. Vi drar lite olika slutsatser, Roger Mogert, av att det är tuffare tider.

Anförande nr 138

Borgarrådet M o g e r t (s): Vi drar väldigt olika slutsatser. Så är det naturligtvis. Man kan bara konstatera att ni drar slutsatsen att kurvorna pekar åt rätt håll när resultaten sjunker i skolan, när barngrupperna blir större och när barnen hopas i

skolbarnsomsorgen. Sedan har Stockholm alltid haft en relativt sett stark ekonomi. Men ni har försummat chansen att stärka verksamheterna inför de svåra år som nu kommer.

Anförande nr 139

I n g e r S t a r k (v): Ordförande, fullmäktige! Nu tänker jag upprepa detta igen. När det gäller ökningen av antalet barn i barngrupperna är nog inte det bästa att fråga stadsledningskontoret. Det bästa är att ta kontakt med ansvariga ute i stadsdelarna. Då får man faktiskt svaret att barngrupperna blir större. I Skarpnäck till exempel kommer det att bli så att förskolorna kommer att tvingas ta in fler barn, annars kommer inte budgeten att gå ihop, och det oavsett om man inför förskolepeng eller ej. Ekonomin står inte speciellt stark, och definitivt inte om man tittar på utvecklingen inom förskola och skola. Barngrupperna inom skolbarnsomsorgen blir större, och ni satsar inte några pengar på skolbarnsomsorgen, vilket naturligtvis kommer att göra att barngrupperna kommer att bli ännu större och andelen vuxna inom en så viktig verksamhet som fritidshemmen kommer att minska. Det är inte alltid så att fritidshemmens lokaler är så välanpassade för verksamheten. Med så stora barngrupper blir det inte någon bra verksamhet, inte för barnen i alla fall.

Vi vet att grundskolor och gymnasier går med underskott. Det är flera som har gått med stora underskott. Några skolor har till och med tvingats spara in på elevhälsovården, för det finns inget annat att spara in på. Då kan man faktiskt inte kalla det för att satsa på skolan, Lotta Edholm. Med insparad elevhälsovård får man ingen skola i världsklass.

Bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 140

Borgarrådet E d h o l m (fp): Det är alltid intressant att höra Vänsterpartiet när det gäller resursfrågor. Jag önskar att Vänsterpartiet någon gång när man är i majoritet också lyckas få genomslag för alla de krav som man ställer i opposition. Sanningen är att under de två år som vi har haft makten har vi satsat mer pengar på både gymnasieskolan och grundskolan än vad ni lyckades med under fyra år. Ett av de åren som bland annat Vänsterpartiet var ansvarigt för gymnasieskolan sänkte ni schablonen till gymnasieskolan. Någon gång måste ni faktiskt också ta ansvar för det ni säger i opposition. När ni har makten satsar ni era pengar på Agenda 21-samordnare, byråkrati och olika miljarder hit och dit som används för kortsiktiga satsningar. Ni använder dem inte till kärnverksamheterna. Det ska bli mig ett sant nöje, om olyckan är framme och ni kommer i majoritet, att se om ni kommer att satsa alla dessa pengar som ni nu lovar, för det har ni aldrig gjort förut.

Anförande nr 141

I n g e r S t a r k (v): Men det är faktiskt er politik som vi diskuterar nu, Lotta. Jag skulle någon gång vilja ha ett svar på hur det kan komma sig att det är nu som grundskolorna och gymnasieskolorna går med stora underskott. De gick inte med dessa underskott när vi hade makten. Sedan är inte resurserna allt för att man ska få

en bra skola. När resurserna till en del skolor är så dåliga att man måste spara in på elevhälsovården tycker jag faktiskt att det är ett allvarligt läge.

Anförande nr 142

J a c k i e N y l a n d e r (v): Fullmäktige, ordförande! Jag står här med anledning av Grimman och Norrtull. Jag har nyligen tillträtt som vice ordförande i föreningsutskottet. Att prata till er är ibland som att prata till hästar med skyggglappar och proppar i öronen. Men jag vet att några av er brukar lyssna rätt bra. Så häng med nu!

Vi har någonting som vi kallar för trappstegsboende inom staden. Nu säljer man ut de två största enheterna, det vill säga Norrtull och Grimman, här i staden till, hör och häpna, Stadsmissionen. Stadsmissionen har 540 anställda och ett par hundra volontärer som jobbar. De har en lönebudget på ungefär 85 miljoner. De vinner upphandlingen av de här två ställen. Samtidigt söker de pengar, bidrag, från föreningsutskottet. Det gäller alltså frivilligorganisationerna. Hur frivillig organisation är Stadsmissionen? Nu får man faktiskt bestämma sig lite grann, åtminstone ni. Jag tror att det var Björk som snackade om att det var politikerna som bestämde och inte facket och andra. Nu får ni på den där sidan bestämma er. Är det meningen att man ska kunna få bidrag från staden och kommunen och samtidigt bedriva affärs- mässig verksamhet?

Det här är en gråzon, och det finns många gråzoner under den här mandatperioden när det gäller bostadsbyggande och allt möjligt annat, men jag tycker att det här är skamligt. Jag är också för kooperativt och privat ägande, men att man säljer ut kommunal verksamhet i den här utsträckningen till organisationer där det är tveksamt om de över huvud taget klarar av detta är en gåta för mig. Jag skulle vilja ha en kommentar till det. Är det inte så att detta strider mot kommunallagen? Jag är inte säker. Det kanske Nordin kan svara på. Jag skulle gärna vilja ha ett svar på om man får sälja ut kommunal verksamhet på det här sättet. Är det okej? Jag vill ha ett svar på det.

Anförande nr 143

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande! Jag vet att du har ett engagemang i den här frågan. Det har jag också. Vi säljer inte ut. Vi har gjort en upphandling. De här verksamheterna kommer att finnas kvar. Upphandlingen vanns av Stadsmissionen därför att de erbjuder den absolut bästa kvaliteten till det lägsta priset. Jag är övertygad om att det här kommer att bli väldigt bra. De bidrag som Stadsmissionen får är tänkta att användas till helt andra saker. Vi kommer också att följa upp att så sker. Jag är övertygad om att Stadsmissionen är så professionella att de kan skilja på vad som är bidrag till deras traditionella verksamhet och vad de faktiskt har lämnat bud på i den här upphandlingen. Det vi borde kämpa för tillsammans är att se till att vi får en så bra verksamhet som möjligt för de människor som ska vara på de här ställena och inte bråka om hur man använder resurserna.

Anförande nr 144

J a c k i e N y l a n d e r (v): De kanske klarar av det, men det är ändå så att detta skulle öppna för att andra frivilligorganisationer också kan starta verksamheter där

de är ute och konkurrerar på en sådan marknad. Det är den gråzonen vi öppnar för. Det är det tråkiga i det hela. Antingen är man en frivillig organisation, eller också är man det inte. Det är där någonstans man måste sätta ned foten. Det måste ni väl ändå hålla med om? Eller har jag fel?

Anförande nr 145

D i k r a n D i s o n (kd): Herr ordförande! Det var glädjande att höra att du vurmar för det privata. Att ni gör det för det offentliga är ju välkänt. Jag förstår att man kan fundera över detta. Det är ju lite nytt. Men det står helt klart att det inte är med de medel som de får för att komplettera stadens aktiviteter som de ska driva dessa ställen. De gör det utifrån de pengar som vi kommer att ge för det. Vi har tittat på frågan, och tjänstemännen är helt tydliga med att detta inte strider mot kommunallagen. Det är lagligt, och det är därför som vi har gått med på det.

Anförande nr 146

J a c k i e N y l a n d e r (v): Tydligen är du inte orolig för att man lägger de här pengarna i samma påse. Du vet mycket väl att jag har varit med och startat Basta arbetskooperativ som omsätter 30 miljoner. Visst är det känt att jag också är för det privata. Det var väl inte någon nyhet. Däremot är det konstigt att man blandar ihop äpplen och päron även i din värld.

Anförande nr 147

M e h d i O g u z s o y (v): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! Vad betyder borgarnas mantra om Stockholm i världsklass? Det betyder i alla fall inte en stad åt alla. Det betyder inte solidaritet med de mest utsatta. Det betyder inte att en bostad är en social rättighet. Det betyder inte en stad som värna medborgarnas rätt till en miljövänlig stad. Det betyder inte att stadens skolor ska vara den mest naturliga arenan för integration. Det betyder inte att kvaliteten i stadens äldreomsorg ska vara överordnad privatiseringar.

Deras slogan om Stockholm i världsklass betyder snarare detta: Om du inte kan köpa dig en bostad kan du glömma att få en hyresrätt i Stockholm. Om du är arbetslös, sjuk och måste söka försörjningsstöd måste du räkna med att löpa hundra gatlopp och få sjuhundra bedrävelser för att få din lagliga rätt till försörjningsstöd. Ideologiska skattesänkningar är överordnad utveckling av kommunens välfärdstjänster. Det betyder att om du är välmående, frisk och har ett bra jobb är du välkommen att bosätta dig i vår stad i världsklass, enligt borgarnas definition.

T 2 får underkänt med hänvisning till detta. Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 148

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Det är intressant att vi börjar diskutera de sociala frågorna. Det har varit väldigt tyst från den här sidan när det gäller de sociala frågorna. När man läser hela dokumentet känner man en stor oro just när det gäller de sociala frågorna.

Jag tänker lyfta upp ett antal frågor. Jag går tillbaka till det Jackie tog upp tidigare, Norrtull och Råcksta, där vi har haft kontakter och tittat igenom anbuden. Stadsmissionen låg klart under stadens eget anbud. Det visar sig också att nattpersonalen ska skäras ned från fyra till två personer. Två personer ska bemanna tre våningar. Det vann Stadsmissionen med. Det blir billigare. Vi tycker att det är trist för dem som är där. Det kan ju hända att kvaliteten eventuellt försämras på grund av detta.

Vi har suttit här i kväll och lyssnat på varandra. Jag tycker att det är oerhört tyst när det gäller de sociala frågorna. Vi tar upp faktiska saker som händer. Det är inte luft det vi säger. Vi förklarar att stadsdelarna efterfrågar färre antal skyddade boenden för barn och unga. Placeringen av ungdomar minskar kraftigt. Kvinnor och män söker sig i allt högre utsträckning till härbärgen. Stadsdelarna efterfrågar färre och färre placeringar för vuxna missbrukare och färre omvårdnads- och stödboenden.

Det visar att någonting är på gång över staden. Det visar att man sparar i stadsdelarna. Ni svarar med tystnad eller säger att även de stockholmare som mår dåligt ska kunna var kvar i Stockholm. Det är ett absurt svar som jag fick från Ann-Katrin som har gått nu.

Det är bra att vi lyfter upp de här sociala frågorna. Tittar man igenom hela dokumentet och går man igenom stadsdel för stadsdel och stadens egen verksamhet kan man se att det är någonting som händer som inte känns bra, och det före lågkonjunkturen sätter in. Under en högkonjunktur har ni sparat på de mest utsatta personerna i den här staden. Jag tycker att det är väldigt märkligt.

Något annat som också är märkligt är att ni också sparat på organisations- och föreningsutskottet. Ni som drev er tes att ni skulle värdera organisationerna högre. Ni har backat tillbaka. Lustigt nog är Vänsterpartiet det enda parti som vill långa in 3 miljoner mer till organisations- och föreningsutskottet. Så konstigt det kan bli. Ni har backat. Vad tyder det på? Svara på det!

Anförande nr 149

D i k r a n D i s o n (kd): Vad svarar man på det, Karin? Du säger att vi inte gör någonting åt hemlösheten. Jag tycker att du borde veta bättre. Du vet att vi är väldigt oroade och vi bryr oss väldigt mycket om dem. Du vet också att vi verkligen försöker göra något åt roten till hemlösheten. En av de saker som vi nu startat är hemlöshetsjouren. Det visar att väldigt mycket av det ni säger inte stämmer. Eller också är det väldigt lite substans i det. Det är svårt att debattera. Jag menar att vi verkligen bryr oss och gör vårt bästa. Problemet är egentligen att vi behöver ett sjystare Sverige.

Anförande nr 150

K a r i n R å g s j ö (v): Jag kan verkligen hålla med dig, Dikran. Vi behöver ett sjystare Sverige. Det finns fortfarande 3 081 hemlösa i Stockholm. 500 av dem behöver härbärgen. Samtliga partier har misslyckats med hemlösheten. Det har jag sagt i varje debatt. Här handlar det om att man inte har en tydlig plan. Verksamheten är sönderslagen i små fragment över hela staden. Organisationerna gör ett jättebra jobb. Staden gör ett jättebra jobb. Man kan lappa, laga, öppna jourer och göra vad som helst, men har man inga lägenheter och inga boenden lär det inte bli någonting.

Nu finns det inte ens lägenheter kvar till dem som är hemlösa. Det visar sig att man inte får ut de hemlösa längre.

Vänsterpartiet ville lägga en femårig plan för detta och skulle önska att samtliga partier kunde lägga den här frågan bakom sig och säga att nu gör vi det här och tar fram 500 lägenheter per år. Det kan inte vara helt omöjligt. Vi står och stampar. Genom utförsäljningen av allmännyttan har det tyvärr blivit ännu värre, och det drabbar de mest utsatta.

Anförande nr 151

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande, ledamöter! Jag ska börja där Karin slutade, med de hemlösa. Det är klart att det alltid behövs bostäder. Det har du och jag pratat om förut, men det stora problemet och det som gör att de inte går vidare är att många av de hemlösa faktiskt inte kan få ett förstahandskontrakt därför att de har så stora skulder. Där tycker jag att det finns alla skäl att se över hur vi ska kunna ta ett helhetsgrepp för att hjälpa de hemlösa som sitter fast i den här skuldfällan och skuldspiralen.

Men det var inte därför jag begärde ordet, utan jag tänkte prata lite om jobbtorgen. Efter åtta månader kan vi se hur det ser ut så här långt. Av de personer som skrevs in eller bokade möten med jobbtorget – de var 10 032 personer som kallas aspiranter – uteblev ungefär 2 400. Ni pratar om alla dem som remitterades till stadsdelsnämnderna. Det var 664 stycken, och det är de som har de allra svåraste problemen som behöver en helt annan typ av stöd. Jag tycker att man kan säga att det är ganska positivt att vi äntligen har identifierat dem och vi kan skicka tillbaka dem till stadsdelarna för att de där ska få den hjälp som de behöver speciellt utformad för dem.

I jobbtorgen har man ett särskilt system för uppföljning. För första gången går det att följa hur det går för de enskilda aspiranterna. Man kan se hur deras väg tillbaka till arbete faktiskt ser ut. Man kan också bedöma självförsörjningsgraden för dem som har avslutat. I stort sett alla de aspiranter som har gått igenom jobbtorgen får också en jobbplan inom de fem dagar som vi har lovat. Ett av målen för jobbtorgen är att kunna avsluta arbetet med de spiranter som har gått till egen försörjning. Om man tittar hur det ser ut ser man att 35,9 procent av de aspiranter som jobbtorgen har arbetat med, och det är de allra flesta, har lyckats gå till en egen försörjning. Tidigare har man inte gjort sådana här mätningar, så det är väldigt svårt att avgöra hur det här står sig i konkurrensen. Sammantaget kan man nog ändå säga att det här är en ganska hög siffra.

Anförande nr 152

K a r i n R å g s j ö (v): Nu får prata lite sociala frågor, Marie. Det gillar jag. Hemlösheten är en jättefråga för Stockholm där alla partier har stått och stampat. Vi har alla klistrat, lagat, fixat och öppnat det ena med det tredje, men trots det minskar inte hemlösheten. Det är samma antal hemlösa år efter år. 3 081 är det nu. Det måste självfallet fram lägenheter till de här hemlösa. De kan inte få förstahandskontrakt, säger du. Det är jättebra med skuldrådgivning, men ni tog ju bort skuldrådgivningen i stadsdelarna när det gäller det centrala. De kunde ha servat stadsdelarna. I stället

hänvisar ni till konsumentrådgivningen centralt, alltså den statliga. Det blev väldigt långa köer där.

Jobbtorgen kan inte härbärgera dem som stått längst bort, de hemlösa. De faller mellan stolarna och kommer tillbaka till stadsdelarna, vilket genererar ett ökat försörjningsstöd. Det blir ett problem eftersom ni också har lagt allt i en påse. Vad ska ni ta av för att betala det ökade försörjningsstödet, Marie?

Anförande nr 153

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Jag tycker att du har fel när du säger att hemlösheten inte har minskat. Det har den nämligen gjort. Den har inte alls minskat så mycket som jag skulle vilja och säkert inte så mycket som ni andra skulle vilja heller, men den har minskat. Det har vi pratat om både här och i andra sammanhang. Jag tycker att man måste ta fasta på det. Det stora problemet som finns här och nu är faktiskt att kunna avskrivna människor från hemlöshet därför att de har gått till eget boende. Där är det skulderna som är det stora problemet. Vi håller nu på att plocka fram försöks- och träningslägenheter, men det stora problemet är skulderna. Här försöker vi ta ett ganska stort grepp för att kunna komma till rätta med det.

Anförande nr 154

A b d o G o r i y a (s): Jag tvivlar inte på er vilja att bli av med hemlösheten, Marie, men verkligheten ser helt annorlunda ut. Enheten för hemlösa har i dag ett budgetunderskott på ca 20 miljoner kronor. Jag har tidigare ställt frågor till bland annat finansborgarrådet om man är beredd att tillskjuta medel så att de blir av med det här budgetunderskottet. Det finns fortfarande kvar.

Dessutom tar du upp skuldrådgivning. Jag håller helt och hållet med dig om att det är oerhört viktigt att man ger dem det stöd som de behöver, men i dag nekas Stiftelsen Hotellhem de resurser som de begär just till skuldrådgivning. Vad har du för kommentar till det?

Anförande nr 155

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Om vi startar i budgeten för Enheten för hemlösa är det en del av socialtjänstnämnden. Socialtjänstnämnden som helhet gör ett positivt resultat, alltså ett överskott, och underskottet för 2008 ryms faktiskt däri. Budgeten för 2009 för socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden har vi faktiskt inte fastställt ännu. Det är lite för tidigt att här och nu diskutera hur det kommer att se ut för Enheten för hemlösa.

När det gäller skuldrådgivningen fanns en tanke att den skulle gå just till Stiftelsen Hotellhem, men när vi fick klart för oss hur det faktiskt ser ut och hur svårt det är för Enheten för hemlösa att skriva ut de hemlösa till ett eget boende just med tanke på skuldrådgivningen tycker vi att det finns en anledning att gå tillbaka och ta lite nya tag och se hur man ska kunna göra det här så att det ska komma så många som möjligt till del.

Anförande nr 156

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Jag hade inte tänkt gå upp i den här debatten, men när man sitter här och lyssnar på den eländesbeskrivning som kommer från andra delen av salen måste man faktiskt gå upp och tala om hur verkligheten ser ut.

Först vill jag säga att jag inte har någon övertalighet trots att jag har konkurrensutsatt en hel del verksamheter hos oss. Det finns även personal som har tagit över verksamhet.

När det gäller de sociala frågorna är tyvärr verkligheten så att antalet placerade barn har ökat. Det beror väldigt mycket på att man kanske inte satte in insatserna i en del av den gamla förvaltningen. Där ska dock ingen skugga falla över dig, Karin, utan det var så att man satte in insatserna till familjerna och inte till barnen.

När det gäller jobbtorgen vet vi att de vi har kvar är de som står längst från arbetsmarknaden, de som har varit aktuella i fyra fem år. Man kan undra varför ingen har tagit tag i deras problematik tidigare.

När det gäller beskrivningen av barngruppernas storlek minskar de. Antalet barn per anställd är lika stort i dag som i ert bokslut 2006. Det kanske ni inte kommer ihåg. Jag kan också säga att förskolan hos oss kommer att ta med sig ungefär 8,5 miljoner över till nästa år. Man kan fråga sig hur de kan få ett sådant bra resultat. Vi startar massor av nya avdelningar och försöker hitta nya lösningar för att kunna starta upp och hitta kompetent personal.

Det var någon som nämnde engångsinvesteringar, och jag vill återigen tala om att vi kan göra engångsinvesteringar i år på Södermalm för 10,3 miljoner kronor. Vi satsar på möbler, lokaler och utemiljöer i förskolan – det behövs. Vi satsar på datorer för att kunna dokumentera inom alla verksamheter. Vi satsar på hjälpmedel, handikapptoaletter och nya vitvaror. 10,3 miljoner är väl ändå att investera.

Dessutom investerar vi också en del i vår personal som ändå är vår viktigaste resurs. Vi kommer att kunna erbjuda vår personal en personalfest i stadshuset under två kvällar, och det tycker vi är väldigt skojigt. Vi investerar också för morgondagen, men det låter här som om eländet är utbrett i staden.

Anförande nr 157

K a r i n R å g s j ö (v): Margareta! Det är underbart att solen skiner över Södermalm. Det gillar jag som gammal Söderbo. Det låter underbart. Och fest två dagar i stadshuset – man blir nästan orolig.

De siffror jag har tagit fram är inget jag sitter och fabulerar. Det handlar om hela staden. Det är förstås jättebra om ni har totalkoll på läget och att du inte låter de omhändertagna barnen falla på mitt ansvar. Det tackar jag för.

Men om man tittar på helheten över staden ser man en väldigt oroande social situation. Det kan man se utifrån månadsrapporten per den 31 oktober 2008 från socialtjänstförvaltningen som tittar på hur det ser ut i hela staden och hur det

kommer sig att antalet barn som placeras minskar och att vuxna med missbruksproblem minskar. Det kan ju inte vara så att alla som förut mådde så dåligt nu mår så fruktansvärt bra i Stockholm eller att ni har hittat på fantastiska metoder. Någonting har hänt.

Även om solen alltså lyser över Södermalm och allting verkar så tiptop är det inte så i hela Stockholms stad.

Anförande nr 158

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Karin! Jag sitter inte i socialtjänstnämnden och kan därför inte kommentera den rapport du har. Det tror jag att du kan förstå. Men det är kanske så att man har hittat nya metoder ute i stadsdelarna. Jag vet inte, men det finns säkert många olika anledningar till detta, inte bara den mörka bild som du målar upp.

Anförande nr 159

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Med risk för att låta lite gnällig eller dyster eller hur det nu var är det så att hur ni än vrider och vänder på det så ökar barngrupperna. De ökar med 0,4 barn per grupp enligt Skolverkets siffror, om de kan passa vid det här tillfället. Du har 40 procent för stora barngrupper, Margareta, enligt ditt eget sätt att mäta i din stadsdel. I skolbarnomsorgen ökar grupperna med två barn per anställd.

Vi har en skatteprognos som viker vecka för vecka. Vi har en rekordsvag budget på förskoleområdet, för att inte tala om att ni har lovat alla arbetslösa jobb till avtalsenlig lön inom fem dagar. Men allt du kan säga är: Det känns bra. Det går åt rätt håll.

Inte konstigt att vi är oroliga och lite dystra.

Anförande nr 160

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Roger Mogert, du är inte bara dyster, du är också en stor pessimist. Även du kanske bör komma med sanning. På Södermalm har vi bara sedan i våras fått färre barn på 17 avdelningar. Återigen: Det är lika många barn per anställd nu i staden som i ert bokslut 2006 – 4,8 barn. Jag kan också säga att inte heller ni nådde målet att minska med 2 barn per barngrupp som ni satte upp. Ni nådde 1,2 barn, men ni vet inte om ni nådde målet enligt ert eget bokslut.

Anförande nr 161

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det lät ju väldigt kul när ni pratade om budgetrådgivningen. Det är jätteviktigt att de här stackars hemlösa och skuldsatta människorna ska få rätsida på sin ekonomi. Men sanningen som ni inte talar om är att först och främst blev två budgetrådgivare i Stockholm stad friställda på grund av nedskärningar. För två månader sedan gick kvinnan som är budgetrådgivare på Enheten för hemlösa i väggen. Vi vet inte om hon kommer tillbaka över huvud taget. Även solen har alltså fläckar, Margareta.

När man nu står och pratar om vikten av budget förstår jag inte varför inte finansborgarrådet, om ni har så goda finanser, kan släppa till ett par budgetrådgivare till Enheten för hemlösa. Om ni nu vill göra något åt hemlösheten och skuldsatta människor och det går så bra – ta då och lossa på påsen lite. Släpp ut livremmen och dra in hakan!

Anförande nr 162

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Jackie! Du vet att i stadens budget gör man inte så att man plockar pengar från en nämnd till en annan, men jag kan ändå glädja dig och informera om att vi har en speciell skuldrådgivare på preventionsenheten för de missbrukare som går på behandling. Det tycker vi är skojigt att kunna säga. Det finns också två andra skuldrådgivare i stadsdelen.

Anförande nr 163

J a c k i e N y l a n d e r (v): Det är ju bra att ni har det, men på Enheten för hemlösa är budgetrådgivaren sjuk och har gått i väggen, och det är fortfarande folk som blir friställda. Det kan du inte komma ifrån.

Anförande nr 164

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Jag ska fatta mig kort. De två skuldrådgivare som du pratar om och som togs bort var inte skuldrådgivare i den meningen vi pratar om nu, alltså sådana som arbetar direkt med klienter och hjälper dem att komma till rätta med sina skulder. Det är det som är det viktiga.

De skuldrådgivare du pratar om var mer en stabsfunktion till stadsdelsnämnderna och kunde hjälpa till med rådgivning till tjänstemännen. De var dock inte särskilt efterfrågade, och det var därför de försvann.

Anförande nr 165

J a c k i e N y l a n d e r (v). Det är märkligt, för det är ju de som har övertagit jobbet. Det kommer du inte ifrån. Du har alltså satt dit två skuldrådgivare som inte är skuldrådgivare – är det det du vill säga?

Anförande nr 166

D i k r a n D i s o n (kd): Jackie! Det är precis som Marie sade: De här två var anställda centralt, och deras tjänster var inte efterfrågade. Därför blev de övertaliga. De hade inte uppgifter. Förvaltningen kunde inte sälja deras tjänster till stadsdelsförvaltningarna, och därför tyckte man inte att man behövde behålla dem. Skuldrådgivare behövs där de gör störst nytta, det vill säga i stadsdelsnämnderna.

Anförande nr 167

J a c k i e N y l a n d e r (v): Du far tydligen också med osanning. Jag vet inte riktigt var du har lärt dig det någonstans, men du vet ju mycket väl att de här två skuldrådgivarna var backup till alla skuldrådgivare som fanns i Stockholm. Numera

får man ringa till Karlstad där Konsumentverket ligger. Dit får man ringa nu. Dit är man hänvisad. Vi får också höra här att de inte är skuldrådgivare, fast nu sitter de och jobbar som skuldrådgivare.

Ni står och pratar om kvalitet i den här staden. Vart tog den vägen?

§ 23 Försäljning av Tofta Gård, fastigheterna Tofta 3:1, Stenkulla 1:1, Hanmora 1:1 och 1:2 och Stenbyskog 2:1 och 3:1, i Ekerö kommun.

Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast 30 november 2008 (utl. 2008:189)

Anförande nr 168

M a r t i n M i c h e l (mp): Ordförande, ledamöter! Tofta Gård på Adelsö är en mycket naturskön plats med unika kulturvärden i form av många fornminnen, bevarandevärda beteshagar och lövskogar vid Mälarens strand. Området liksom hela Adelsö är klassat i regionplanen som riksintresse för natur- och kulturminnesvård samt ett naturområde med största natur-, kultur- och rekreationsvärde, också det enligt Rufs.

Det här är kvaliteter som man inte har bemödat sig om att redovisa vare sig i ärendet till fastighetsnämnden eller hit till kommunfullmäktige, vilket förvånar mig väldigt mycket. Det ger faktiskt inte riktigt en sann bild av vad det är vi säljer. Men för stadens moderatledda majoritet har den här fastigheten ingen strategisk betydelse alls för staden, vare sig nu eller i framtiden, tvärtemot vad Rufs säger och enligt andra rapporter och dokument som länsstyrelsen har tagit fram om området. Jag tycker att det är en lättsinnig och okunnig politik med tanke på vilka behov en växande storstadsregion kommer att ha, särskilt om den ska vara i världsklass.

Fastighetsnämnden ser inga negativa miljökonsekvenser för en sådan här försäljning. Man motiverar det med att det är för komplicerat att göra en miljökonsekvensbeskrivning och att det inte behövs i samband med försäljning. Slutsatsen måste då bli att man bara ser till vad fastigheten är värd i dag.

Jordbruksmark är en ändlig resurs. Det är kanske det främsta skälet till att kommunen inte ska sälja den här marken alls. Livsmedel är redan i dag en bristvara, och priserna stiger kraftigt på många håll både utanför och inom EU. Behovet av odlingsbar mark kommer att stiga väsentligt i framtiden, särskilt runt storstadsregionerna.

Statistiska centralbyrån gjorde 2003 en enkätundersökning om naturintresset hos länets invånare: *Så använder vi naturreservaten* heter den. Resultatet från undersökningen visade att 87 procent av alla invånare är intresserade av naturen. 78 procent har varit ute i naturen på promenader, vandringar och för motion under den senaste 12-månadersperioden. En del anser att en promenad i Nackareservatet är ovärderlig. Andra tycker att ett dopp i Källtorpssjön är värt mer än en utekväll på stan.

Jag vill fråga borgarrådet Alvendal hur hon tänker kompensera Stockholms stads invånare när nu naturmarken säljs på det här viset.

Anförande nr 169

B e n g t S a n d b e r g (s): Ordförande, ledamöter! Om den här frågan bara hade handlat om någon enstaka försäljning, Tofta Gård och något annat jordbruk, hade vi kanske haft en annan diskussion. Men det gör den inte. Det här är något som är satt i

system. Försäljningarna i fastighetsnämnden där detta kommer ifrån är i princip det som dominerar varje nämndmöte. Med något undantag för VD:s rapporter och klotterrapporter handlar det om utförsäljningar. Allt ska enligt den moderatledda majoriteten säljas ut, privatiseras eller omvandlas. Det handlar även denna fråga om. Allt som inte är har strategiskt värde eller är strategiskt viktigt för staden ska säljas.

Det här har aldrig definierats, i alla fall inte högt. Det vore önskvärt att få den definitionen någon gång: Vad är strategiskt viktigt för staden att äga? Det skulle vara mycket intressant att höra.

Vi har också svårt att förstå fixeringen vid ägandeformen. Ni påstår att det är vi som är motståndare till att privatisera och ge människor rätten att äga. Det tycker vi inte alls. De flesta äger sin bostad i Stockholm i dag, och så har det alltid varit. Antingen har man ägt den privat eller så har man ett gemensamt ägande i allmännyttan. Det har funkat jävligt bra. Men det är något som ni tycker illa om. Allt gemensamt ägande ska säljas. Det är en mycket konstigt och obegriplig politik.

Jag vill därför bara kort fråga borgarrådet Alvendal: Kan du ge något exempel på vad som är strategiskt viktigt för staden att äga? Varför är det strategiskt viktigt att *inte* äga? Det verkar ju lika viktigt, eftersom ni säljer alltihop. Tala om det för medborgarna som lyssnar och som ifrågasätter det här. Det svaret tycker jag ni är oss skyldiga. Annars tycker jag att ni ska gå ut till folk och säga att vi säljer hela skiten, för vi vill inte ha det. Det tycker jag vore ärligare.

Anförande nr 170

M a t t i a s E r i c s o n (v): Ordförande! Nu när det är ny ordförande ska jag vakta tungan så jag inte upprör någon.

Som alltid är det djupt beklagligt att man på ett slentrianmässigt sätt avhänder sig stadens egendom, vilket den borgerliga majoriteten ägnar sig åt hela tiden. Det är två ärenden som ska behandlas i dag: det här och nästa som är precis likadant.

Det vi ser är ett trist och defensivt förhållningssätt till det egna ägande, ett ägande som det har tagit generationer att bygga upp men som man nu river ned med några klubbslag. Precis som Bengt Sandberg sade tidigare är det i fastighetsnämnden verkligen inte mycket annat än utförsäljning av stadens egendom.

Jag roade mig inför budgetdebatten med att räkna alla ärenden om utförsäljningar i fastighetsnämnden, och det blev *så* många. Jag försökte till och med engagera min räkneintresserade son som är 2½ år – han kan räkna till 12 – och han tappade ganska snabbt intresset.

Speciellt olyckligt blir det när man säljer ut ett ställe som Tofta Gård som har en lång kulturhistoria med rötter ända ned i vikingatiden. Det säljs nu till privat ägande. Detta kulturarv ska inte längre vara allmän egendom. Det ska hamna i privatpersoners godtyckliga händer. Hur kan bevarandet av kulturarvet inte vara i det allmännas intresse? Jag ställer samma fråga som Bengt Sandberg gjorde förut: Hur kan det inte vara i det allmännas intresse att äga till exempel sitt eget kulturarv?

Att inte heller se det som det allmännas intresse att tillhandahålla goda rekreativomöjligheter till medborgarna är faktiskt obegripligt. Tänk vilka möjligheter det finns här på Tofta att bygga ut till ett område med möjligheter att få både rekreation och kulturhistoria på samma gång! Det vore ett aktivt ägande av stadens tillgångar. Men så vill inte borgarna ha det, och det är tråkigt.

Anförande nr 171

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Efter de talare som har varit uppe i den här debatten kan det vara på sin plats att sätta just den här försäljningen i lite perspektiv.

Stockholms stad äger i dagsläget ungefär 24 000 hektar mark i andra kommuner. Det, mina vänner, är häpnadsväckande stora markarealer. Av dem är ungefär 4 000 hektar naturreservat. De är elva till antalet. Det är alltså inte några av de natursköna områden som väldigt många stockholmare strövar i som vi pratar om i dag. Här handlar det i stället väldigt mycket om synen på Stockholm och vad som är vår uppgift som stad i framför allt Stockholms län.

Historiskt sett har Stockholms stad ansett att den mark vi hade i staden inte räckte till. Därför köptes det in mark runt omkring i hela länet. Vi fick till och med en lag speciellt stiftad som kallades Lex Bollmora, där stadens kommunala bostadsbolag tilläts bygga i andra kommuner eftersom Stockholms stad inte tyckte att de andra kommunerna tog sitt ansvar för att vara med och utveckla Stockholm.

Jag citerar en miljöpartist tidigare i den här salen, inte i dag, utan i den tidigare debatt: Det är väl lite av ett kolonialt synsätt i alla fall, som vi borde lämna bakom oss.

Jag tror att alla i den här salen och förhoppningsvis även många stockholmare vet att jag är en varm anhängare av att Stockholm ska växa. Vi kommer att vara en miljon invånare i Stockholms stad 2030. Vi ska växa med en tät stad, för det är miljövänligt, tryggt och eftertraktat. Vi ska däremot inte bygga på det sätt som var modernt när det ägde rum, det vill säga bygga förorter runt omkring Stockholm utan att de hängde samman med Stockholms stad och vår stadskaraktär.

Jag anser att vi ska koncentrera oss på att just bygga stad. Då är det inte strategiskt för Stockholms stad och Stockholms stads skattebetalare att äga jordbruk och skogsbruk. Det är inte, mina vänner, en kommunal kärnuppgift, oavsett om Socialdemokraterna blir upprörda om man säger detta. Vi ska dessutom bara sälja om vi kan göra bra affärer, och i det här fallet gör vi en reavinst på 24 miljoner kronor. Det, fru ordförande, är resurser som vi kan använda för att Stockholm ska växa inom kommunens gräns.

Anförande nr 172

M a t t i a s E r i c s o n (v): Din beskrivning av historien får hjärtat att klappa konservativt glatt. Det vore väldigt trevligt om vi fortfarande hade en stad med ett aktivt ägande som du beskriver att vi hade förut i stället för en stad som tycker att det dess eget ägande är så problematiskt att man vill göra sig av med det.

Att äga 24 000 hektar mark är jättebra! Det ger ju möjligheter att påverka. Du säger att vi ska sälja om det är en bra affär, men de försäljningar ni ägnar er åt är faktiskt i väldigt många fall till underpriser. Gång på gång säljer ni till underpriser. Att motivera er försäljningsiver med att ni gör bra affärer är därför synnerligen tveksamt.

Anförande nr 173

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Nu är det ju inte så att Stockholms stad är aktiva ägare när det gäller just jord- och skogsbruksfastigheter. Om man tittar tillbaka i tiden har faktiskt Stockholms stad ständigt fått kritik, bland annat från revisorerna. Stockholms stad är så dålig på att sköta jordbruksmarken så att vi får anmärkningar av revisorerna. Det om något är väl ett bevis på att det är bättre att vi ägnar oss åt de kärnverksamheter vi har att bedriva i staden och att växa som stad.

Att hävda att ett pris som innebär 24 miljoner i reavinst är ett underpris när helhetsaffären ligger på 29 miljoner tror jag är ganska svårt även för en vänsterpartist.

Anförande nr 174

B e n g t S a n d b e r g (s): Återigen: Jag förstår ändå inte tankesättet. Ni kan med en åsnas envishet driva frågan om att det inte är strategiskt viktigt, men vilket annat privat företag resonerar som så att det är negativt att äga mark eller fastigheter eller vad det nu handlar om, och att det är till men för bolaget? Jag har aldrig hört på maken till märklig inställning.

Är det för att det är gemensamt ägt som det stör så till den grad att ni absolut måste sälja? Jag förstår inte. Det är ju inte så att kapital saknas i staden. Det har jag aldrig fattat. Ni har stått här och i alla fall gjort ett bra försök att säga att vi har bra ekonomi, så det är väl inte av det skälet vi ska sälja.

Mark är väl fortfarande en bra investering, så jag förstår inte. Ni gör det till ett självändamål. Svara på frågan: Varför är det så viktigt att inte äga?

Anförande nr 175

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande! Bengt, du gör kopplingen till näringslivet. Då vill jag uppmana dig att dra den parallellen fullt ut. Det finns något i näringslivet och i företag som du kanske har jobbat i själv – du kanske inte bara har varit aktiv i kommunen – som handlar om *core business*. Man ska göra det man är duktig på, till exempel att växa som stad och se till att Stockholms skattebetalares pengar används på ett korrekt sätt.

För mig är inte *core business* för Stockholms stad att äga och bruka jord- och skogsbruksfastigheter. Det är andra mycket bättre på, och då är det bättre att vi tar pengar från de vinster vi gör för att göra andra typer av investeringar som kommer stockholmarna till del.

Anförande nr 176

M a r t i n M i c h e l (mp): Ordförande! 1982 hade Stockholms stad över 44 000 hektar mark i betydligt fler kommuner än nu. Vi har inte längre 24 000 hektar mark, för vi har sålt en del under de två år ni har haft majoritet.

Det är jätte viktigt att allmänheten äger egendomar som har många värden. Borgarrådet Alvendal kan bara se reavinstvärdet i den här fastighetsförsäljningen, men jag har ju nyligen stått här och berättat om flera andra värden som detta har. Särskilt för kommande generationer, våra barn, vore det här värdefullt att ha kvar. Nu förlorar vi det.

Jag undrar om borgarrådet Alvendal inte förstår att de här fastigheterna har andra värden än bara reavinstvärdet?

Anförande nr 177

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det finns mycket mark som har andra värden än bara penningvärdet; det är självklart. Du vet också mycket väl att Stockholms stad till exempel äger elva naturreservat som omfattar över 4 000 hektar mark. Vi pratar alltså inte om något litet grönområde här och där, utan Stockholm stad är fortfarande den enskilt största ägaren av grönområden i hela länet. Det kan inte vara rimligt ens för en miljöpartist.

Anförande nr 178

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Det här är en väldigt allvarlig fråga. Vi har jobbat ganska mycket med den de senaste åren, och jag tyckte att det som borgarrådet Alvendal inledde med var intressant. Hon sade att hon ville sätta försäljningen i lite perspektiv, och sedan kom det siffror på att vi hade alldeles för mycket mark i andra kommuner och den strukturella frågan som Moderaterna har hängt upp sin politik på.

Jag vill börja i en annan ände, i ett perspektiv som jag tycker är lite mer relevant för den här frågan. Det handlar om att höja blicken mot vad som är de stora utmaningarna för inte bara vår stad utan för städer generellt på den här planeten. Jag skulle kunna räkna upp ett antal världskonferenser de senaste åren som bland annat har baserat sig på ett ganska omvälvande faktum: att mer än hälften av jordens befolkning numera bor i städer. Det är fler som bor i städer än på landsbygden.

Det här är intressant. Vi bor i en stad, och vi gillar det. Vi ser många fördelar med staden, men vi måste se hur det här hänger ihop för planeten. Det ger ändå vissa viktiga infallsvinklar. Bland annat bygger det faktiskt på att man på ett helt annat sätt börjar titta på hur städer och omgivande landsbygd hänger ihop. Det handlar, som Martin Michel var inne på, bland annat om vikten av jordbruksmark. Man ser i dag på jorden att vi inte får använda möjlig och bra jordbruksmark till annat än jordbruk, för då kan vi inte föda den kommande befolkningen – i alla fall inte om vi ska göra det någorlunda rättvist så att folk blir mätta.

Det finns flera städer, till exempel i USA, där man tittar på sitt omgivande landskap och ser på de ekosystemtjänster man får ut av det. Vi pratar om biologisk mångfald.

Vi vet att större delen av den biologiska mångfalden i staden beror på de gröna kilarna i vårt närområde.

Kristina Alvendal pratar här om att vi har 4 000 hektar naturreservat och att det är fantastiskt och att det är där stockholmarna går. *Sure!* Kollar du bland annat på den undersökning som har gjorts av länsstyrelsen och som Martin Michel hänvisade till ser du att stockholmarna är den enskilt största befolkningen i den här regionen. De går ju inte i de här små pluttiga naturreservaten runt omkring, utan de har sin rekreation, sina fritidsaktiviteter och sitt livsutrymme i många fler kommuner än bara Stockholm. Det behövs en yta för rekreation som inte är naturreservat. Det är inte alltid man behöver ha naturreservat. Som miljöpartister skulle vi naturligtvis gärna se fler sådana, men sådan här mark behövs också som rekreationsområden.

Tofta är till exempel mer skogsareal än jordbruksareal. Skogsarealen i Stockholm har faktiskt aktivt bidragit till den biologiska mångfalden till så stor del att man har kunnat peka på att det är det som gör att vi har en del åtråvärda arter här i Stockholm i större utsträckning än i delar av Norrland, där man har ett förnyelseskogsbruk. Det handlar alltså om att här finns en urban grön källa som behöver bevaras. Men där har ni ingen politik, utan ni vill bara sälja.

Anförande nr 179

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Menar Åsa Romson på fullt allvar att stockholmarna ska tro på dig när du står här och mer eller mindre påstår att allemansrätten försvinner när Stockholms stad säljer sina stora markarealer? Det är både befängt och helt felaktigt. Det låter som om de här stora markområdena inte kommer att finnas tillgängliga för människor i framtiden, för här kommer det att byggas upp någon form av *gated community*. Jag har inte sett några sådana expansionsplaner för den marken som vi säljer, utan det är snarare på det sättet att genom denna försäljning och i det avtalet kommer alla de arrenden som ligger för de olika delarna att fortsätta vara jordbruksarrenden och skogarrenden. Och självklart, Åsa Romson, har inte Stockholms stad inte avtalat bort allemansrätten.

Anförande nr 180

Å s a R o m s o n (mp): Nej, Kristina Alvendal, jag pratade inte om allemansrätten som sådan. Jag är mycket väl medveten om att vi har en allemansrätt i Sverige, men jag är också väldigt medveten om att det i en storstadsregion är ett mycket starkt tryck på markområdena. Du om någon, Kristina, vet att vi behöver ha en bättre stadsplanering för att inte staden ska falla sönder till just en urban struktur som blir svår att försörja, både försörjningsmässigt och i kollektivtrafikhänseenden.

Men det handlar också om ekosystemtjänsterna. Ni kan inte på fullaste allvar mena att ni inte anlägger något som helst långsiktigt strategiskt perspektiv på de regionala frågorna, utan enbart ser detta som ett sätt att renodla er budget, er *core business value* i Stockholm, som om ni tänker: Vi bygger stad här. Andra sidan stadsgränsen skiter vi helt i. Våra medborgare håller sig ju bara inom stadsgränsen och har inget behov av andra utrymmen.

Jag tycker att ert resonemang är väldigt snävt, och jag hoppas att ni inte har tänkt gå vidare och sälja delar av Skärgårdsstiftelsen, för det är precis de här resonemangen som vi har haft och som Moderaterna aldrig verkar vänja vid. Men än så länge har vi inte sett någon försäljning av Skärgårdsstiftelsen, och det är vi glada för. Vi kommer att fortsätta protestera mot de här utförsäljningarna.

Anförande nr 181

Björn Ljung (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är rätt bekymmersamt när vi diskuterar försäljningar av sådana här storjordbruk att ni som egentligen inte borde vara anhängare av att vara storgodsägare är dem som vill vara storgodsägare.

Vad är det som gör att Stockholms stad ska vara storgodsägare och bedriva storskaligt jordbruk runt om i andra kommuner i Sverige? Jag tycker att det är ganska konstigt. Vi har dessutom, precis som borgarrådet tidigare har sagt, revisorer som har sagt att vi är inte särskilt bra på det här med att driva jordbruk. Låt då andra göra det! Låt andra driva jordbruk och skogsbruk.

Dessutom ägs den allra största delen av marken i Svea rike, i Sverige, av privatpersoner. Åsa Romson och jag som är friluftsmänniskor och tävlar i olika sporter och rör oss runt omkring i de här skogarna är nästan alltid på privatägd mark. Jag tror att man kommer att hägna in mer av de här jordbruksfastigheterna, och nu tror ni väl att jag gör ett självmål, men nej. Jag tror nämligen att man kommer att ägna sig åt den nära produktionen inte bara av grödor utan också av kött. Jag tror att man till exempel kommer att göra hjorthägn och liknande och göra det för att vi ska få närmare tillgång till bra mat och på så sätt utnyttja de här fina markerna på ett bra sätt.

Det finns egentligen ingenting som talar för att Stockholms stad ska behålla det här. Dessutom gör vi en väldigt god affär. Man kommer fortfarande att kunna röra sig fritt i områdena. Det är andra som kan sköta jord- och skogsbruk som vi här inte är bra på. Det är mark som ligger utanför Stockholm stads gränser.

När man genomför försäljningarna har dessutom alltid kommunerna förköpsrätt. När det gäller att driva jordbruk måste man vara särskilt godkänd i Sverige för att kunna driva jordbruk. Därför ställer man också krav på dem som ska driva jordbruk i framtiden.

Det finns alltså ingenting som talar för något annat än att det är ett mycket bra beslut som Stockholms stad fattar, nämligen att behålla naturvärden, troligen få mer närproducerad mat, tjäna pengar och dessutom få ett bättre utnyttjande av markerna. Vad kan man mer begära?

Anförande nr 182

Åsa Romson (mp): Björn! Du vet mycket väl att orienterarna protesterar kraftfullt mot de här utförsäljningarna, bland annat för att man har mycket svårare att hitta marker när ägandet blir alltmer splittrat på olika parter. Man har haft bra samarbete med Stockholms stad i detta. Det är naturligtvis ett skäl. Det är en viss typ

av rekreation där vi kan konstatera att vi inte behöver bygga några stora anläggningar eller stora dyra hallar. Det finns en rekreationssport som kan bedrivas i skogen som sådan.

Men vad jag skulle vilja fråga dig är hur du som folkpartist ser på Skärgårdsstiftelsen. Så som Skärgårdsstiftelsen fungerar nu stöder den ett aktivt skärgårdsliv. Vi kan alltså med större planering runt staden, vilket behövs i en växande storstad, få ett markutnyttjande som blir betydligt mer effektivt också med utgångspunkt i produktionsvärden och rekreationsvärden.

Varför är ni emot en regional idé om ett framtidsinriktat Stockholm och varför vill ni sälja ut det här enbart för att tjäna pengar?

Anförande nr 183

B j ö r n L j u n g (fp): Jag begär inte att du ska känna Hans i Krangelboda som är tillsynsman på Örskärs fyr som fick Kudden som bästa vandrarhem 2006. När jag träffade honom senast på julmarknaden på Gräsö gård pratade jag med dem om hur viktig Skärgårdsstiftelsen är. Men det här ärendet handlar inte om Skärgårdsstiftelsen. Det här handlar om ifall Stockholms stad ska vara storgodsägare eller inte. Jag tycker inte att vi ska vara det.

Precis som Åsa Romson säger: När 10-milaorienteringen går eller när jag åker olika skidlopp runt om i Sverige gör vi det på huvudsakligen privatägd mark. Så enkelt är det, Åsa Romson. Marken runt om i Sverige ägs inte, även om du kanske skulle vilja det, av kommun, landsting, länsstyrelser eller staten. Det är privatägd mark, och det är inga som helst problem, för vi har den gamla hävdvunna allemansrätten. Så enkelt är det.

Anförande nr 184

M a t t i a s E r i c s o n (v): Är det någonting vi brukar anklagas för av er är att vi vill förstatliga saker. Nu förvånar det plötsligt att vi vill fortsätta äga våra egendomar. Det kan väl inte vara så överraskande.

Det blir lite fänigt när du säger att det här inte är i Stockholm, som om det vore jättelångt till Ekerö och Tofta. Jag som kommer från Norrland tycker inte att det är jättelångt att ta mig till Ekerö och rekreera mig. Ni får det att låta som att det är väldigt långt att ta sig till de här ställena och att vi därför bör göra oss av med dem. Men det är nästan samma sak att åka till Ekerö som att åka till Hässelby strand.

Anförande nr 185

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här gäller försäljningen av Tofta gård. Huruvida det är långt eller ej till olika platser är väldigt relativt. Tar man sig dit på cykel är det långt. Ska man gå är det långt. Ska man åka bil är det inte så långt, och ska man åka bil går det ännu fortare. Det kan vi klara ut ganska lätt.

Här är det i stället fråga om Stockholms stad ska vara storgodsägare eller om vi ska ägna oss åt att förvalta och utveckla våra egna fastigheter som vi behöver för vår kärnverksamhet. Jag tycker att det senare är viktigare, men det är klart, jag har ju hört talas om hur man tillskansat sig de stora godsen tidigare i historien i andra länder. Det tror jag dock inte någon av oss vill, så jag tycker att Stockholms kommun ska fortsätta sälja de stora godsen och sluta vara storgodsägare. Vi är ju inte ens bra på det.

Anförande nr 186

B e n g t S a n d b e r g (s): Vår reservation gäller inte bara det här enskilda ärendet. Diskussionen gäller inte bara det. Vår reservation är en politisk protest mot utförsäljningen av allt som ska säljas. Det är så det ska ses.

När det gäller staden som förvaltare av de här jordbruken är det inte stadens personal som sköter dem. De är ju utarrenderade, och det är självklart bara till professionella jordbrukare. Det här handlar om ägandet och om det strategiska värdet, som ni säger, av att inte äga. Det är det jag tycker att ni ska svara på.

Trots min ringa ekonomiska utbildning måste jag ändå säga att det är en himla skillnad på reavinst och marknadsvärde. Markens värde finns ju. Att man gör en engångsvinst, en reavinst, är något helt annat. Det resonemanget förvånar mig.

Det här handlar alltså inte bara om Tofta. Det handlar om att ni är på väg att sälja ut allt som vi gemensamt äger, och den politiken protesterar vi mot!

Anförande nr 187

B j ö r n L j u n g (fp): Bengt Sandberg har alldeles rätt. Vi har sagt så under ett antal år, också under den tid som ni hade majoritet i det här huset, nämligen att vi ska sälja den mark som finns utanför Stockholms stads gränser – den mark, de fastigheter, de hus som Stockholms stad inte behöver för kärnverksamheten. Det är helt rätt, Bengt. Jag är glad att du har förstått vad vi menar. Vi har olika uppfattningar rent ideologiskt i de här frågorna. Det är det det handlar om. Ni vill att det offentliga ägandet ska, om inte öka, så åtminstone inte minska. Det är viktigt för er att det offentliga ägandet av olika saker i Sverige är stort. För oss är det inte så. För oss är det så att den som äger en verksamhet brukar den och gör det på bästa sätt. Vi är inte bra vare sig på att vara storjordbrukare eller storgodsägare. Därför avhänder vi oss det. Vi säljer och tjänar pengar och låter andra göra det i stället, och jag är övertygad om att vi kommer att få den här naturproducerade maten dessutom, för det är en god affärsidé.

Anförande nr 188

M a r t i n M i c h e l (mp): Det som jag också är väldigt bekymrad över när det gäller Tofta Gård, liksom Hörningsnäs och andra stora egendomar som majoriteten nu vill sälja, är det här med allemansrätten.

Stockholmsregionen växer. Det blir tätbefolkat, och vi ska klara oss på elva naturreservat och 4 000 hektar naturmark. Alla vet ju hur känslig naturmarken är. Den kommer inte att klara det trycket.

Sedan har det också kommit signaler från EU som bevakar enskild egendom före allmänhetens egendom, så att säga. Det är fall på väg där man låter en enskild ägare av en sådan här egendom stänga av sin skog eller sitt markområde i närheten. Det är väldigt olyckligt om det tidigare har varit allmän egendom och finns i en storstadsregion. Den skogsegendomen är då inte möjlig att beträda alls.

Anförande nr 189

B j ö r n L j u n g (fp): Om EU kommer med olika direktiv om att stängsla in skog i Sverige ska även jag göra uppror mot det. Det kan jag lova dig, Martin. Jag har ingen aning om detta och har aldrig hört talas om det du sade alldeles nyss.

Alldeles klart är att när det gäller ägandet i Sverige har det ingen betydelse med undantag för att vi inte får springa runt på nysådda åkrar eller gå in i hägn för känsliga djur. Det gör vi inte, och det ska vi inte göra i fortsättningen heller. Allemansrätten fungerar alldeles utmärkt också i Stockholm län och också inom de egendomar som vi nu säljer. Det är ingen skillnad mellan hur det var tidigare och hur det blir med nya ägare. Möjligen kommer de att sköta markerna lite bättre än vad vi själva har gjort, och det är väl bra.

§ 24 Försäljning av Hörningsnäs Gård, del av fastigheterna Hörningsholm 2:44
Näs 2:1 och 1:65 i Botkyrka Kommun
Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast 30 november 2008
(utl. 2008:190)

Anförande nr 190

M a r t i n M i c h e l (mp): Ordförande, ledamöter! Liksom Tofta Gård är även Hörningsnäs Gård på Södertörn klassad som ett område med största natur- och kulturmiljövärden. Det framgår inte av ärendet, precis som förra gången, att den här fastigheten har dessa värden, vilket vi får beklaga. Någon konsekvensanalys av försäljningen finns inte heller. Man tycker inte att det är nödvändigt med sådana analyser.

I länsstyrelsens rapport *Aldrig långt till naturen* som kom 2003 föreslås hur de mest värdefulla tätortsnära områdena kan ges ett varaktigt skydd och en varaktig förvaltning. Den vardagsnära naturen är viktig för folkhälsan och vårt välbefinnande. Korta avstånd, vattenkontakt och tystnad är viktiga kvaliteter och faktorer. Tystnaden är en bristvara i storstaden och kan bara upplevas i några av de större naturområdena. Många olika föreningar och intressegrupper är beroende av tillgången på tätortsnära natur för sina aktiviteter.

Grönområdenas värden och användningsmöjligheter ökar med deras storlek om de ingår i en väl fungerande helhet. Avståndet till bebyggelse, storlek och karaktär på området har stor betydelse för nyttjandet. Stora sammanhängande grönområden som de gröna kilar vi talar om är viktiga för den biologiska mångfalden såväl som för rekreativsvärdet. Flera små områden kan därför aldrig ersätta värdet av ett större sammanhängande område.

Det är precis den fragmentiseringen som den borgerliga majoriteten nu genomför. Det är det största hotet mot dessa områdens värde och funktion.

I regionplane- och trafikkontorets samrådsförslag, Rufs 2010, talas om att säkra och utveckla de naturvärden jag nyss nämnde. Det tycks inte finnas någon dialog mellan länsstyrelsen och stadens förvaltning och framför allt inte med stadens politiska majoritet i frågorna om hur vi ska förvalta dessa grönområden i framtiden.

Anförande nr 191

Å s a R o m s o n (mp): Det blir lite samma diskussion här, även om man här höjer ögonbrynen i det konkreta fallet eftersom det bland annat ingår ett naturreservat. Jag antar att flera med mig såg miljöborgarrådet i TV4-soffan för ett år sedan högljutt och upprepat säga att det minsann inte skulle säljas några naturreservat. Det är alltså ett visst löftesbrott som den moderatledda Stockholmsmajoriteten gör – återigen utan att förklara vad det är för värden som finns i området som nyttjas redan i dag. Att inte ni ser något värde i det har vi förstått, även om jag också skulle önska en bättre definition på ert *core business* i Stockholm.

Hur ska vi tolka detta? Är dricksvattenssäkerheten i Stockholm *core business*? För det behöver vi nämligen ett omgivande landskap. Vi behöver Bålsjön, och vi behöver marker utanför Stockholm som garanterar detta. Är det viktigt för Stockholm? Är det så viktigt att vi faktiskt kan äga mark, vilket ni per definition inte vill?

Hur är det med biologisk mångfald? Är det viktigt? Hur viktigt är det? Det är tydligen ingen *core business*, men finns det någon summa som säger att det är viktigt? Alla prognoser kring vad man uppskattar kring Stockholm nämner ändå grönskan, och grönska, mina damer och herrar, det är biologisk mångfald. Det kräver en sammanhängande struktur. Det kräver en infrastruktur på det gröna fältet som uppenbarligen är en blind fläck i den nuvarande majoritetens politik.

Friluftsliv är definitivt ingen *core business* hos Stockholmsmoderaterna och den borgerliga majoritetens Stockholm. Det är väldigt märkligt med tanke på att det faktiskt är en fråga som går fram väldigt starkt i andra landsändar, både i Sverige och utomlands. I Region Skåne, i Uppland och kring Örnköldsvik finns stora regionala projekt där kommunerna just nu tillsammans sätter sig och försöker hitta dessa fina friluftsstiftelser – ungefär som vi gjorde för ganska många år sedan med Skärgårdsstiftelsen. Det är därför, fru ordförande, som Skärgårdsstiftelsen är en fråga för det här ärendet. Det är den diskussion man hade då: Vad är det som är ett *value* för den här regionen? Jo, ytterskärgården och en skärgårdsnatur som många har tillgång till och får uppleva. Det är ett starkt varumärke. Det är en trivsselfaktor. Det handlar om boende, och det är ett kvalitetsmärke för Stockholm.

Man hade då en mycket mer långsynt politik än vad dagens kvartalskapitalistiska moderater har när man ska sälja av område efter område och säger att det bara handlar om att det inte har något strategiskt värde för Stockholm för framtiden. Det ger dessutom lite klirr i kassan, och det verkar ju väldigt mysigt en dag som denna. Men, mina damer och herrar, vi borde tänka lite längre än så, och vi borde titta på hur man gör i de landsändar där man faktiskt går åt andra hållet.

Anförande nr 192

Stellan Hamrin (v): Även Vänsterpartiet instämmer gärna i vad Åsa just sade. Vi hörde av Kristina att vi ska ägna oss åt *core business*, vad det nu är. Det är tydligen något man är bra på i Stockholm.

Jag tror dock att Stockholms stad har många fler uppgifter än vad företagsekonomins teori förespråkar. Vi väljer dem inte; vi drabbas av dem, och drabbas vi av dem måste vi lösa dem.

Även majoriteten har väldigt höga miljöambitioner. Man säger sig måna om Östersjön, och man säger sig måna om Stockholms sjöar varav inga uppfyller vattendirektivets krav. När ska de göra det?

Vi har Mälaren där vi nyss sålde en gård. Det är vår dricksvattentäkt. Själva gården ligger väldigt nära Lovö där vi tar in vårt råvatten. Stockholm Vatten och miljöförvaltningen har konstaterat att vattenkvaliteten i Mälaren försämras. Den är också väldigt dålig i Östersjön där den gård som vi nu behandlar ligger.

Det är allmänt känt att jordbruket är det största hotet mot både Mälaren och Östersjön och att väldigt mycket måste göras i jordbruket. Jordbruksrörelsen, storgodsägarna som sköter allt så himla bra, har förklarat att glöm det! Då lägger vi ned hela jordbruket. De ger inga som helst förslag på vad de ska göra för att lösa de problem som de faktiskt är ålagda att fixa.

Varför ska Stockholm vara storgodsägare? Jo, för att visa alla jordbrukare i landet som inte är villiga att ställa upp på de krav som både stad, samhälle och andra ställer vad man ska göra med jordbruket så att det blir miljövänligt och inte släpper ut fosfor och kväve till Mälaren och vår dricksvattentäkt. Stockholms kommun skulle ha kunnat visa hur man kan gå till väga. Vi skulle ha kunnat bli ett föredöme för alla storgodsägare och ha visat inte bara hur man sköter en gård för sina egna intressen utan hur man också tar samhällets intressen på allvar och skyddar vårt dricksvatten. Den möjligheten håller man nu på att förlora.

Anförande nr 193

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Fru ordförande, fullmäktige! Det blir naturligtvis väldigt mycket upprepningar från den tidigare debatten debatt med tanke på att vi fortfarande, trots intensiva övertalningsförsök från talarstolen, att få ett annat synsätt på att vi nu inte ska sälja mark utan vi fortsatt ska vara länets kolonialägare därför att vi tycker att vi är bäst på att förvalta egendom. Det verkar ingen annan vara bra på, så det ska vi fortsätta med.

Staden ska nu enligt den senaste talaren i debatten inte bara fortsätta att äga skogsmark, utan vi ska se till att vi blir ännu bättre ägare av skogsmark. Vi ska lära hela landet hur man är en effektiv bonde för att producera nära. Men jag är jätteledsen, Stellan Hamrin, men jag tror inte att vi i Stockholms stad i de bästa bönderna. Däremot tror jag att vi är bra på att bygga stad, att bygga en tät och miljövänlig stad som stockholmarna verkligen vill ha. Vi är också bra på att fortsätta att förvalta de naturreservat som vi har, elva stycken. De ligger inte alls, Åsa Romson, allihop inom kommunens gränser, som du verkade tro att jag menade.

Sedan tycker jag att en sak är väldigt intressant, och jag hoppas att ordföranden tillåter mig att annonsera ett kommande ärende i fullmäktige. Vi säljer även mark till Södertälje så småningom som den här församlingen ska få ta ställning till. Och hör och häpna, så tyckte s, v och mp att det var helt okej i fastighetsnämnden att sälja den marken. Vem var det som var köpare? Jo, det var Södertälje kommun. Då gick det bra, och det tycker jag säger väldigt mycket om synsättet hos s, v och mp.

Det konstiga med det, Miljöpartiets Åsa Romson, är att Södertälje verkligen har uttalat att den här marken ska man köpa av Stockholms stad för att exploatera den, att bygga på den. Det går ni med på i fastighetsnämnden och tycker att det är en bar idé. Uppenbarligen tycker ni att vi ska kunna göra någonting annat för de pengar som vi får in från den försäljningen i stället för att fortsätta försöka bli Sveriges bästa bönder, vilket jag tycker känns som en fel vision för storstaden Stockholm.

Anförande nr 194

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Jag har en fråga till borgarrådet som raljerar ganska mycket på att vi inte kan vara några bra bönder. Det tror jag inte att vi har varit under de gångna åren heller, utan vi har varit arrendatorer, hoppas jag.

Däremot har vi ett uppdrag: Vad vill vi att de här markerna ska ge Stockholm? Där har vi försökt att bedriva ett idéarbete på samma sätt som man försökte och till slut lyckades få med stora delar av den borgerliga alliansen kring skärgårdsstiftelsen, att se värden i att man faktiskt får ihop en långsiktig strategi där man ser att vissa marker behövs för olika delar. Skogsbruket, som är större delen av hektaren i de här fastigheterna, har bedrivits med ett sådant avtal att när man gör tester på biologisk mångfald ser man att det här skogsbruket är mer hållbart än vad mycket skogsbruk i det övriga landet. Det har gett oss en större biologisk mångfald i Stockholm, både i staden och i regioner. Så det har bidragit, även om man inte kan sätta kronor och ören på det.

Anförande nr 195

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Men skogsbruket och åkermarken kommer att fortsätta att vara just skogsbruk och åkermark i det ärende som vi har uppe i dag. Det idéarbete som Åsa Romson pekar på när det gäller skogsfastigheter har i Stockholms stad tyvärr slutat med resultatet av svidande revisionskritik. Vi är jättedåliga på skogsbruk. Det blir inte bra när Stockholms stad försöker leka bonde eller försöker vara beställare av den typen av verksamhet. Det är inte det som vi ska sträva efter. Jag tycker att vi ska ha idéarbete på ett helt annat sätt, att bygga stad, att bli tätare, att få den typen av miljö som väldigt många stockholmare har valt när de har valt att bo kvar i Stockholm eller har valt att komma till Stockholm.

Anförande nr 196

S t e l l a n H a m r i n (v): Vi är de bästa bönderna. Det beror på vad man kräver av en bonde. Är det en storgodsägare är det nödvändigtvis inte den bästa bonden heller, och ingen av oss sköter antagligen jorden själv. Vad gäller att sköta jorden ur ren jordbrukssynpunkt anlitar parterna förmodligen specialister, och de är säkert jätteduktiga.

Frågan är vad som är målsättningen med att driva gården. Är det att optimera vinsten för storgodsägaren, eller är se till att miljön som blir en följd av jordbruket blir bra och Stockholms vattentäkt blir bra? Det är två helt skilda målsättningar, och det är självklart så att Stockholm ska använda det inflytande som ägandet ger till att vi skapar en miljö både för dem som bor där och för vårt eget dricksvatten.

Det spelar en himla stor roll vem som äger marken, för man har helt olika intressen. Jag tycker att det är lite synd att du så raljerar över detta. Jag förstår att du inser detta också. Men det är väldigt lätt att komma från diskussionen genom att vara raljant i stället för att se till de miljöproblem som faktiskt finns och som ingen i dag löser. Det hade vi kunnat göra.

Anförande nr 197

Borgarrådet A l v e n d a l (m): I mina inlägg försöker jag bara illustrera det som ändå måste vara en väldigt tragisk tanke för Vänsterpartiet och Miljöpartiet utifrån att ni tror att det är kommunen som är den bästa skogsägaren. Jag vill åter påpeka att revisorerna säger att vi är väldigt dåliga på att bruka jord och ha jordfastighet. Vi har dålig avkastning. En stor del av den skog som vi förvaltar är rutten. Den är inte avverkad i rätt tid. Vi har haft helt fel policy när det gäller våra skogsområden.

Då finns det mycket kvar att göra, och det är lätt att raljera över den typen av resultat. Vi har mycket skog kvar, och det är min absoluta ambition att ta tag i det och att vi ska bli bra skogsägare för den skog som vi har, men inte för att långsiktigt bli världens bästa eller Sveriges bästa bönder utan för att så småningom sälja den skogen också.

Anförande nr 198

B e n g t S a n d b e r g (s): Kristina har inte varit ansvarig i fastighetsnämnden speciellt länge, men hon kan kolla med sin företrädare att vi har godkänt försäljningar tidigare. Vad vi åter protesterar mot är när man säljer av fundamentalistiska ideologiska skäl, av principen. Då säger vi nej. Men finns det goda skäl och sunt förnuft tycker jag att det är helt okej, tycke jag. Det tycker vårt parti också.

Anförande nr 199

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Vet du vad jag tycker är riktigt fundamentalistiskt? Det är när man säljer till kommunen och andra offentliga organ och samtidigt alltid kategoriskt säger nej när det handlar om att sälja till privata aktörer. Det tycker jag är att vara kategorisk.

Anförande nr 200

K a r l B e r n (fp): Fru ordförande! Man blir häpen. Jag hade hoppats att jag slipper gå upp i den här debatten, men det verkar inte som att ni förstår på den sidan. Tror ni att det är någon sorts Stockholmpass man ska ha? Om jag är ute med min fru på en söndag, stannar och undrar om vi ska ta en promenad måste vi konstatera: Nej, vi måste kolla på kartan om det här tillhör Stockholm eller inte och om vi får bruka den är marken. Det är helt otroligt. Allemansrätten finns kvar, mina vänner.

Det var någon som frågade om det finns något vettigt skäl att sälja det. Ja, det finns vettiga skäl. Det har inte nämnts tidigare, men vi har ett investeringsbehov i kärnverksamhet i Stockholms stad för att bygga en bättre stad på 10 miljarder. Vi ska bygga om Slussen, vi ska bygga banan för tåget genom Stockholm som kommer att kräva enorma resurser. Var ska vi ta de pengarna ifrån? Ska vi höja skatterna? Det kanske ni vill göra. Eller ska vi sälja ut något annat? Var ska vi ta dem ifrån? Vi behöver de här pengarna för den kärnverksamhet som vi har.

Apropå detta att vi bland annat skulle åka runt och tala om för folket på landsbygden hur de ska sköta sina land. Jag bor på Öland på somrarna. Ska jag gå till bönderna

och säga: Jag är stockholmare, och jag ska lära dig jordbruk? Det är patetiskt. Vad håller vi på med egentligen?

Det är ingen kommunarrest det är fråga om. Vi säger inte till dem i Haninge: Nu får ni inte komma in till Stockholm och handla, för ni är inte mantalsskrivna här. Er kommun äger inte det här. Så här kan vi inte ha det.

Vi ska använda våra naturresurser, gå ut, vandra och bada och göra annat och orientera, göra vad vi vill. Det har inte att göra med vem som äger.

Skärpning: Vi behöver de här miljarderna i investeringar i vår kärnverksamhet.

Anförande nr 201

M a g n u s J o h a n s s o n (s): Fru ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja ställa en fråga. Hur har markpriserna utvecklats under den senaste tiden, och hur ser de framtida planerna ut för jordbruksfastigheterna? Det skulle jag vilja ha reda på i ett sådant här läge. Eftersom just skogsfastigheter är ganska attraktiva investeringsobjekt i dessa tider skulle jag vilja påstå att vi aldrig haft ett större tryck på att investera i skogsfastigheter. Därför är det enligt mig mycket olämpligt att sälja av ekonomiska skäl i dessa dagar. Jag tror att det är de sämsta dagar som går att uppbringa.

Anförande nr 202

K a r l B e r n (fp): Det var ett mycket märkligt resonemang, måste jag säga. Du menar alltså att man ska sälja när de är som billigast. Det är väl nu vi ska sälja när det är som dyrast. När vi sålde till exempel Centrumkompaniet sålde vi det i exakt rätt timme, kan man nästan säga, och fick som mest för det.

Eventuellt kan priserna plana ut på investeringarna. Kapital är ingenting som finns för mycket av i den ekonomiska kris som råder nu. Det känner vi till för lite om. Jag är ingen expert på skogsvärderingar, men man ska sälja när det står som högst i pris, eller hur?

Anförande nr 203

S t e l l a n H a m r i n (v): När jag pratade om vattenkvalitet och vårt dricksvatten började Kristina prata om skogsbruk och rutten skog. Vad Karl gjorde när jag pratade vet jag inte riktigt, men vi har alla ganska tydligt förklarat att vi inte tänker själva stå där och driva vare sig skogs- och jordbruk. Just den biten tänker vi nog överlåta till någon som kan det bättre. Men att det är viktigt att äga tror jag även de som förespråkar kapitalismen borde inse. Ägandet ger en ganska stor makt och inflytande, och en privat person har något annorlunda intressen än vad Stockholms stad har i de allra flesta fall. Vi bör självfallet använda vårt ägande till att se till Stockholms stads intressen uppfylls i högre grad än de privata markägarnas.

Sedan var det ganska intressant det här med den ruttna skogen. Både Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen, förvånande nog kanske för en del, efterlyser mycket mer rutten skog därför att vi har alldeles för lite rutten skog i våra marker. Den ruttna

skogen, lite slarvigt uttryckt, är den som skapar den biologiska mångfalden i skogen. Det finns utrymme för både fåglar och insekter och en massa andra djur, inklusive hjortar och älgar.

Det tycker alla vi har för lite av. Det beror tydligen på att på samma som jordbruket missköter sin rening av vatten missköter skogsbrukarna och storgodsägarna skötseln av skogen ur samhällets perspektiv. Det här har både Skogsstyrelsen och Naturvårdsverket konstaterat. Där skulle Stockholm kunna gå i täten och visa hur man verkligen borde göra, för sådana projekt finns det väldigt få av.

Anförande nr 204

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tror inte att så många här inne är så jätteöverraskade över att du säger att vi måste äga. Det är vi som ska äga och inte de privata. Det tror jag inte var så där jätteförvånande. Jag tycker dock att det finns en poäng med den privata äganderätten, men det behöver vi kanske inte prata om just nu. Jag tycker dessutom att det är ett ganska kolonialt synsätt att gå ut i länet att säga till övriga som vill bidra till Stockholms utveckling att vi inte tycker att ni är bra på detta. Det här gör vi bättre.

Jag bävar för den dag som Stellan Hamrin får påverka shoppinglistan över vilka markområden och vilka kommuner i länet som Stockholms stad skulle behöva värva för att kunna ha det här inflytandet. Jag hoppas att det aldrig blir möjligt.

Anförande nr 205

S t e l l a n H a m r i n (v): Jag tycker att det räcker ganska bra med det vi har. Sedan talar jag aldrig för att förvåna folk. Det gläder mig att du vet vad jag tycker redan innan jag sagt det.

Faktum kvarstår. Vi skulle kunna utnyttja de här markerna som ligger så här oerhört strategiskt i närheten av Berga vattenverk och Himmerfjärden som är ett illa skött område. Vi skulle kunna utnyttja markerna till att visa hur man kan göra. Det är ingen annan som gör det. Jag arbetar personligen med havsfrågor i mitt jobb, och det är uppenbart att det saknas goda exempel på både jordbruk och skogsbruk hur man ska göra för att verkligen få en effektiv verksamhet också ur miljösynpunkt.

Vi har Skärgårdsstiftelsen, som Åsa sade. Det finns ett skäl till det. Den vill vi tydligen behålla, så det är inget principiellt motstånd nödvändigtvis.

Visst finns det en rad insatser vi skulle kunna göra och se till att vi faktiskt skapar en bättre miljö kvalitet än vad vi har nu, men nu missar vi det.

Anförande nr 206

B j ö r n L j u n g (fp): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag brukar säga till dig Stellan Hamrin mycket ärligt att jag respekterar dig som yrkesman och vetenskapsman. Du har sagt mycket klokt här ur den rent vetenskapliga aspekten. Det har du bidragit med, och det har vi alla fått ta del. Vi kan i många sammanhang dela varandras analyser, men det är där likheten tar slut. Vi drar helt andra slutsatser.

Jag ser med förskräckande på det offentliga ägande som har drivit rov i de gamla öststaterna, där man drev jordbruket på ett sådant sätt att vår Östersjö nästan har gått förlorad. Det är inte vi i Sverige som har förstört Östersjön. Det är dessvärre andra. I de länderna hyllade man det kollektiva ägandet. Det var stat och kommuner som ägde och brukade marken. Det blev elände. Jag vill inte ha det i Sverige också, Stellan Hamrin.

Anförande nr 207

S t e l l a n H a m r i n (v): Det där tyckte jag var ett tämligen oseriöst angreppssätt på en ganska allvarlig fråga. Det hade varit bättre om du hade kunnat tala om för mig vilka privata storgodsägare som finns i det här landet som genom pilotprojekt på sina marker visar hur man kan driva en bra miljöpolitik. Både Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen efterlyser sådana. Vi har ett sådant i Stockholm, nämligen Bornsjön. Med den här logiken borde ni göra er av med den också. Bornsjön finns det speciella skäl till att behålla. Men det finns ett antal andra områden där vi hade kunnat driva en precis lika framgångsrik verksamhet som vi gör där, och det vill ni inte göra. Ni struntar i miljökvaliteten i det avseendet.

Anförande nr 208

M a r t i n M i c h e l (mp): Fru ordförande! De här egendomarna som staden äger eller ägde har kostat stockholmarna väldigt lite att förvalta och äga. Av bara det skälet skulle det vara väldigt värdefullt att ha dem kvar. En viktig poäng med det är just att staden kan styra användningssättet på ett helt annat sätt och behöver inte tänka på att tjäna en massa pengar på vad skogen och jorden ger utan kan bedriva ett långsiktigt ekologiskt jordbruk. Det är någonting som blir beständigt för väldigt många år framöver.

Genom de här försäljningarna har också det hänt att arrendatorerna, som vi gärna hade sett hade fått vara kvar på sina gårdar, har tvingats bestämma sig: antingen köpa egendomen eller flytta. Många har bestämt sig för att köpa, de som har kunnat skaka fram de pengar som gården skulle kosta. En del har tvingats flytta.

Brandalssund, som borgarrådet nämnde och som man i fastighetsnämnden beslutade att sälja till Södertälje kommun, tyckte vi var ett väldigt bra förslag, vi är glada och tacksamma att de köpte den. Men vad de tänker göra med Brandalssund vet vi inte på oppositionssidan, för Alvendal har stängt dörren totalt för oss. Vi har ingen dialog, så vi vet inte vad som händer bakom dörrarna. Det står ingenting i ärendet om att området ska exploateras. Det är en jättestor fastighet med väldigt stora naturvärden även där, så jag har väldigt svårt att tro att Södertälje kommun skulle exploatera hela den fastigheten.

Andra användningssätt som vi har haft för de här egendomarna har varit till stor nytta i bytesaffärer. Vi gör ganska många bytesaffärer genom åren, och det kan vara andra typer av fastigheter, och då är det väldigt bra att ha lite extra mark att kunna erbjuda i fall det behövs.

Det som Åsa Romson tog upp, att Ulla Hamilton hade lovat att behålla alla naturreservat som vi har i Stockholmsmarker, är ett exempel på där man från borgerligt håll inte lever upp till löften.

Anförande nr 209

J a c k i e N y l a n d e r (v): Fru ordförande, fullmäktige! Räck upp handen ni som kan mjölka en ko för hand! Det finns mycket bönder här, ni glömmer inte ert ursprung. Men en bra affär ska jag berätta om, en lysande affär. När Moderaterna satt vid makten år 1993 köpte vi Basta, 57 hektar. Och, Kristina Alvendal, där fanns ingen ruttan skog. Stockholms stad hade ägt stället sedan 1936. Man hade haft några fyllisar där som spikade fågelholkar i verkstaden, inget mer.

När vi tog över det fällde vi skog, vi gallrade skogen. Och vi fick mer betalt för skogen än vad vi gav för hela stället. Vi har inte behövt återplantera skog heller, vi har bara behövt gallra den. Vi drog ut 1 000—2 000 kubikmeter skog, och det var ingen ruttan skog. Vi har fortfarande skog kvar. Alltså har vi fällt och sågat till timmer, till plankor och virke som vi bygger med.

De flesta politiker här i fullmäktige har varit och tittat på Basta. Det är ett lysande projekt, privat projekt. Det omsätter 30 miljoner. Men där fanns definitivt inte någon ruttan skog.

Anförande nr 210

B e n g t S a n d b e r g (s): Jag tycker att debatten tenderar att bli mer och mer vulgär och osmaklig, ruttan skog, eller vad det nu var, liknelser vid gamla Sovjet. Jag avstår från vidare debatt. Jag tycker inte att det känns meningsfullt.

§ 26 Motion om barnperspektivet vad gäller ekonomiskt bistånd (utl. 2008:75)

Anförande nr 211

T o m a s R u d i n (s): Det gäller alltså barnperspektivet i fråga om ekonomiskt bistånd. Ambitionen i motionen är helt enkelt att vrida fokus i stadens syn på när försörjningsstöd ska delas ut från att vara ett bistånd som ges till dem som söker utifrån de ekonomiska förutsättningar man har till att försöka betrakta det utifrån barnets perspektiv, när de som har behov av ekonomiskt bistånd har barn.

Poängen är att se till att det ska vara en självklarhet att barnens utgångspunkt i livet är skör och att barn har behov av att få sina rättigheter tillgodosedda när ens föräldrar hamnar i en situation att de behöver hjälp av samhället. Det här borde vara självklart, kan man tycka. Det finns inskrivet i FN-konventionen och är omtalat i många sammanhang när man tänker rent mänskligt på hur saker och ting borde gå till. Men det är inte så det går till i praktiken.

I själva verket är det så att barn i Stockholm far illa just nu. Klyftorna ökar dramatiskt i Stockholm, och antalet barn som växer upp i hem som klassificeras som fattiga ökar. Skillnaderna mellan de olika stadsdelarna ökar. I delar av ytterstadens områden ökar fattigdomen, och barnfamiljer som lever under fattigdomsliknande förhållanden ökar, medan de i innerstaden minskar.

När den sittande majoriteten, den borgerliga majoriteten, har stramat åt de olika reglerna för när man delar ut ekonomiskt bistånd far barn illa, och klyftorna ökar ännu mer. Det handlar dels om föräldrars möjligheter att röra sig över staden med hjälp av kollektivtrafiken. Vi vet sedan tidigare att SL-kortet drogs in.

Det handlar också om hur man behandlar barn till arbetslösa föräldrar och hur det blir i situationer när man ökar kravet på att de ska stå till arbetsmarknadens förfogande. Man ska enligt direktiven ha hela Mälardalen som sitt arbetsfält. Därigenom rycker man upp ungarna med rötterna och säger att din närhet och ditt grannområde, din livssituation är ingenting vi tar hänsyn till.

Den här motionen bemöts ganska kallsinnigt, tycker jag, från den borgerliga majoritetens sida. Jag är inte nöjd med det, utan jag yrkar bifall till den och hoppas att vi ska kunna vrida Stockholmspolitiken till att mer bli en politik från ett barnperspektiv.

Anförande nr 212

E i v o r K a r l s s o n (mp): Herr ordförande, ledamöter! I de nya riktlinjerna har barnperspektivet ytterligare stärkts, står det i detta ärende. Motionärens intentioner torde i och med detta vara tillgodosedda, står det vidare.

Men är barnperspektivet alltid rådande vid beslut om ekonomiskt bistånd i Stockholms stad? Staden har dock inte presenterat någon uppföljning som styrker detta. Rädda Barnen arbetar bland annat med barnfattigdomen i Sverige, med att bland annat följa utvecklingen av barns välfärd på kommunal nivå. Man talar bland annat

om skälig levnadsstandard samt om att barnens sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter ska förverkligas.

Vad är skälig levnadsstandard för barnet utöver föräldrarnas basala bidrag? Ingen frågar barnen – det var rubriken på en artikel i tidskriften Socialpolitik nr 4 2007. Den utmynnar i att barnkonventionen inte tillämpas när familjer söker ekonomiskt bistånd. Ingen talar ens med barnen. Finns det några ansökningar i Stockholms stad där föräldrar har ansökt om extra anslag i försörjningsstöd för sitt barn och som har fått det beviljat eller som har fått avslag? Om detta vet vi inget i dag. Inte heller hur och var detta dokumenteras. Det är nämligen där vi kan se hur barnperspektivet stärks.

Motionen lyfter fram och uppmärksammar barnets perspektiv vid alla beslut om ekonomiskt bistånd i Stockholms stad. Det är dåligt med barnperspektivet i hela landet. I en rapport från Barnombudsmannen från den 1 oktober i år visades att Sveriges kommuner ofta glömmer bort barnen i sina beslut. I en femtedel av landets kommuner saknas barnperspektivet helt, även i beslut som rör just barnen. Bara hälften av landets kommuner gör barnkonsekvensanalyser. Ur ett barnperspektiv är et inte heller till fyllest att socialbidragstagande föräldrar kan tvingas söka jobb i hela Mälardalen. För föräldrar som har ett arbete finns föräldraledighetslagen som ger rätt till förkortad arbetstid under barnåren. För socialbidragstagande föräldrar finns inga rättigheter eller riktlinjer.

Barnperspektivet blir därmed verkningslöst eftersom man utgår från föräldraperspektivet, det vill säga kravet på föräldrarna. Frågan är i vilken utsträckning barnens behov prövas individuellt. Föräldraperspektivet är tydligt när det gäller bedömning av socialbidrag. Därmed faller även barnens rättigheter enligt barnkonventionen eftersom man utgår från föräldrarnas situation, i varje fall förefaller det vara så tills motsatsen är bevisad.

Man borde i stället betona, som motionären Tomas Rudin föreslår, att om barnets rättigheter stärks så stärks också föräldrarnas ställning i samhället.

Jag yrkar bifall till Miljöpartiet reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 213

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Det här är en väldigt bra motion som ligger helt i linje med hur vi har jobbat. År 2007 lade Vänsterpartiet en motion om att göra en bred översyn av vad som ingår i en skälig levnadsnivå i en modern storstad som Stockholm år 2008. Vi ville i den motionen lyfta att man ska ta hänsyn till barn- och genusperspektiv och speciellt titta på ensamstående föräldrars situation, de har det väldigt kärt, och titta på familjer med långvarigt behov av ekonomiskt bistånd. Vi ville också skapa en referensgrupp för att titta över detta, till exempel Makalösa föräldrar, Rädda Barnen och Bris, som har jobbat väldigt mycket med de här frågorna.

Helt uppenbart är att barnperspektivet har skjutits tillbaka i er politik. Särskilt drabbade är de som är i långvarigt behov av försörjningsstöd, ensamstående föräldrar med andra problem också.

Er politik har tagit en viss lärdom av era bröder och systrar i andra nyliberala länder. Tittar man över era förslag och vad som har hänt i politiken under de två år som har gått kan man se att hänsyn inte tas till att föräldrar inte längre kan ta sina barn till olika aktiviteter genom indraget SL-kort. Många gymnasieelever får inte SL-kort som tidigare, fria bad har försvunnit, den betalningsfria månaden i förskola har försvunnit, en barnomsorg som slår mot ensamstående specifikt. Barn i Kulturskolan har fått höjda avgifter, och det har vi sett konsekvenserna av. A-kassan, som i och för inte är ert ansvar här utan era kompisars på andra sidan bron, och sjukförsäkring och vuxenutbildning har försämrats, vilket också ger sämre levnadsförhållanden för barnen.

Kort sagt saknar den borgerliga politiken ett barnperspektiv.

Nivåerna i riktlinjerna har inte heller anpassats till de speciella förhållanden som finns i en segregerad storstad. Innerstadsungarna kan alltid ta sig till kulturen, medan barn som bor i ytterstaden får det väldigt kärvt. De som bor i ytterstaden och har försörjningsstöd måste ta av mat- eller klädpengar för att betala SL-resan om de vill gå på Kulturhuset.

Rädda Barnen har gjort ett fantastiskt jobb när det gäller att titta på barnfattigdomen. De har också tittat på varje stadsdel, de 14 stadsdelarna, och det är väldigt uppenbart att klyftorna har ökat mellan innerstad och ytterstad.

Resultat av er politik har blivit stora försämringar när det gäller just barnperspektivet. Ni nämner det som en bisats, men det finns inte ett spår av det i er politik, i de faktiska politiska beslut som tas här.

Jag yrkar bifall till motionen.

Anförande nr 214

T ü n d e K o v a c h (m): Jag uppskattar ditt engagemang i sociala frågor, så ta det inte som ett personligt angrepp vad jag tänker säga. I budgetdebatten delade ni ut en liten skrift som anspelar på en massmördarregim som har låtit miljoner barn svälta ihjäl. Vi får väl hoppas att det bara är dåligt omdöme från er sida att ni när det gäller 101 insatser för barn i Stockholm valde att anspela på den hemska förtryckarregimen, som inte visade minsta lilla hänsyn till barnen.

Anförande nr 215

K a r i n R å g s j ö (v): Som socialist har jag aldrig gillat Kina. Där har du helt rätt. Till skillnad från många av politikerna på er sida som ständigt far mot Kina skulle jag inte göra det i dagens läge.

Anförande nr 216

D i k r a n D i s o n (kd): Jo, Karin, av ditt anförande är det lätt att få det intrycket att det bästa för barnen är att föräldrarna inte jobbar. De är egentligen med barnen hela tiden, tar dem hit och dit.

Därför är min fråga till dig: Är det verkligen barnperspektiv att föräldrarna inte ska jobba?

Anförande nr 217

K a r i n R å g s j ö (v): Herr ordförande! Jag försöker alltid vara väldigt tydlig i mina anföranden, men om det har låtit att jag har menat att stockholmarna ska åka hit och dit och aktivera sina ungar var det inte riktigt så jag menade. Många av oss som har jobb har rätt tjocka plånböcker och kan alltid fara hit och dit med ungar till ridskolor, ishockey, Skansen, bio och så vidare. De som inte kan göra det är de personer som har varit långvarigt arbetslösa, de som har fått försörjningsstöd av olika skäl. De kan inte fara med sina ungar hit och dit i staden. Det är du och jag som har kunnat göra det.

Anförande nr 218

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Ordförande, ledamöter! I ärenden där det finns barn i familjer ska konsekvenserna för barnen alltid övervägas innan beslut fattas. Så står det i de riktlinjer för ekonomiskt bistånd som antogs här i kommunfullmäktige den 1 oktober 2007. Jag tycker att det är en mycket tydlig och angelägen förstärkning av barnperspektivet. Jag tycker att det är beklämmande när man läser de reservationer som finns och när man lyssnar på vad som har sagts från talarstolen här i dag att oppositionen utgår från att de här riktlinjerna inte följs och att barnens situation i stället har försämrats.

Grunden till det påståendet, säger Socialdemokraterna i borgarrådsberedningen, är att det inte skett någon uppföljning. Trots att det då inte skulle ha skett någon uppföljning vet Socialdemokraterna hur det egentligen är. Det tycker jag är otroligt märkligt resonemang från ett parti och från en opposition som på punkt efter punkt haft för vana att underlåta att utvärdera när de haft majoritet.

Nej, ordförande, så här fungerar dessbättre inte arbetet i staden. Barnperspektivet är stärkt i och med att de nya riktlinjerna antogs för drygt ett år sedan. Signalen är tydlig, och nu gör vi dessutom en genomlysning av de samlade insatserna för barn som far illa. Då är jag medveten om att långt ifrån alla barn i familjer med ekonomiskt bistånd skulle fara illa, det är inte det jag säger. Jag vill ändå nämna BUS-utredningen, som kartlägger hur barnen mår och vilka insatser vi har att erbjuda i dag. Det kommande förslag som kommer någon gång i mars ska mynna ut i hur vi på bästa sätt kan organisera arbetet och använda våra resurser för att hjälpa de här barnen.

Jag vill nämna den utredningen, för det är ytterligare en signal från oss i alliansen om vikten av att se barnen och barnperspektivet.

Med det tycker jag att motionen är besvarad.

Anförande nr 219

K a r i n R å g s j ö (v): Jag ska börja med det sista, den stora barnutredningen, som är jättebra, för att vi ska kunna se skillnaderna mellan innerstaden och ytterstad-

en. Problemet för oss i oppositionen blir att ni inte lagt en krona på de här åtgärderna. Ni har ju sparbetning i nästa års budget när det gäller sociala frågor. Det finns ingen post där det står hur man ska stärka barns rättigheter utifrån BUS-utredningen, som i och för sig är jättebra.

När det gäller barnperspektiv måste jag säga att jag har blivit uppringd ett flertal gånger av föräldrar som berättar exempelvis hur elen stängs av hemma för att man har fått avslag vid biståndsbedömning när det gäller el. Där har man också väldigt strama tyglar. Hur tror ni det känns för tioåringen när elen stängs av? Det här sker i Stockholm år 2008. Jag tycker att det är orättfärdigt.

Anförande nr 220

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Vi står här för att diskutera en motion, och den motionen utmynnar i en att-sats som låter så här: att barnperspektivet ska vara rådande vid alla beslut angående ekonomiskt bistånd i Stockholms stad.

Det som vi sade, som jag började med, när vi antog de nya riktlinjerna var följande: I ärenden där det finns barn i familjen ska konsekvenserna för barnen alltid övervägas innan beslut fattas. Om ni påstår att ingen bryr sig om de beslut som vi har fattat och om de riktlinjer som vi har antagit, varför i hela friden skulle någon göra det bara för att ni vänder på orden och säger det från ett annat håll?

Vi har antagit tydliga riktlinjer. Vet ni att de inte följs någonstans vore det bättre att vi fick reda på var det inte sker. Då skulle vi kunna göra någonting åt det.

Anförande nr 221

T o m a s R u d i n (s): Då är väl allting löst i och med att ni har skrivit in det i era riktlinjer.

Länsstyrelsen har utvärderat hur Stockholm arbetar med de här frågorna och har slagit fast att barnperspektivet inte är rådande i Stockholm, utan det är föräldraperpektivet som gäller vid biståndsbedömning.

Effekterna av den politik som ni har lagt fast är att det är svårare för barnfamiljerna i dag att röra sig över staden, till exempel med kollektivtrafik, eftersom man i dag inte får SL-kort när man har försörjningsstöd. Effekten blir att väldigt många barn inte kan gå på barnkalas hos sina kompisar för att föräldrarna inte kan röra sig. Det är inte försörjningsstödsgrundande med era regler.

Ni har också sänkt den bidragsnivå som gällde tidigare, vilket har drabbat de här familjerna kraftigt. Det har gjorts helt utan en konsekvensanalys av hur det drabbar barnen. Det är värre, men värst är att de föreningar och organisationer som jobbar med mödrar och föräldrar som har barn i de här grupperna vittnar samfällt om att det är tuffare i Stockholm. Kommentera det i stället för att läsa upp papper och meningar som du har sagt i olika sammanhang.

Anförande nr 222

M a r i e L j u n g b e r g S c h ö t t (m): Vi står här för att ta ställning till din motion, om vi ska bifalla den, avslå den eller anse den besvarad. Men du har inte yrkat på att vi ska göra någonting annat än att anta den att-sats som jag läste upp. Jag menar att vi faktiskt redan har uppfyllt den med i och med de ändrade riktlinjerna.

Jag anser motionen besvarad med hänsyn till riktlinjerna.

Anförande nr 223

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, ledamöter! Det här är ett oerhört allvarligt ämne, tycker jag. Rädda Barnen gör sina årliga rapporter. Man har brutit ned den på Stockholmsnivå, de 14 stadsdelarna. Den visar väldigt tydligt – och ni litar väl på Rädda Barnen, eller? – att barnfattigdomen har ökat i Stockholm under er mandatperiod. Det syns tydligt i de utredningar som har gjorts. Det är det första.

Sedan är det så att kyrkan slog larm i december förra året på grund av att biståndsbedömningen har lett till att så många människor söker sig till kyrkan och till olika hjälporganisationer. Vad är det för samhälle ni håller på att stampa fram? Är det ett sådant samhälle vi ska ha i en välfärdsstad att familjer ska gå till kyrkan för att få det samhället inte kan ge dem, typ pengar till el? Är det så vi ska ha det?

Jag ska ta upp en annan sak, en rapport som visar att barnperspektivet är vansinnigt långt borta. Det handlar om sommar- och höstrapport från ungdomsjouren 2008. Läs den och titta på vad ni åstadkommer för de ungdomar som står på Sergels torg. Finns det några extra förstärkningar där? Finns det något barnperspektiv i det tänkandet för att fånga upp de ungdomarna? *Nada!*

§ 28 Motion om Stockholms parker och grönområden (utl. 2008:79)

Anförande nr 224

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Det känns lite konstigt att stå här när det gått ett och ett halvt år sedan motionen skrevs. Ansvarigt borgarråd är inte heller kvar. Så det känns som att debatten blir rätt så avslagen, och vi har inte reserverat oss utan har ett särskilt uttalande kring motionssvaret. Det är inte riktigt det som borgarrådet svarar på som jag efterlyst i motionen. Jag har nämligen efterlyst skogs- och parkvård. Jag har inte efterlyst fler poliser.

Jag ska ge en ögonblicksbild när jag själv går ut på min morgonpromenad ute på Järvafältet klockan fem på morgonen en novembermorgon, senast i morse. Det är fortfarande så att den park som jag går förbi är väldigt buskig. Det är bara varannan lampa som lyser, det har det gjort hela hösten. Då har jag som ytterstadsbo otroligt svårt att se des belysningsåtgärder som borgarrådet som har slutat i den här församlingen nämner i svaret. Det är ett litet medskick till de olika borgarråd som ansvarar för de här åtgärderna.

Det är skillnad när det gäller de här sakerna mellan innerstaden och ytterstaden. Ytterstadens parker är inte lika väl skötta, de är inte lika väl ansade, och de är framför inte lika trygga som innerstadens parker.

Om jag sedan som vice ordförande i exploateringsnämnden tittar på hur det markanvisas är det så att under 2008 fattade vi ett beslut i exploateringsnämnden om att vi kanske i större grad ska markanvisa för exploatering på grön- och parkmark. Då känns den här motionen ännu mer gammal. Det är kanske så att när mandatperioden är slut har vi inte lika mycket parkmark att sköta om, så det kanske löser sig ändå.

Med det är givetvis så att om jag ska yrka på någonting är det på kommunstyrelsens förslag till beslut, men jag vill ändå att borgarrådet tar med sig detta medskick och beakta det särskilda uttalandet. Besvara för Guds skull nästa gång jag skriver en motion mina att-satser och inte något annat.

Anförande nr 225

S t e l l a n H a m r i n (v): Herr ordförande! Vi fick veta nyss att majoriteten är dålig på att sköta skogsmark och jordbruksmark. Det är jag benägen att hålla med om det när jag ser hur de sköter parkmarken. Som parkbrukare är majoriteten inga föredömen heller.

Jag bor vid Nackareservatet, för att ta ett annat exempel ur det egna livet här. Där är det ingen ordning på någonting, skulle jag vilja säga. Det är ingen ordning på stigarna, ingen ordning på skötsel av skogen. Det är alldeles för mycket buskar där det inte borde vara så. Det är ett typiskt ”oskött” område. Det är ganska okej i naturmiljön. I skogen bör vi ha områden som inte är skötta, men inte i stadens parkområden och i stadens absoluta närområden. De utnyttjas oerhört intensivt. De

kräver en intensiv skötsel. Man måste restaurera sådant som har gått sönder både när det gäller vatten och när det gäller mark.

Vad blev det av invigningen av Nackareservatet? Är det så att man fortfarande skäms över hur man sköter det och inte vill visa upp det för allmänheten?

Stöd till motionen.

Anförande nr 226

M a r t i n M i c h e l (mp): Herr ordförande! Stadens grönområden och parkskötseln har behandlats väldigt styvmoderligt ända sedan man lade ned park- och kyrkogårdsnämnden för väldigt många år sedan. Den rationaliserades bort, och kompetensen splittrades upp på olika förvaltningar. Jag hörde också att landskapsarkitekterna på stadsbyggnadskontoret inte längre finns kvar där, de behövs väldigt väl. De finns numera på trafikförvaltningen.

All den specialkompetens som det innebär att kunna sköta trädgårdar och parker, beskära träd och sådant behövs samlad under en förvaltning. Mitt förslag är att vi åter får se en park- och kyrkogårdsförvaltning med egen nämnd, egen budget och en stadsträdgårdsmästare som chef för den.

Jag kan lyfta upp Malmö och Enköping som fina exempel på kommuner och städer där parkerna har lyfts fram och ger väldigt mycket goodwill och bra reklam för de kommunerna och städerna.

Anförande nr 227

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Herr ordförande! Det här är en bra motion som tar upp väldigt många aspekter på park- och skogsvård och trygghetsaspekten. Jag tror att jag först missförstod jag dig, Mirja, när du sade att det inte alls handlade om fler poliser. Det gällde även trygghetsaspekten, och därför har resonemanget om fler poliser kommit med. Vi är många som tycker att den synliga polisen är viktig ur ett trygghetsperspektiv.

Sedan har det naturligtvis att göra med det som du skriver i motionen om att hålla ordning i parkerna, klippa buskar och träd och också ha en bra belysning. Där hade vi nog genom alla tider alla kunnat blir bättre. Vi har olika ambitiösa program på belysningsområdet. Jag skulle vilja säga att vi har ett väldigt ambitiöst belysningsprogram för bland annat stadens parker.

Som du säger är det i vissa delar tyvärr stor skillnad på hur staden har jobbar med belysningar, vissa ytterstadsparker kontra vissa innerstadsparker. Men det tror jag faktiskt inte du kan beskylla den sittande majoriteten för, utan det har nog också lite tillbaka i tiden varit syndare, som möjligen du själv tillhör. Vi ska dock inte orda så mycket om vems fel det är.

En sak är dock viktig att komma ihåg, och det vill jag påpeka för alla de talare som har varit uppe. Man får uppfattningen att de tre oppositionspartierna verkligen hejar på centraliseringen av parkskötseln. Jag har aldrig, mina vänner, hört ifrån s, v eller

mp att man ska lyfta bort ansvaret från stadsdelarna, som i dag har ansvaret för både parker och naturreservat och naturskyddsområden inom stadsdelarnas verksamhetsområden.

Jag tror att det finns väldigt mycket att göra. Vi kommer att år 2009 bland annat tillsätta en stadsträdgårdsmästare, som för första gången – höll jag på att säga – i alla fall i modern blir en central person som får ansvaret att se till att alla parker i Stockholms stad, oavsett om de ligger i ytterstaden eller i innerstaden, håller en god kvalitet och ger den typen av trygghetsupplevelse som är väldigt viktig för väldigt många i vår stad.

Jag hoppas också att vi kan använda diskussionen om den nya översiktsplanen som precis har påbörjat för att diskutera visionen om Stockholm, vad vi vill med våra gröna områden. Jag är helt övertygad om att stockholmarna verkligen vill ha sina parker, och de vill liksom Mirja ha trygga parker. Det hoppas jag att vi kan skapa ett samarbete för.

Anförande nr 228

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Givetvis är det bra att vi har synliga poliser, men det var så malplacerat att tala om det i det motionsutlåtandet. Om jag är ute och promenerar på Järvafältet hinner inte farbror polis vara där och bevaka mig klockan fem när det i princip bara är jag och kanske en person till som rör sig över fältet. Det säger sig självt.

Jag skrev som sagt den här motionen för ett och ett halvt år sedan. Då var ni rätt så nya i majoriteten. Det första Mikael Söderlund kom med var det ambitiösa belysningsprogrammet. Det har gått ett och ett halvt år, och det har inte nått ut till oss ännu, utan det är fortfarande trasiga lampor. Lite nytt är det också, men inte just i parkområdena.

Det är givetvis viktigt att det ansas. Hur man formar parkerna har väldigt stor betydelse för utemiljön och för hur pass stor är upplevelsen av trygghet. Man kan se på olika byggnationer där man till exempel har använt växtligheten för att öka tryggheten i vissa exploateringsområden så att det inte går att gömma sig bakom en trädstam eller en buske.

Anförande nr 229

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det är ett arbete som pågår hela tiden och som väldigt många stadsdelar arbetar efter. Däremot håller jag med om att det är varierande kvalitet på våra parker och grönområden. Jag upplever det problematiskt.

Men jag har inte uppfattat att det har funnits en stor efterfrågan från vare sig Socialdemokraterna, Vänsterpartiet eller Miljöpartiet på att vi ska centralisera parkskötseln i staden. Det har funnits sådana diskussioner men en majoritet i fullmäktige avvisar ständigt detta med att ha en helhetssyn på våra parker och skötseln.

Efter nyår kommer det att anställas en stadsträdgårdsmästare. Det hoppas jag är ett steg i rätt riktning för att kunna ha en god kvalitet på våra parker oavsett om det är innerstad eller ytterstad.

När det gäller belysning och trygghetsaspekterna har vi ett ambitiöst program för att öka antalet belysta parker i Stockholm. Det finns säkert väldigt mycket att göra framöver på det området, men vi är på god väg.

Anförande nr 230

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Det är inte centralisering jag vill ha i min motion, det vill jag påpeka. Jag har erfarenhet från en oerhört effektiv stadsdelsförvaltning som hade gjort en jättebra upphandling. Den entreprenör som hade upphandlats röjde snö när det fanns snö och röjde i skog och mark när det inte var snö. Entreprenören hade ständigt arbetsuppgifter. Vi var oerhört nöjda. Det var billigt, effektivt och bra. Det var ett litet familjeföretag som skötte det alldeles utmärkt åt oss.

Någon centralisering kräver jag inte. Jag kräver ett park- och skogsvårdsprogram, precis som vi har haft parkprogram, som sträcker sig över hela staden.

Anförande nr 231

Borgarrådet A l v e n d a l (m): Det finns ganska tydligt redovisat i ärendet att sådana program finns i staden. De är fullgoda att arbeta efter. Det handlar om att vi måste få hela staden att arbeta efter de program som redan finns.

Anförande nr 232

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (s): Men det är så med alla program och policyn att de ibland behöver revideras. Man kanske behöver ta bort något, kanske lägga till någonting. Det finns inga program som är beständiga för all tid framöver.